

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590
A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 1 kiadás 1956. július 23. 6 óra - perc

Muflonok a Vértesben

1956. július 23.

A Korzikán honos muflon igen jól érzi magát a magyar erdőkben. A Mátrában; a Bükkben, Visegrád környékén és a Pilisben sikerrel szaporítják. Ujabbán a Vértes erdeiben is megindult a muflon tenyésztés, s ma már körülbelül 50-60 csigásszarvu állat él a számára rendkívül kedvező, sziklás környezetben. Továbbszaporodásukról is gondoskodtak; rövidesen Visegrádról hoznak muflon kosokat a Vértesbe. /MTI/

--

Megindult az erdei málna gyűjtése

1956. július 23.

A Bükk és a Mátra erdeiben megindult a zamaros erdei málna gyűjtése. Az idén szépnek mutatkozó termés egy részét mélyhűtött állapotban szállítják a konzervgyáraknak, más részéből levet készítenek. A gyümölcs feldolgozására Gyöngyösön, Abaujszántón és Nagykapornakon hidraulikus présekkel, tárolókkal felszerelt üzemeket állítottak fel, amelyek közül a gyöngyösi már megkezdte működését. /MTI/

--

A Mezőgazdasági Gépészmérnöki Főiskola

1956. július 23.

pályázatot hirdet műszaki tanszékeiben betöltendő tanársági és adjunktusi állásokra. A pályázat határideje augusztus 1. /MTI/

--

MTI BELFÖLDI HIREK

B 2 kiadás 1956. július 23. 6 óra 05 perc

Magyar-csehszlovák hetet rendeznek a Petőfi Sándor művelődési házban

1956. július 23.

A Közlekedési és Szállítási Dolgozók Szakszervezetének Petőfi Sándor művelődési házában augusztus 17-től 24-ig magyar-csehszlovák hetet rendeznek. Ez alatt az idő alatt vendégül látják a csehszlovák külkereskedelmi minisztérium prágai ének-, zene- és táncgyűjtését. Elkalauzolják majd őket Sztálinvárosba, Miskolcra, Pécsre és Balatonlellére, hogy hazánk egy-egy jellegzetes tájával megismeressék őket. A csehszlovák népi együttes Budapesten a Kulich Gyula szabadtéri színpadon lép majd fel és többi vidéki városban is szerepel. A vendéglátó művelődési ház központi együttese: ének-, zene- és táncoktató műsort ad a vendégek tiszteletére. A csoportok már készülnek az új műsorra, amelynek számait a magyar-csehszlovák barátság szellemében állították össze. A szimfonikus zenekar Dvorzsák szláv táncát és Kodály Kállai kettősét adja elő. A táncosok cseh polkát, cigánytáncokat és egy román tánc szítmét mutatnak be. A központi énekkar Bárdos: Tréfás házasság, Fasang: Tavasszi ut, Bartók: Ne menj el, Bolyongás, és Huszár Dóta című műveit, továbbá magyar-csehszlovák népdalokkal lép fel. Az énekkar szlovák dalokat énekelnek. Szerepel a Görbe tükör együttes is. A művelődési ház népi zenekara ósárdásokat és verbunkosokat játszik. Bemutat az együttes egy énekes-zene- táncos közös kompozíciót is Sztálinvárosi táncok címmel. /MTI/

Index ethnographicus

1956. július 23.

cimen tudományos beszámoló folyóiratot indít a Néprajzi Múzeum könyvtára. A magyar és német nyelvű folyóirat első száma júliusban jelenik meg. A folyóirat világviszonylatban tájékoztat az újabb néprajzi szerzők munkáiról, a külföldiekkel pedig ismerteti az újabb magyar néprajzi munkákat. Külön érdekessége a folyóiratnak, hogy állandó rovatot nyújt a könyv, az írás és a népművészeti motívumok néprajzi vizsgálatáról. /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 3. kiadás 1956. július 23. 6 óra 10 perc

A pesterzsébeti gyerekek és felnőttek kedvelt nyári szórakozóhelye a vasas művelődési otthon

1956. július 23.

A pesterzsébeti vasas művelődési otthon termeit és kertjét a szünidő kezdete óta nap nap után vidám gyermekcsereg tölti meg. Az otthon vezetői még a tanév befejezése előtt összeállították a pajtások nyári szórakoztatására a változatos programot. A programot ismertették a kerület pedagógusaival és népszerűsítették a ezt a szülők között is. A XX. kerületi gyerekek között máról holnapra népszerű lett a művelődési otthon sok vidám szórakozási lehetősége. A szülők is szívesen engedik gyermekeiket oda, mert állandóan hivatásos nevelők foglalkoznak velük. Közös kirándulások az Állatkertbe, ping-pong és dominóversenyek, népi játék-, tánc- és énektanulás, bábszínház, mese- és diafilmvetítés sokszínű öröme vonzza a kis uttorókat. A foglalkozásokat úgy állítják össze, hogy azok ne csak üres szórakozást, hanem mindig valami tanulságot is jelentsenek. A vezető tanár felhívja figyelmüket a kirándulások és a séták közben a történelmi, vagy egyéb nevezetességekre, meglátogatták a kerület érdekességeit. Ifjúsági könyvekből ismertetőket tartanak és az iskolai tananyag alapján tréfás kérdés-felelet játékokat rendeznek. A legügyesebbeket csokoládéval, cukorkával jutalmazzák. Most gyermekkarneválra készül a vidám kis csereg.

A pesterzsébeti felnőttek is megtalálják nyári szórakozásukat az otthonban. A hagyományos juliálison, az Anna-bálon és a vasas találkozón kívül nincs hiány vidám műsorokban sem. Augusztus 3-án Hunyádiról emlékeznek meg a kerületben, ismeretterjesztő előadással, műsorról és filmmel. Augusztus 10-én este 8 órakor a pesterzsébeti szabadtéri színpadon a debreceni Dongó, a budapesti Tüske és Görbetükör együttesek "Csip-csip móka" címmel adnak műsort. Augusztusi munkások címmel 4-én az otthon színjátészó csoportja rendez vidám ünnepséget, amelyet táncokkal fejeznek be. Bárány Tamás író beszélget a művelődési otthon könyvtárának olvasóival augusztus 10-én. Egy acélöntő jubileum: a Bessemer-szabadalom 100. évfordulója alkalmából a Motoröntvénygyár, a Dugattyúgyár és a Soroksári Vasöntő műszaki dolgozói összejönnek baráti találkozóra és szakmai tapasztalatcserére. A kerület lakossága és dolgozói részére hajókirándulást rendeznek Sztálinvárosban ahol megismerkednek az új szocialista város üzemeivel és építkezésével. Megünneplik augusztus 20-át is. Gyermekcseregnek és felnőtteknek külön programot állítanak össze, amelyet utcabálon zárnak. /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 4. kiadás 1956. július 23. 6 óra 15 perc

Számos visszaélést lepleztek le a XIII. kerületi társadalmi ellenőrök

1956. július 23.

A XIII. kerületi tanács társadalmi ellenőrei havonta jóval több mint száz KÖZERT, vendéglátóipari, zöldség-, gyümölcs- és egyéb üzletben ellenőrzik a pontos, kifogástalan kiszolgálást, a boltok áruellátását és a tisztaságot.

Munkájukkal a közelmúltban számos visszaélésre derítettek fényt. Réder Sándorné és brigádja például azt jelentette, hogy a 13.868 számú KÖZERT boltban pontatlanul mérik az árukat a vevőknek, a 382-es számú zöldségüzletben pedig rossz a mérleg. Az egyetemes földi dolgozók gyakran kifogásolták, hogy a 13.426-os számú áruháza a késő délutáni órákban rendszerint nem lehet tejet és kenyeret kapni.

A társadalmi ellenőrök másik brigádja, a Bacsó-brigád a 13.431-es számú KÖZERT-üzletben tapasztalt rendetlenségről számolt be a tanácsnál. Rendszeresen ellenőrzik az aktivisták az Elmunkás téri piacot is. Legutóbb például tojással kupeckedő személyt lepleztek le. A visszaélőt a piacról kitiltották és árukészletét lefoglalták.

A társadalmi ellenőrök jelentései nyomán a XIII. kerületi tanács kereskedelmi osztálya megtette a szükséges intézkedéseket a hibák kijavítására. A társadalmi ellenőrök figyelemmel kísérik az intézkedések végrehajtását. /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 5. kiadás 1956. július 23. 6 óra 20 perc

Kezdeődött a magyar televíziós készülékek sorozatgyártása

1956. július 23.

Az Orion Gár a napokban a kereskedelem rendelkezésére bocsátotta a magyar televíziós készülékek első sorozatát. Öt évvel ezelőtt, szovjet dokumentáció alapján a T. VKözlési Kutató Intézetben kezdődött meg a magyar televíziós készülékek tervének kidolgozása. Mésfél évvel ezelőtt indult meg a kutató és kivitelező munka az Orion gárban és ma már saját szerkesztésű készülékeket gyártanak sorozatban. A magyar televízió megvalósításában nagy érdemei vannak a gár mérnökeinek. Számos olyan műszert /például kvarcgenerátort/ szerkesztettek, amelyet külföldről nem lehetett behozni, vagy amelynek beszerzése rendkívül nagy deviza kiadást jelentett volna.

A kísérletezés hónapjai során újabb meg újabb igények maradtak fel, tovább kellett tökéletesíteni a prototípusokat. Jelenleg már működő egy kilowattos adóval megjelölt 17 collos átmérőjű gépeket gyárt az Orion, de tervezik, hogy jövőre, amikor működni kezd a 30 kilowattos adó, a jelenlegi 5.500 forintos készüléknél olcsóbb, 12 collos televíziós gépek sorozatgyártását is megkezdik.

Összehasonlítható mérések alapján megállapították, hogy a magyar készülékek felépítése és teljesítmény szempontjából teljesen egyenértékűek a külföldiekkel.

/művelődési A televíziós készülékek sorozatgyártása az év első negyedében indult meg. Szalagrendszerrel, többszer alkatrészből készülnek a televíziós gépek.

Az idén több ezer készülék kerül már kereskedelmi forgalomba. Az első száz gép után, - amelyeket kutatóintézetekben, - a napokban szereltek fel - a napokban megjelent a kirakatokban és bemutató termekben is további 500 magyar televíziós készülék. Az Orion Gár a Lenin körúton televíziós szervizet létesített, amely felszereli a készülékeket és gondoskodik karbantartásukról.

Nem a televíziós műsorok még a kísérletezés állapotában vannak, a magyar televíziós készülékek sorozatgyártásával előreláthatólag még mint több budapesti háztartásban jelenik meg a legközelebbi években a jellegzetes televízió antenná. /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 6. kiadás 1956. július 23. 6 óra 25 perc

Új parkokkal szépül a főváros

1956. július 23.

Budapest jól gondozott parkjai, kellemes, árnyas sétányai jelentősen hozzájárulnak ahhoz, hogy a külföldiek is a legnagyobb elismeréssel nyilatkozzanak fővárosunk szépségéről. A főváros szépitői, a Budapesti Parképítő Vállalat dolgozói a következő hónapokban újabb parkok létesítését tervezik.

A Deák Ferenc téren a földalatti vasút üzemépületeinek helyén részlegesen befejezték a parkosítást. Itt 9700 cserepes virágot, petuniát, begóniát, törpedáliát, virágnádat, heliotrópiumot ültettek. A füves teret keresztülzselő utak mentén esővázás padokat helyeztek el.

Buda egyik kedvelt sétahelyét, a Városmajort is rendezik az idén. A tenispályák mögötti, a Szamos utca felé eső, mintegy 15.000 négyzetméteres gondozatlan területet esinosítják majd a kertészek. Augusztusban látnak munkához. Gyepesítenek, fákat, cserjéket ültetnek és tiz padot helyeznek el az utakon.

Buda ezenkívül játszótérrel is kap. A rózsadombi gyerekek örvendeztetik meg a Vérhalom téri régi játszótér újjávarázsolásával. Az elhanyagolt, gazzal kivert 15.500 négyzetméteres területet most ketté osztják. Az egyik részen a nagyobb gyerekeknek sátrat, mászórudat állítanak fel, a kisgyermeknek birodalmában pedig billenő és lengő hintákat, homokozót építenek.

Igen nagy munka lesz a városligeti, volt Weingruber vendéglő helyének parkosítása is. Itt le kell bontani az épületet és kiegyengetni a talajt. Ezt a 18.800 négyzetméteres területet 220.000 forintos költséggel parkosítják. A szépen díszített parkot sövényvel segélyezett két sétány szeli át, majd ahová diszfát, platánt, nyár-, juhar-, nyír- japánakác fákat, tiszafát és fenyőfákat ültetnek. Az új parkban 5000 tőével virág pompázik majd. /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 7. kiadás 1956. július 23. 6 óra 30 perc

Korszerű műszereszerkeze, harántgyalu, gazdaságos tüzelésű kazán, tömbmosógép a gyártmányfejlesztés új eredménye

1956. július 23.

A gépipari üzemek az év eleje óta jelentős előrehaladást értek el a gyártmányfejlesztési tervek teljesítésében. Egy-két kivételtől eltekintve valamennyi tervezett új gép mintapéldánya, vagy első sorozata elkészült. Igen szembetűnők az eredmények a különböző gépcsaládok kialakításánál. A Budapesti Szerszámgépgyárban az E-320-as esztergagapad elvei alapján elkészült az ET-320-as eszterga mintapéldánya, s a tervnek megfelelően készen állnak az ugyan- ehhez a családnhoz tartozó EUN-400-as esztergagép rajzai. A Kőbányai Szerszámgépgyárban készül az EMU-160-as típusú termelőeszterga, amit a gépnek szintén több változata követ. A Szerszámgépfejlesztő Intézet röviddel ezelőtt adta át egy új gyalugép-"család" első tagját; a GH-550-es harántgyalut. A gép sorozatgyártását az Esztergomi Szerszámgépgyárra bízták.

A Szerszámgépjavitó és Gyártó Vállalat az esztergagapadok javítási idejének rövidítésére újfajta orsószekrény mintapéldányát készítette el. Az orsószekrényt úgy szerkesztették, hogy egész sor különböző esztergagapad-típusnál alkalmazhatják. Így ebből a gépfelszerelésből előre egész sorozatokat gyárthatnak.

A DIMÁVAG Gépgyár újfajta kábelgyártó, gumitömlőző-be- rendezést, más gyárak korszerű, könnyűsúlyú és rezgéstompítóval felszerelt fojtókalapácsot, különböző korszerű aprítógépeket készítették. A Vegyipari Gép- és Radiátorgyár jövő pénteken mutatja be egy új kazán mintapéldányát, amely a leggyengébb minőségű szén gazdaságos tüzelésére is alkalmas. Ugyancsak ebben a gyárban elkészült az ugynevezett tömbmosógép mintapéldánya. A gép egyszerre nyolc kiló ruha mosására alkalmas. Mivel a mintapéldány gyártásának határidejét több hónappal előre hozták, úgy számítják, hogy még az idén a próbasorozatot is átadhatják. /folyt.köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 8. kiadás 1956. július 23. 6 óra 35 perc

/Korszerű műszereszerge...folyt. --

A harmadik negyedévben ismét új szerszámgépeket, fog-
kőszőrűt, a felvonókhoz korszerű hajtóművet, irások vésésére alkal-
mas pontosságú gravírozó-gépet és egyéb értékes új cikkeket gyárt
gépiparunk. /MTI/

--
Budapesten bővül a ruházati szaküzletek és szalónok hálózata

1956. július 23.

A második ötéves terv során jelentősen bővítik a fő-
városban a ruházati szaküzletek és szalónok számát. Már ebben az
évben több modellházat rendeznek be, ugyanis a kereskedelem úgy ta-
pasztalta, hogy ezek igen megszerűek a vásárlók körében.

Még az idén megnyílik például a Lenin körút 36. szám
alatt egy cipőmodellház, a Múzeum körút 1. szám alatt pedig egy
férfiruha modellház. Tervezik azt is, hogy még ebben az évben meg-
nyitják az első ruházati önkiszolgáló boltot. Előreláthatóan ez a
Kálvin tér 4. szám alatt fog működni. /MTI/

--
Új édességek

1956. július 23.

A Budapesti Kéksz és Ostyagyár nemrégén látott hozzá
két újfajta édesség gyártásához. A "tavaszi cuki" néven forgalomba
került citrom-ízű nápolyi szeletből júliusban 40.000 kilót készíte-
nek. A tabletta formájú C vitamínos cukorkából pedig 20.000 kilót
gyártanak ebben a hónapban. /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 9. kiadás 1956. július 23. 6 óra 40 perc

Ötezer budapesti középiskolás az ország legszebb vidékein

1956. július 23.

Az elmúlt évben mintegy kétezer budapesti középiskolás
tanuló vett részt hosszabb nyári táborozásokon, túrákon. Az idén
a tavalyinál jóval több - csaknem ötezer gimnáziumi és techni-
kumi növendék táborozik az ország legszebb vidékein, vesz részt
országjáró túrákon.

Budapest Főváros Tanácsa 230.000 forintot fordít a közép-
iskolások nyári vakációjának szebbé tételére. Ebből az összegből
elsősorban azok az iskolák kapnak, amelyek tanév közben maguk is
gyűjtöttek pénzt, takarékoskodtak.

A Könnyűvegyipari Technikum 90 tanulója például augusztus
9-én indul Parádra. A táborozás költsége hétezer forint. Négyezer
forintot év közben maguk gyűjtöttek össze, háromezer forinttal
a fővárosi tanács járul hozzá a kiadások fedezéséhez.

A Dózsa Gimnázium tanulói augusztusban kóthetes borsönyi
táborozásra indulnak, a Veres Pálné Leánygimnázium növendékei
pedig Dunántúlra mennek. /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 10. kiadás 1956. július 23. 6 óra 45 perc

Nyolc kétszoba-összkomfortos lakást építenek az idén a szentendrei papírgyár dolgozóinak

1956. július 23.

A Szentendrei Papírgyár dolgozói részére nyolc új lakást építenek. A nyolc lakásos négy ikerházat családonként 300 négyzetméteres telkekkel is ellátják, ahol a dolgozók kis konyhakerteket telepíthetnek.

A tervek szerint még az idén beköltözhet a lakásokba a nyolc család. /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 11. kiadás 1956. július 23. 12 óra 30 perc

Nagy jelentőségű újítás a kombájn-aratásban

1956. július 23.

A kombájnaratás után a szemet át kell csesztetni cséplőgépen, vagy szelőkerten, mert nagyobb mennyiségű idegen anyag, fűmög és szemet marad közöttük. Az elcséplelt gabona csak ezután kerülhet magtárba.

Szabó Antalnak, a Zala megyei Alsórajki Állami Gazdaság gépműhelyvezetőjének többéves kísérletezés után sikerült egy olyan készüléket szerkesztene, amely végülis megoldotta a gabona kombájnvaló tisztítását. A kombájn gyűjtőgerátja főleg vízszintes irányban mozgó rostákat, oldalára pedig ventilátort szerelt. Így az aláámló gabona tisztítva kerül tovább, mert a rosták és a ventilátor eltávolítja az idegen anyagokat. Az új szerkezetet kipróbálták a gazdaság egyik búzatábláján és nagyszerűen bevált. A gazdaság vezetői, szakemberei kifogástalan tisztának találták az ily módon aratott, cséplelt gabonát. Hozzávetőlegesen azt is kiszámították, hogy az újítás ebben az évben több mint 20.000 forint megtakarítást eredményez a gazdaságnak, mert a kombájnvaló közvetlenül a magtárba kerül a gabona, nem kell külön tisztítani, szelőkertelni. /MTI/

A nyári munkákban is helytállnak a Vas megyei tisz-ek nőtagjai

1956. július 23.

Hét-nyolcezer asszony dolgozik a növénytermesztésben a Vas megyei tisz-ek földjén. E napokban is több mint 5000 asszony szedi a morkot a sok vihar miatt megdőlt gabonák kézi aratásánál. /Folyt.köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 12. kiadás 1956. július 23. 12 óra 35 perc

/A nyári munkákban is helytállnak....folyt.

A zsenyei Szabad Föld Termelőszövetkezet asszonyai közül tizenheten szedik a mákot kora reggeltől késő estig. Az árpat kézzel aratják, mert a szél nagyon összekuszálja, a búzát és rozst azonban aratógéppel és kombájnnal takarítják be. Ez alatt az asszonyok negyedszer gyomtalantják a kapásokat. A nagygyeresdi Petőfi Tsz-ben három női munkacsoport dolgozik. Az asszonyok nagyrésze mákot szed. Legtöbbjük már több, mint 80-100 munkacsoportot szerzett.

A telekesi Petőfi Tsz-ben a nők kezdeményezték, hogy vasárnap is dolgozzanak a tsz-ben, ha sürgős az aratás vagy egyéb munka. A tagok elfogadták az asszonyok indítványát. /MTI/

..

Csehszlovákiába utazik a Vas megyei földművelésszövetkezetek kulturális küldöttsége

1956. július 23.

A csehszlovák vágsellyei szövetkezetek meghívására augusztusban néhány napos csehszlovákiai utra indul a Vas megyei földművelésszövetkezetek hatvan tagú kulturális küldöttsége.

A Vas megyeiek több mint kétórás színes műsort állítottak össze a vendégzereplésre, amelyben a híres genapáti táncosok, a sárvári zenekar, a vasvári színjátszó csoport és a szombat helyi Mezőgazdasági Értékesítési Központ színjátszói szerepelnek.

A vasi vendégek - a tervek szerint - Csehszlovákiában Vágsellyén, Pöstyénben, Trenosén-Teplícen adnak műsort. A vendéglátók megmutatják országuk néhány festőien szép táját, nagyobb városát.

A csehszlovák szövetkezeti küldöttség előreláthatólag augusztus végén viszonzza a látogatást. /MTI/

..

MTI BELFÖLDI HIREK

B 13. kiadás 1956. július 23. 12 óra 35 perc

Hangszórókon, fényképeken népszerűsítik az aratásban kitűnt dolgozókat Győr-Sopron megyében

1956. július 23.

Győr-Sopron megyében több száz rigmusbrigád járja a szántóföldeket, hogy rögtönzött műsorral köszöntse a nyári munka legjobbjait. A művészeti együttesek, népművelési otthonok gondoskodnak arról is, hogy kellemessé tegyék az aratók pihenését. Tényőn és Sokorópátkán a DISZ népi együttese adott ajándékmuort a napokban az aratásban kitűnt dolgozóknak. Győrszentivánon, Ravazdón, Gyomőren és több más községben a hangosan beszélőn rendszeresen bemondják a legjobb teljesítményt elérők neveit, s ajándékmuort, nótákat küldenek nekik. Bőnyrételepon, Vénken a művelődési otthon fotó szakköre fényképsorozatot készít a nyári munkák legjobbjairól, s a betakarítás kiemelkedő eseményeiről. /MTI/

..

Napközi otthon épül az új tolnai községrészben

1956. július 23.

Az árvíz utáni ujjaépítés során Tolna község árviztől állandóan veszélyeztetett részének lakócai a Mőzs felé eső biztonságos részén kapnak új otthonot. Az új községrésznek mintegy 2000 lakosa lesz. Az ujjaépítést ebben a körzetben is az őszre fejezik be, de az új lakóknak nagy gondot adott gyermekeik elhelyezése. Ezért a községi tanács javasolta az Oktatásügyi Minisztériumnak, hogy az új községrészben létesítsen napközi otthonot. A minisztérium jóváhagyta a tolnai tanács kérését s rövidesen már megkezdik az új tolnai községrész napközi otthonának építését. /MTI/

..

MTI BELFÖLDI HIREK

B 14. kiadás 1956. július 23. 12 óra 40 perc

Minőségi bélyegzővel ellátott görögdinnyét szállítanak a fővárosba a káli és az erdőtelki szakcsoportok

1956. július 23.

A káli és az erdőtelki dinnyetermelő szakcsoportok tagjai, akik 120 holdon termelik a mézédés hevesi dinnyét, megkezdtek a sárgadinnye szüretelését. A jövő hét elején már szedik a hat-hét kilósra nőtt görögdinnyét is, amelyből az első szállítmányt a fővárosba viszik. A görögdinnyéket minőségi bélyegzővel látják el. A két szakcsoport az idén mintegy nyolc-tíz vagon minőségi dinnyét szállít Budapest lakosságának. /MTI/

Békési üzenet címmel antológiát adnak ki a Békés megyei írók

1956. július 23.

Békési üzenet címmel a Békés megyei írók munkaközössége és a megyei tanács népművelési osztálya augusztusban antológiát jelentet meg. A kiadvány első száma mintegy 100 oldalon mutatja be Békés megye tehetséges íróit, költőit és művészeit. Az antológiában a szlovák, a román és a német nemzeti kisebbségi írók és költők műveit anyanyelvükön közlik.

A Békési üzenet több ezer példányban jelenik meg. /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 15. kiadás 1956. július 23. 12 óra 40 perc

Öt új film készül a Híradó- és Dokumentum-Filmgyárban

1956. július 23.

Augusztusban három filmet mutatnak be az első külföldi társas utazásokról: közülük két színes riportfilmet a Szovjetunióba látogató magyar csoportról, s az aldunai hajóutáról. A harmadik filmet a Német Demokratikus Köztársaságban látogatást tett csoportról vették fel.

Az Állami Népi Együttes londoni vendég szerepléséről készült filmfelvételek - Badai János operatőr munkája - megérkeztek Magyarországra. A színes riportfilmet, amely ősszel kerül a közönség elé, Timár István rendezte.

Új század hajnala címen eredeti dokumentumok felhasználásával rövid filmet készítenek az 1905-ös forradalom magyarországi hatásáról, a századforduló magyar munkásmozgalmáról. /MTI/

Mezkezdtek a vetőmagkukorica címezését

1956. július 23.

Bács megyében az idén 81 termelőszövetkezet és több tanácsoság természet hibrid-vetőmagkukoricát, összesen 2700 holdon. A kukorica mindenütt szépen fejlődik és már hánnya címerét. Az anyacserekl címezését már mindenütt megkezdtek: a Dunatetőle-ni Felszabadulás Tsz-ben 40, az Új Élet és a Duna-Tsz-ekben 30-30 holdon végezték el ezt a munkát. /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 16. kiadás 1956. július 23. 12 óra 50 perc

Jó a fűmágnás Bács megyében

1956. július 23.

Bács megye állami gazdaságai, termelőségvetkezetei és egyéni gazdái a gabona betakarításával egyidejűleg learatták a fűmagot is. Az idén 1500 holdon termesztették a különböző aprómagvakat, s a termés igen jó volt: több tsz-ben, egyéni gazdaságban elértek a négy mázsán felüli holdankénti átlagot. A magot már mindentől elosépték, és folyamatosan adják át a Magtermeltető Vállalatnak. Eddig már 1600 mázsát szállítottak és még további 1100 mázsára számítanak.

A fajszi Vörös Csillag Termelőségvetkezetben a réti-csenkeszből rekordtermést értek el: holdanként 430 kiló magot csépeltek, melynek mázsáját 1300 forintért vette át a Magtermeltető Vállalat. /MTI/

Száz DISZ fiatal segíti az új fürdő építését Köröstarcsán

1956. július 23.

Köröstarcsán - nagyrészt romos épületanyag felhasználásával - új tisztasági fürdőt építenek. A termelőségvetkezeti és egyéni dolgozó parasztfiatalok elhatározták, hogy a földmunkák jórészt társadalmi munkában végzik el. A munkára száz DISZ fiatal jelentkezett. /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 17. kiadás 1956. július 23. 12 óra 55 perc

A tsz-tagok öregségi biztosításáról tanácskoztak a dobozi Petőfi Tsz-ben

1956. július 23.

Békés megyében a dobozi Petőfi Tsz-ben rendkívüli közgyűlésen beszélt meg a tagság a termelőségvetkezeti tagok öregségi biztosításáról szóló javaslatot. Bodor József, az elnöki József Attila Tsz elnöke többek között ezeket mondta: A javaslat megvalósítása nagy gondot vezet le a tsz-tagok és az egyének válláról. Bizony számos egyéni gazdát tartott vissza a belépéstől a bizonytalan öregségi biztosítás félelem. A termelőségvetkezetek nem érnek el egyformán jó eredményeket, s több helyen a két százalékos szociális alapról alig jutott valami a becsületos, munkában megöregedettek segítségére. Azt javaslom, hogy az intézményes nyugdíjazást valósítsuk meg, mert így minden jogosult egyformán részesül az anyagi segítségből. Ezenkívül valamennyiünk kérését támogatnánk, hogy rövidítsék meg a nyugdíj-jogosultság életkorát, a nőknél 55, a férfiaknál pedig 60 évtől számítsák ezt az időt.

Többek elmondották, hogy szívesen megfizetik ők is a nyugdíjalaphoz való hozzájárulást, keresetükhöz mérten ugyanúgy, mint az ipari munkások, csak öreg napjaikban hasonló gondoskodásban részesülhessenek. Számos felszólaló javasolta, hogy a Termelőségvetkezeti Tanács mellett hozzanak létre erre a célra egy intézményt. Végül a jelenlevők egyhangulag döntöttek emellett, hogy intézményesen oldják meg a tsz-tagok nyugdíjazását. /MTI/

B 18. kiadás 1956. július 23.

15 óra 45 perc

Időjárásjelentés

A Meteorológiai Intézet jelenti július 23-án, hétfőn délben:

Felhőt vonulások

Nyugat-Európában leszálló légáramlással csendes, száraz és fokozatosan melegedő az idő. Az anticiklon keleti oldalán óceáni léghullámok haladnak délkelet felé, megismétlődő záporokat okozva Németország, Lengyelország, a Kárpát-medence és Ukrajna felett. Leningrád térségében egy ciklon esős időjárást hoz létre.

Hazánkban vasárnap csak az északi megyékben voltak kisebb záporok, egy-két helyen zivatar. A hőmérséklet a Dunántúlon 24-26, keleten 26-28 fokig emelkedett. Éjszaka a legalacsonyabb hőmérséklet 13-16 fok között volt.

Budapesten vasárnap a hőmérséklet napi középértéke 1.2 fokkalacsonyabb volt, a légnyomás napi középértéke megegyezett a saskői átlaggal.

Budapesten hétfőn 12 órakor a hőmérséklet 22 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 761 mm, alig változik.

Várható időjárás kedden estig: Felhőt vonulások, több helyen kisebb eső, esetleg zivatar. Időnként élénk nyugati-északnyugati szél. A hőmérséklet alakulásában alig lesz változás. Várható legalacsonyabb hőmérséklet ma éjjel: 11-14, helyenként 14 fok felett. Legmagasabb nappali hőmérséklet kedden 24-27, helyenként 27 fok felett. /MTI/

B 19. kiadás 1956. július 23.

15 óra 45 perc

Megkezdődött az országos borverseny döntője

1956. július 23.

A Borminősítő Intézetben hétfőn megkezdődött az országos borverseny döntője. A megyei versenyek után, amelyekre 847 bormintával neveztek be, ide küldték el a legjobb borokat, mintegy 180 mintát. Öt bizottság kezdett munkához, a Tokajhegyaljai, a Budaörsi-Balatonfüred-Csepök-Somló vidéki, az egyéb hegyvidéki, az alföldi fehér borok és az ország összes vörös és siller borainak elbírálására. A legjobb borászati szakemberek a tisztaság, a szín, az illat, zamatt és az összenyomás alapján döntenek el a végső sorrendet. Az ország legjobb borait a mezőgazdasági kiállítás reprezentatív pavilonjában mutatják be. /MTI/

Kétemeletes központi fűtéses bányászszálló épül Oroszlányban

1956. július 23.

A gyorsan fejlődő Oroszlány bányászvárosban kétemeletes, központi fűtéses munkásszálló építését kezdték meg. Egy-egy hálószobát négy személyre rendeznek be. A 240 személyes étkezővel és előadóteremmel ellátott bányászszálló építésére mintegy kétmillió forintot fordítanak s a munkával a jövő év elején készülnek el. /MTI/

Új típusú cipők és szandálok mintapéldányai készültek el a Szombathelyi Cipőgyárban

1956. július 23.

Új típusú cipők és szandálok mintapéldányai készültek el a Szombathelyi Cipőgyár kísérleti műhelyében. A cipők és szandálok jellegzetessége, hogy szeg nélkül gyárthatók, ezért könnyűek, egy-egy pár súlya 10-14 deka gramm. A mintapéldányokat hamarosan bemutatják a kereskedelem képviselőinek és a sorozatgyártást a nyár végén kezdik meg. /MTI/

B 20. kiadás 1956. július 23.

15 óra 55 perc

Nyolcnapos nagy javítást tartott a Salgótarjáni Acélarugyár

1956. július 23.

A Salgótarjáni Acélarugyárban a múlt héten került sor a szokásos évi nagyjavításra. A gondosabb karbantartás érdekében az eddigi három helyett most nyolc napot fordítottak a nagyjavításra és így olyan berendezéseket is renbehoztak, amelyekre máskor nem jutott volna elegendő idő. Építették például a kazántelapi nagy kémény füstcsatornáját, az ötödik kupolókamencét és felújították három magteljesítményű darut. A salak- és a szénszállító kötélpályán kiderítették a drótkötelet. A generátorok, a kutak, a tárolómedencék, a csatornák tisztításával a víz- és a gázellátást javították. A kapott, megromlódott villanyvezetékek kicserélésével az áramszolgáltatási zavaroknak vették előjét. A karbantartók tervén felül új erőátviteli berendezést szereltek fel a hengeresztorgályozó üzemben és kicserélték a húzómű mérlegét. A nagyjavítást vasárnap fejezték be, hétfőn reggel ismét megkezdte termelését a Salgótarjáni Acélarugyár. /MTI/

Kétszázötvenhét lakás építését kezdték meg Ózd-Bolyvokon

1956. július 23.

Ózdon - a bolyoki városrészben - a múlt években 257 új lakást építettek a Borsodmogyeyi Építőipari Vállalat dolgozói. Az új szocialista lakótelepen jelenleg is javában dolgoznak. A napokban készült el a 93 lakásos "CS" jelzésű épület, amelyre rövidesen már be is költöznek a tulajdonosok. Az idén itt még 96 lakást adnak át az építők.

A korszerű lakótelep a második ötéves tervben tovább bővül; most kezdtek 217 lakás építéséhez, amelyek a jövő évben készülnének el. A borsodi építők megfogadták, hogy a KV határozatainak szellemében, a határidő előtt egy hónappal adják át az új lakásokat. /MTI/

B 21. kiadás 1956. július 23.

15 óra 55 perc

"A DIMÁVAG Gépgyár dolgozói a KV-határozat szellemében teljesítik feladataikat"

1956. július 23.

A Magyar Dolgozók Pártja Politikai Bizottságának beszámolójával, valamint a Központi Vezetőség határozatával kapcsolatban Székely Elek, a DIMÁVAG Gépgyár főtechnológusa az alábbiakban foglalta össze a gyár dolgozóinak véleményét:

- A gyár dolgozói élénk érdeklődéssel és lelkesedéssel fogadták a Politikai Bizottság beszámolóját és a KV határozatát. A DIMÁVAG Gépgyár viszonylatában a második ötéves terv reális alapokon nyugszik és vállalatunk dolgozói lelkes, tervszerű munkával biztosítják a gyár termelésének 50 százalékos növekedését. Ez egyik komoly záloga annak, hogy más nehézipari vállalatok is - az általunk gyártott gépekkel - fejleszthessék termelésüket. A termelés növekedése érdekében az eddiginél lényegesen jobban használjuk fel beruházásainkat, meglévő gépeinket, termelő berendezéseinket. Új, tökéletesebb munkamódszerekkel, gyártási módokkal is fejleszteni kívánjuk a gyár termelékenységét. Így egyik fontos exportgyártmányunk, a forgattyus tengely megmunkálását - az eddigi módszerrel szemben - már köszöreléssel, marással végezzük, ami a teljesítőképesség 50 százalékos növekedését teszi lehetővé. Ennek eredményeként a közeljövőben egy hónap alatt mintegy 14-15 forgattyus tengellyel többet tudunk megmunkálni. Megváltoztatjuk a borsodas tengelyek gyártásának a módszerét, amivel körülbelül egy harmaddal csökkentjük a gyártási időt.

- Örömmel üdvözljük az anyagellátás folyamatosságára vonatkozó intézkedést. Ez vállalatunk egyik legfájóbb kérdésének megoldását jelenti majd. A szervezett anyagellátással biztosítani tudjuk az egyenletes munkelosztást, a nagyobb tömegben történő gyártást, dolgozóink keresetének növekedését, végül pedig elkerülhetjük a hővégi lejáratát.

- A DIMÁVAG Gépgyár adminisztratív és műszaki dolgozói örömmel veszik tudomásul, hogy a KV-határozat szerint az írtelmisség megbecsülését, elismerését a végzett munka és a magatartás alapján ítélik meg. Ez további lendületet ad nekünk ahhoz, hogy még nagyobb lelkiismeretességgel és odaadással teljesítsük feladatainkat. /Folyt. köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 22. kiadás 1956. július 23.

16 óra 15 perc

/"A DIMÁVAG...folyt./

- A decentralizáció fokozott érvényesítésével, az ügyvitel egyszerűsítésével lehetővé válik nálunk is, hogy megfelelő átcsoportosítást hajtsunk végre a produktív termelőmunka javára. Szerintünk az önállóságot ki kellene terjeszteni kereskedelmi és eladási vonalon is és így gyárunk maga értékesíthetné gyártmányait a világpiacon. A kereslet ismeretében inkább lenne módunk olyan gyártmányokkal jelentkezni a világpiacon, amelyek biztos és állandó vevőre találnának.

- A gyár dolgozói között kialakult vélemény szerint a fiatal műszakiakat szervezettebben kell bevonni a műszaki fejlesztés munkájába. Mind szűlesebb körben lehetőséget kellene adni arra, hogy fiatal mérnökeink, technikusaink mind többen látogathassák a nemzetközi ipari kiállításokat. A külföldi, főleg a népi demokrátiás államok ipari üzemeinek látogatásával, műszaki dolgozók cseréjével növelethetné látókörüket s eredményesebben szolgálnák a szocialista államok közötti együttműködést. /MTI/

A magyar eszperantisták is képviseltetik magukat a Nemzetközi Munkás Eszperanto Szövetség belgrádi XXIX. kongresszusán
1956. július 23.

A Nemzetközi Munkás Eszperanto Szövetség XXIX. kongresszusát július 24-től 27-ig rendezik meg Belgrádban. A kongresszuson 16 ország 315 küldötte vesz részt. A magyar eszperanto mozgalmat Nalipa I. Pál, az Országos Eszperanto Tanács elnökhelyettese képviseli a kongresszuson. /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 23. kiadás

1956. július 23.

16 óra 25 perc

Kéthetes ingyenes údüléssel jutalmazták Veszprém és Zala megye állami gazdaságaiban a "250 holdas" kombajnvezetőket

1956. július 23.

Veszprém és Zala megye állami gazdaságaiban a buzavetéseket zöme még csak a hét közepére érik meg kombajnossal aratásra. A Veszprém és Zala megyei állami gazdaságok igazgatósága hétfőn valamennyi kombajnvezetőhöz levelet intézett, amelyben közölte, hogy minden gép számára gondoskodtak megfelelő nagyságú munkaterülettől: Mindazokat a kombajnvezetőket, akik legalább 250 holdat learatáltak, családjukkal együtt kéthetes, teljesen ingyenes údülésben részesítik az ország legszebb - általuk választott - údülőtelepein. /MTI/

A kongresszusi munkák első napján 107.1 százalékra teljesítette előirányzatát a szénbányászat

1956. július 23.

A Bányászati Dolgozók Szakszervezetének XVI. kongresszusa tisztelőtőre szombaton a szénbányákban kongresszusi munkák kezdődött, amelynek már az első napján szép eredmények születtek. Borsod és Ozd kivételével valamennyi tröszt jelentősen túlszárnyalta előirányzatát. A legjobb eredmény - 115.4 százalék - a várpalotai bányászok nevéhez fűződik.

Az egész szénbányászat szombati tervét 107.1 százalékra teljesítette, s ezzel a havi terv esedékes részének teljesítésében is elérte a 100 százalékat. /MTI/

B 24. kiadás 1956. július 23.

16 óra 25 perc

Elismeréssel szölkak a magyar diákok tanulmányi versenyeről az UNESCO konferenciáján - Jóboru Magda nyilatkozata

1956. július 23.

Jóboru Magda, az oktatásügyi miniszter első helyettese, az UNESCO konferenciáján résztvevő magyar küldöttség vezetője a következőkben nyilatkozott a Magyar Távirati Iroda munkatársának:

- Az UNESCO és a Nemzetközi Nevelésügyi Iroda 19. konferenciája - mondotta - július 9-17-ig folyt le Genfben. A konferencia napirendjén az egyes országok 1955/56. tanévi munkája, a középiskolai matematikai oktatás és a felügyeleti munka szerepelt.

- A konferencián 72 ország képviselői vettek részt, valamint az Egyesült Nemzetek Szervezete s több más nemzetközi szervezet megbízottjai. Először jelent meg a konferencián a fel szabadult Tunisz és Marokkó delegációja. A Kínai Népköztársaság nem kapott meghívást a konferenciára. Ez ellen a szovjet, a jugoszláv, a magyar, a csehszlovák és az egyiptomi delegáció szót emelt. A Nemzetközi Nevelésügyi Iroda tanácsa határozatot hozott, amelyben leszögezi, hogy kívánatosnak tartja a szervezet egyetemessé tételét.

- A konferencia élénk érdeklődés mellett és baráti légkörben folyt le. A felügyeleti munkáról és a matematika oktatásról a konferencia teljesen egyhangú határozatokat hozott. Különösen élénk vita alakult ki a matematika oktatásról. A felszólalók hangsúlyozták a matematika oktatás nagy jelentőségét az általános műveltség, a logikus gondolkodás és a modern technika fejlődése szempontjából. A magyar delegáció megismertette a küldöttséget a középiskolai matematikai lapokkal és a középiskolai tanulmányi versenyek feladataival. Mindkettő igen nagy érdeklődést, elismerést váltott ki.

- A konferencia résztvevői, akik közt igen sok szülőlyes megbeszélés is kialakult, azzal a meggyőződéssel búcsúztak, hogy a konferencia tovább erősítette a világ pedagógusainak nemzetközi együttműködését. /MTI/

B 25. kiadás

1956. július 23. 16 óra 25 perc

Felülvizsgálják és egységesítik az államosítás óta megjelent miniszteri rendelkezéseket a kohó- és gépiparban

1956. július 23.

A Kohó- és Gépipari Minisztériumban a minisztérium főkönyvelőjének vezetésével bizottság alakult, amely feldolgozza a kohó- és gépipar területéről érkező egyszerűsítési javaslatokat. A bizottsághoz mintegy négyszáz javaslat érkezett s számos kérdésben már válaszoltak is a javaslattevőknek. Ez a bizottság foglalkozik az államosítás óta megjelent miniszteri rendelkezésekkel kapcsolatos módosítási javaslatokkal is. Ezek során ugyanis csaknem hétézáz miniszteri rendeletet, utasítást adtak ki, s ezek egy része azóta elavult és az a panasz is felmerült, hogy a sok rendelet között gyakran nem ismerték ki magukat a vállalatok vezetői.

Az egyszerűsítési bizottság jegyzéket készített a nyolc év alatt megjelent miniszteri rendelkezésekről, szokat rendszerezte és most a különböző szak-főosztályok megvizsgálják, hogy mely rendelkezetek kellene hatályon kívül helyezni, vagy egyszerűbb rendelkezésekkel pótolni, s úgy egységesíteni, hogy könnyen áttekinthető legyen. A szak-főosztályok július 28-ra fejezik be munkájukat és utána a kollégium, illetve a miniszter dönt a rendeletek sorsáról.

Az egyszerűsítési bizottság több más kérdésben is sorozatosan tanácskozik. Megtárgyalta például az anyaggyártkodás, a tervezés, az értékesítés, a munka- és bérkérdésekben elhangzott javaslatokat. Kedden a műszaki fejlesztés, néhány nap múlva a szervezeti felépítés kérdéseivel foglalkoznak. A bizottság munkája nyomán kerülnek a felsőbb szervek elé a kohó- és gépiparban elhangzott egyszerűsítési javaslatok. /MTI/

A földművesszövetkezetek is árusítják a mezőgazdasági kiállítás jegyeit

1956. július 23.

A szeptember 2-án megnyíló Országos Mezőgazdasági Kiállítás belépő- és sorsjegyeit a földművesszövetkezetekben is árusítják. A SZÖVOSZ országosan mintegy másfélmillió forint értékű jegyet küldözét s így azokhoz a vidéki dolgozók is könnyen hozzájuthatnak. /MTI/

B 26. kiadás 1956. július 23.

10 óra 40 perc

Magyar hangversenyt rendeztek Brüsszelben az IMPORTTEX belga ügyfelei

1956. július 23.

Az IMPORTTEX Textilbehozatali Vállalat régóta összeköttetésben áll a FABELTA nevű tekintélyes belga műselyem és szintetikus fonalgazipari konzernnal. A konzern vezetősége, amikor megtudta, hogy a Belgiumban megtartott "Erzsébet belga királyné nemzetközi zongoraverseny" egyik magyar részvevőjének, Frankl Péternek édesanyja az IMPORTTEX dolgozója, az Union Chimique és a Societé Belge de Banque vállalatokkal / / hangversenyt rendezett az ifjú magyar díjnyertes művészek közreműködésével. A hangversenynek nagy sikere volt.

A hangverseny alkalmából a FABELTA cég szép kivitelű albumot állított össze a magyar díjnyertes művészek fényképeiből, a nemzetközi zongoraverseny egyes mozzanatairól, az újságcritikákból és méltatásokból.

Az album egy példányát a FABELTA cég egyik Budapestén tartózkodó igazgatója, A. Vermeiren a napokban adta át Bacsoni Jenő külkereskedelmi miniszterhelyettesnek. A miniszterhelyettes ennek kapcsán utalt arra, hogy a népek közzeledését mennyire elősegíti, ha egymást jobban megismerik és ezt a célt a brüsszeli hangverseny is jól szolgálta. /MTI/

--- /együtt

Rövidesen új telepes rádiókat hoznak forgalomba a földművesszövetkezetek

1956. július 23.

A vidéki dolgozók mind nagyobb érdeklődést tanúsítanak a telepes rádiók iránt, ezért a földművesszövetkezetek rövidesen forgalomba hozzák a 230/B közép- és rövidhullámú, az 521/B háromsávú és az 545/B típusú nyomógombos telepes rádiókészüléket. Az új rádiótípusokkal ugyanolyan erősséggel lehet fogni az állomásokat, mint a hálózati készülékeken. /MTI/

B 27. kiadás 1956. július 23.

10 óra 40 perc

Magyar egészségügyi csoport érkezett hazából

1956. július 23.

Hétfőn délután 16 tagú magyar egészségügyi csoport érkezett vissza Budapestre a Koreai Népi Demokratikus Köztársaságból. Fogadtatásukra a Nyugati pályaudvaron megjelent dr. Román József egészségügyi miniszter, ott voltak dr. Drexler Miklós és dr. Simonovits István miniszterhelyettesek, az Orvos-Egészségügyi Dolgozók Szakszervezetének és a Külügyminisztériumnak képviselői. Résztvett a fogadtatáson a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság magyarországi nagykövetségének több tagja is.

Az egy évet Koreában töltött csoportot dr. Román József miniszter, valamint az Orvos-Egészségügyi Dolgozók Szakszervezete nevében dr. Erdélyi László köszöntötte. Az üdvözlésekre dr. Kemény Pál, a hazatért csoport vezetője válaszolt. /MTI/

Bolgár kisipari szövetkezeti delegáció érkezett Budapestre

1956. július 23.

Hétfőn délelőtt öttagú bolgár kisipari szövetkezeti küldöttség érkezett Budapestre. A vendégeket a Kisipari Szövetkezetek Országos Szövetsége és a Kisipari Szövetkezeti Kölcsonös Biztosító Intézet vezetősége fogadta a Nyugati pályaudvaron. A küldöttség vezetője Dimitar Dojosev, a bolgár kisipari szövetkezetek országos szövetségének első elnökhelyettese. A bolgár vendégek itt-tartózkodásuk alatt szövetkezeteink szervezeti felépítését és gazdasági helyzetét tanulmányozták. /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 28. kiadás 1956. július 23.

17 óra 30 perc

A csehszlovák nagykövetség közleménye

1956. július 23.

A csehszlovák nagykövetség kereskedelmi osztálya közli, hogy a Rózsa Ferenc utca 61. szám alatt rendezett csehszlovák butor, hangszerek, sportfelszerelések, fémdiszárak, írószeres és játékok kiállítása július 24-én és 25-én 10-18 óra között nyitva áll a nagyközönség számára. /MTI/

A hét filmjei

1956. július 23.

Kilené fővárosi filmszínház tart a héten bemutatót. Műsorra tűzik Jack London művéből készült Mexikói című színes szovjet filmet. Egy nap a bíróságon című olasz filmet kívül játsszák majd a Vádlottak padján című német filmet. /MTI/

A Nemzetközi Ház- és Városépítési Szövetség

KÜM Gy Li Bn 1956. július 23.

Bécsben július 22-én kezdődött kongresszusán magyar részről Benedek Frigyes, az Építésügyi Minisztérium főmérnöke vesz részt. /MTI/

Mátyás Mária Kossuth-díjas énekművésznő jugoszláviai vendégszereplésre utazik

1956. július 23.

Mátyás Mária Kossuth-díjas énekművésznő a spliti opera meghívására július 27-én Jugoszláviába utazik és 31-én fellép a "Faust" Margaréta szerepében. /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 29. kiadás 1956. július 23. 18 óra 10 perc

Hazánkba érkezett a lengyel parlament küldöttsége

1956. július 23.

Hétfő délben a magyar Országgyűlés meghívására hazánkba érkezett a Lengyel Népköztársaság parlamentje, a Szejm küldöttsége. A küldöttség vezetője Stanislaw Kulczynski, a Szejm elnökhelyettese, a Szejm külügyi bizottságának elnöke. A küldöttség tagjai: Stanislaw Pawlak, a Lengyel Egyesült Munkáspárt Központi Bizottságának tagja, Eugenie Krasowska felsőoktatási miniszterhelyettes, a Szejm kulturális és oktatási bizottságának tagja, Jan Tumanowski, az Egyesült Néppárt Főbizottságának tagja, Boleslaw Fietko bányász, a Szejm munka- és egészségügyi bizottságának tagja, Stefan Batorski mérnök, Igor Dziaczkowski, a varsói gyermek-klinika tanársegéde, Maria Dota termelészövetkezeti elnök, Jan Viktor író, Macijel Elczewski, a Szejm mezőgazdasági bizottságának elnökhelyettes, a Parasztai Ut című lap főszerkesztője.

A küldöttség fogadására a ferihegyi repülőtéren megjelent Rónai Sándor, az Országgyűlés elnöke, az MDP Politikai Bizottságának póttagja, Szalai Béla, az Országgyűlés Külügyi Bizottságának elnöke, az MDP Politikai Bizottságának tagja, Kristóf István, az Elnöki Tanács titkára, Vass Istvánné, az Országgyűlés alelnöke, Bongrácz Kálmán, Budapest Főváros Tanácsa végrehajtó bizottságának elnöke, az Országgyűlés jogi bizottságának elnöke, Antos István, az Országgyűlés gazdasági és pénzügyi bizottságának elnöke, Grosz Nándor, az MDP Központi Vezetősége nemzetközi kapcsolatok osztályának vezetője, Sebes István külügyminiszterhelyettes, Jóboru Magda, az oktatásügyi miniszterhelyettese, Nagy Mária, az MDP Budapesti Pártbizottságának titkára, Parragi György, a Magyar Nemzet főszerkesztője, az Országgyűlés kulturális bizottságának alelnöke, Ratkó Anna és Harrer Ferenc, a Hazafias Néppárt Országos Tanácsának alelnöke, Csatorday Károly, a Külügyminisztérium protokoll osztályának vezetője, továbbá az Országgyűlés tisztikarának tagjai. Jelen volt a küldöttség fogadásánál Adam Willmann, a Lengyel Népköztársaság magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövete és a nagykövetség munkatársai.

/első

/folyt. köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 30. kiadás 1956. július 23. 18 óra 10 perc

/Hazánkba érkezett. .1. folyt./

A repülőgépből kiszálló küldöttséget elsők Rónai Sándor, Szalai Béla, Kristóf István, Pongrácz Kálmán, Csatorday Károly és Adam Willmann üdvözölte. A hazánkban tartozkodó poznai gyermekkórus tagjai virágcsokrokat nyújtottak át a küldöttség tagjainak.

Ezután Rónai Sándor, az Országgyűlés elnöke köszöntötte a Szejm küldöttségét.

Kedves Elnök Elvtárs!
Kedves Elvtársak!

A magyar dolgozó nép, a Magyar Népköztársaság Országgyűlése nevében forró szeretettel üdvözlöm Önöket, a Lengyel Népköztársaság Szejmje küldöttségének vezetőjét és tagjait abból az alkalomból, hogy baráti látogatásra hazánkba érkeztek.

E látogatás célja sokoldalú, beható eszmecserét folytatni parlamentjeink funkciójáról, élénkítő tevékenységéről, kölcsönösen megismerni népeink életét és eredményeit, hogy ezeken keresztül is szorosabbra fűzzük a magyar és a lengyel nép baráti együttműködését.

A magyar és a lengyel nép barátságának szálai messze visszanyulnak a történelembe. E barátság gazdag hagyományai azok a nemzeti szabadságért és függetlenségért, valamint a társadalmi haladásért vívott harcok, amelyeket népeink legjobbjai évszázadokon át vívtak.

Országaink felszabadulása, ujjaszületése után új fejezet nyílt a magyar és a lengyel nép barátságának fejlődésében. Együtt haladunk a szocializmus építésének útján, azonosak a célkitűzéseink jövőnk építését, formálását illetően, de egybefűz bennünket az a közös harc is, amelyet a Szovjetunió oldalán a nemzetközi feszültség enyhítéséért, a tartós béke biztosításáért folytatunk.
/folyt. köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 31. kiadás 1956. július 23. 18 óra 15 perc

Pécsi Sándor Kossuth-díjas színész

1956. július 23.
A magyar-csehszlovák kulturális egyezmény alapján a Csehszlovák Köztársaságba utazott a dolgozók filmfesztiváljára. /MTI/

Augusztusban Magyarországon vendégszerpel a plovdivi népi ének- és táncgyűttes

1956. július 23.
A magyar-bolgár kulturális egyezmény alapján, a Kulturkapcsolatok Intézetének vendégeként augusztusban kéthetes vendégszereplésre látogat hazánkba a plovdivi népi ének- és táncgyűttes. A kiváló bolgár művészgyűttes Budapesten, Miskolcon, Debrecenben, Pécsen és Győrött lép fel. /MTI/

Több mint 300-an utaznak e héten külföldi üdülésre

1956. július 23.
Az IBUSZ külföldi társasutazási akciója keretében hétfőn 160-an indultak hajóval az Aldunára, 40-en pedig a Magas-Tátrába utaztak. Csütörtökön újabb 120 magyar üdülő indul a Magas-Tátrába, illetve Karlovy-Varyba. /MTI/

B 32. kiadás 1956. július 23. 18 óra 20 perc

/Hazánkba érkezett. . . 2.folyt./

Kedves Barátaink!
Magyarországi tartózkodásuk alatt alkalmuk lesz meggyőződni arról a testvéri szeretetről és érdeklődésről, amelyet dolgozóink a lengyel dolgozók életé, munkája és elért eredményei iránt tanúsítanak.

Sziből kívánjuk, hogy kedves vendégeink hazánkban érezzék magukat jól és itt tartózkodásukat a lehető leggyümölcsözőbben használják ki népeink javára és együttműködésünk fejlesztésére.

Éljen a szocializmust építő Lengyel Népköztársaság!
Éljen és erősödjék a magyar és lengyel dolgozó nép örök, megbonthatatlan barátsága és testvéri együttműködése!

Az üdvözlésre Stanislaw Kulczynski, a küldöttség vezetője válaszolt:

- Nagy örömmel fogadtuk a Magyar Népköztársaság Országgyűlésének meghívását, hogy baráti látogatást tegyünk Magyarországon. A Lengyel Szejm, a delegáció és a magam nevében megköszönöm ezt a meghívást.

- Örülünk, hogy lehetőségünk nyílik a magyar nép képviselőivel találkozni, örülünk annak a lehetőségnek, hogy a magyar dolgozókat, munkájukat és eredményeiket közvetlenül megismerhetjük. Kedves megtiszteltetés számunkra, hogy közvetlenül juttathatjuk el a magyar népnek, a lengyel nép sziből fakadó barátsága kifejezését.

- Népeinket régi és kipróbált barátság köti össze. Történelmünk során számos nagy nemzeti célért vívtuk közös harcunkat, s nem egy közös győzelmet tarthatunk számon. A lengyel és a magyar kulturát sok hasonló vonás jellemzi, amelyeknek forrása közös történelmi sorsunkban van. Évszázadok történelmén keresztül fenntartott barátságunkat elmélyíti népeink közös harca

/folyt. köv./

B 33. kiadás 1956. július 23. 18 óra 20 perc

/Hazánkba érkezett. . . 3.folyt

a szocializmusért, a nemzetközi békéért és a dolgozók jólétéért. Egy lengyel közmondás azt tartja, hogy a lengyel és a magyar két testvér, s mi úgy jövünk Önökhöz, mint testvér a testvérehez, hogy elmélyítsük a testvéri és kipróbált lengyel-magyar barátságot.

Éljen a lengyel-magyar barátság!

A kedves vendégeket ezután nagy szeretettel üdvözölték a fogadásukra megjelent magyar személyiségek, majd a küldöttség gépkocsiba szállt és szálláshelyére hajtatott. /MTI/

MTI BELFOLDI HIREK

B 34. kiadás 1956. július 23. 18 óra 40 perc

A lengyel parlamenti küldöttség látogatása Rónai Sándornál, az Országgyűlés elnökénél

1956. július 23.

A lengyel parlamentnek Stanislaw

Kulczynski-nek a Szejm elnökhelyettesének vezetésével hazánkban tartozkodó küldöttsége hétfőn délután látogatást tett Rónai Sándornál, az Országgyűlés elnökénél. A küldöttség fogadásán jelen volt Szalai Béla, az Országgyűlés Külügyi Bizottságának elnöke, az MDP Politikai Bizottságának tagja, Kristóf István, az Elnöki Tanács titkára, Vass Istvánné, az Országgyűlés alelnöke, Rongrácz Kálmán, az Országgyűlés Jogi Bizottságának elnöke, Budapest Pótváros Tanácsa végrehajtó bizottságának elnöke, Antos István, az Országgyűlés Gazdasági és Pénzügyi Bizottságának elnöke, Sarfi Rózsi, Pesta László és Zentai József, az Országgyűlés jogzófi, Vajdai Lajosné országgyűlési képviselő. Jelen volt Adam Willmann, a Lengyel Népköztársaság magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövete.

A vendégeket Rónai Sándor üdvözölte, majd több-órás, baráti eszmecsere került sor a magyar és a lengyel képviselők között. Rónai Sándor részletesen tájékoztatta a lengyel küldöttséget a magyar Országgyűlés felépítéséről, munkájáról és a legközelebbi ülészekon megvitatásra kerülő új ügyrend-tervezetről. Stanislaw Kulczynski többek között elmondotta, hogy a lengyel parlament munkájának megélénkítésében is elsősorban a szakbizottságokra támaszkodtak és támaszkodnak. A 425 tagú Szejm-nek jelenleg 11 bizottsága van, amelyek az ülészekon között is rendszeresen működnek. Így vált lehetővé, hogy a parlament egész évben át, folyamatosan dolgozzék. A bizottságok - amelyeknek joguk van a minisztériumok munkáját érintő kezdeményezéseket tenni - üléseikre meghívják az illetékes minisztereket, miniszterhelyetteseket, vezető funkcionáriusokat, szakembereket, a tömegszervezetek képviselőit. A bizottságok üléseire meghívják a sajtó képviselőit is, akik rendszeresen tájékoztatják a lengyel népet a megvitatásra kerülő problémákról.

A megbeszélés során sokrétű, kiterjedt tapasztalatszerzés került sor a magyar és a lengyel képviselők között.

A lengyel parlamenti küldöttség hétfőn este a Balatonra utazott. /MTI/

-0-0-0-

MTI BELFOLDI HIREK

B 35. kiadás 1956. július 23. 19 óra 20 perc

Felajánlásának megkésztetésével válaszolt a Kossuth-díjas Budavári DISZ-brigád

1956. július 23.

A salgótarjáni iparvidéken is örömmel beszéltek meg a dolgozók a Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetőségének határozatát. A mizseriai bányában Budavári Karoly Kossuth-díjas vajai DISZ-brigádjában is erről folyt a szó a délutáni műszakváltaskor.

- A szocialista demokratizmus szelleme - mondta a Kossuth-díjas vajai - hatja át a határozatot és nem csak több beleszólást enged a dolgozóknak államunk életébe, hanem lényegesen megnöveli felelősségünket is. Ezért szélesíteni kell érdeklődési körünket, hogy eszrevételeinkkel és kezdeményezéseinkkel minél nagyobb segítséget nyújthassunk népgazdaságunknak.

A csapat tagjai módosítják felajánlásukat és a vállalt egy helyett naonta két vagon szénét küldenek a felszínre az előirányzaton felül. /MTI/

/megfogadták, hogy -0-0-0-

A dolgozók válasza - Ravöntetű helyesléssel fogadta az ország népe a Központi Vezetőség határozatát

1956. július 23.

Hétfőn reggel a sajtóból és a rádióból szerzett tudomást az ország népe a Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetőségének határozatáról. Már az első napon tizezrek beszéltek meg a határozatot, tizezrek jelentették ki, hogy munkájukkal segítik a megjelölt feladatok valóra váltását.

A Selypi Cementgyár kommunistái hétfőn reggel rövid megbeszélést tartottak, s megvitatták, hogyan valósíthatják meg maradéktalanul a határozat rájuk vonatkozó részét.

/folyt.köv./

B 36. kiadás 1956. július 23. 19 óra 20 perc

/A dolgozók válasza...folyt./

Megállapították: a második ötéves terv során évről-évre növelik a gyár termelékenységét, a tervidőszak végére a jelenleginél 15 százalékkal több cementet adnak naponta az országnak. Elhatározták azt is, hogy az év végéig újabb 200 családnak felépítéséhez szükséges cementet állítanak elő tervükön felül. A termelési költségeket mintegy negyedmillió forinttal akarják csökkenteni.

A tengelici Petőri Tsz-ben hétőn délelőtt öt brigádszalláson több mint 250 tsz-tag hallgatta meg a rádióból a part Központi Vezetőségének határozatát. Közöttük volt Hossnyánszki János, a szövetkezet Kossuth-díjas elnöke is. A rádióhallgatás után a tsz-tagok megbeszélték, hogyan lassanként hozzá a határozat által megjelölt célkitűzések eléréséhez. Hossnyánszki János a következőket mondta:

- A parthatározat komoly feladatok elé állít bennünket. A második ötéves terv során 27 százalékkal kell többet termelni mint eddig, s ezenkívül el kell érniünk, hogy a mi termelőszövetkezetünk is példamutató szocialista nagyüzemmé váljék. Ugy tervezzük, hogy - a két év előtti 38 forinttal, s a tavalyi 43 forinttal szemben - ebben az évben 50 forintra emeljük egy munkaegység értékét, az ötéves terv végére pedig elérjük a száz forintot is. Ehhez a jó munkaszervezés mellett az is kell, hogy az eddiginél is jobban érvényesítsük a szövetkezeti demokraciát.

Országgyűlési képviselő, szakszervezeti elnök, népfront-titkár a határozatról

A Központi Vezetőség határozata részletesen foglalkozik az Országgyűlés tevékenységének kiszélesítésével. Varga Karoly országgyűlési képviselő, a Somogy megyei tanács tervosztályának előadója erről a következőket mondotta:

- Meg kell mondanom, nagyon hiányoltam, hogy eddig az Országgyűlés viszonylag ritkán ült össze, s így a képviselőknek nem állt módjukban mindenkor előterjeszteni a választóik által felvetett sokszor országos jellegű kérdéseket, javaslatokat. Teljes mértékben egyetérték a határozat javasla-
/folyt.köv./

B 37. kiadás 1956. július 23. 19 óra 25 perc

/A dolgozók válasza...folyt./

tával, s az a véleményem, hogy az új szakszervezetek létrehozása jobban bevonja majd a képviselőket a törvényelőkészítés munkájába.

- Azt javaslom, hogy az Elnöki Tanács tagjai a jövőben tartsanak szorosabb, elevenebb kapcsolatot a vidéken élő képviselőkkel. Ez elősegíti, hogy az Elnöki Tanács és az Országgyűlés a dolgozó nép érdekében sokkal jobb munkát tudjon kifejtetni.

Nagy teret szentel a határozat a szakszervezeti munka kérdéseinek. Gál Ferenc, a MEDCSZ Szabolcs-Szatmar megyei szervezetének elnöke a következőkben látja a szakszervezet feladatát:

- Különösen sok a tennivalónk a dolgozókról való gondoskodás terén: a megyében még ma is vannak olyan mezőgazdasági üzemek, ahol e téren súlyos hibák mutatkoznak. Ennek a kérdésnek elhanyagolása elég gyakran a gazdasági vezetők nemtörődőségből adódik, de a szakszervezetek sem léptek fel olyan keményen, mint ahogy ezt a dolgozók érdeke megkívánja. A jövőben nem tűrünk meg ilyen lazaságokat s üzemi bizottsági tagjainkat, magukat a dolgozókat arra neveljük, hogy örködjék a kollektív szerződések tiszteltemben tartásán. Ehhez azonban az szükséges, hogy az illetékes megyei termelési igazgatóság és a MEDCSZ nagyja jóvá, vegye nyilvántartásba a szerződéseket. Így a megyei állami szervek is sokkal több felelősséget éreznének a kollektív szerződésben vállalt kötelezettségek végrehajtásáért.

A határozat rávilágít arra a fontos szerepre, amelyet a Hazafias Népfront tölt be társadalmunkban. A Bacs megyei népfront-bizottság titkari értekezlete máris megvitatta a Központi Vezetőség ülésének tanulságait. A vita eredményeit Kovács Endre, a bizottság titkára az alábbiakban foglalta össze:

- A Hazafias Népfront hathatós segítséget kíván adni a határozatban vázolt program valórayaltásához. Különösen az állami élet további demokratizálásában van sok tennivalónk. Szilárd elhatározásunk, hogy a dolgozó tömegek véleményének, kívánságainak éber tolmácsolói leszünk.

/folyt.köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 38. kiadás 1956. július 23. 19 óra 95 perc

/A dolgozók válasza..folyt./

Ha szükséges - a Központi Vezetőség utmutatasának megfelelően - viták és kemény harcok árán is érvényesíteni fogjuk a demokrátiát, a szigorú törvényességet az élet minden területén. Másrészt minden erőnket és befolyasunkat latbavetjük, hogy a tömegeket meggyőző, felvilágosító szóval mozgósítsuk annak a határozatnak megvalósítására, amely teljes egészében a dolgozó tömegek véleményét fejezi ki. /MTI/

-o-o-o-

Ismét Háy József van az élen a kombájnvezetők versenyében 340 holdas nagyszerű teljesítménnyel.

1956. július 23.

Az állami gazdaságok kombájnvezetőinek versenyében újabb szép eredmények születtek. A kombájnvezetők vasárnap is dolgoztak és az utóbbi néhány napban jelentősen növelték teljesítményüket. Háy József például szombaton és vasárnap, két nap alatt több mint 60 holdról takarította be a gabonát. Ezzel a kiváló teljesítménnyel ismét ő került az élre. Fekete József sárosdi kombájnvezető, aki szombaton és vasárnap 52 holdat vágott le, a második helyet szerezte meg. A jelenlegi sorrend a learatott holdak és az elcsépelet mazsamennyiség szorzata alapján a következő:

- 1./ Háy József Garai Állami Gazdaság 340 holdon 3.001 mázsa,
- 2./ Fekete József Sárosdi Állami Gazdaság 287 holdon 3521 mázsa,
- 3./ Szegedi Pál Danszentmiklósi Állami Gazdaság 243 holdon 3.657 mázsa. /MTI/

-o-o-o-

MTI BELFÖLDI HIREK

B 39. kiadás 1956. július 23. 19 óra 50 perc

A Kossuth rádió

1956. július 23.

24-én, kedden reggel 10 órakor részletesen ismerteti a Politikai Bizottság beszámolóját a magyar népgazdaság fejlesztése második ötéves tervének irányelveiről, amelyet a Központi Vezetőség kibővített ülésén Hegedüs András elvtárs terjesztett elő. /MTI/

-o-o-o-

A szarátovi állami opera

1956. július 23.

és balettszínház július 20-án nagy sikerrel mutatta be Kenessey Keszkenő című balettjét. A bemutatón a Magyar Népköztársaság moszkvai nagykövetségének kulturattaséja is résztvett. /MTI/

Hunyadi emlékkiállítás Veszprémben

1956. július 23.

Az Országos Béketanács meghívására

1956. július 23.

rövid tartózkodásra Magyarországra érkezett Michel Langignon, a parizsi békebizottság titkara. /MTI/

-o-o-o-

MTI BELFÖLDI HIREK

B40. kiadás 1956. július 23. 21 óra 50 perc

Időjárásjelentés

A Meteorológiai Intézet jelenti július 23-án, hétfőn este 21 órakor:

Felhőátvonulások

Erős északnyugati széllel újabb hűvös levegő szállítódik Európa területéi fölé. Hatására főleg a nyugati országokban több helyen záporok, zivatarok voltak.

Hazánkban ma a nappali hőmérséklet nyugaton 22-24, xx fokig, az ország többi részén 23-26 fokig emelkedett. A délutáni órákban főleg a Dunántúlon néhány helyen záporosó, zivatar, egy-két helyen heves szélroham volt. Budapesten ma este 21 órakor a hőmérséklet 17 C fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 761 mm, alig változik.

Várható időjárás kedden estig: felhőátvonulások, néhány helyen kisebb eső, esetleg zivatar. Időnkint élénk nyugati-északnyugati szél. A hőmérséklet alakulásában nem lesz lényeges változás.

Várható legalacsonyabb hőmérséklet ma éjjel 11-14, helyenkint 14 fok felett, a legmagasabb nappali hőmérséklet kedden 24-27, néhány helyen 27 f felett.

A Duna vízállása hétfőn reggel Budapestnél 371 cm. /MTI/

MTI HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

H 1. kiadás 1956. július 23.

17 óra 50 perc

A bolgár nagykövét látogatása a külügyminiszternél

1956. július 23.

Hriszto Georgijev Sztójesev rendkívüli és meghatalmazott nagykövét, a Bolgár Népköztársaság magyarországi nagykövete megbízólevelének a közel jövőben történő átadásával kapcsolatban hétfőn, július 23-án látogatást tett Boldoczki János külügyminiszternél. /MTI/

Az albán nagykövét búcsulóbiztatásai

1956. július 23.

Piro Koci, az Albán Népköztársaság távozó budapesti rendkívüli és meghatalmazott nagykövete július 23-án, hétfőn búcsulóbiztatást tett Nagy Dániel elvtársnál, a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnökhelyettesénél és Rónai Sándor elvtársnál, az Országgyűlés elnökénél. /MTI/

H 2. kiadás 1956. július 23.

A népgazdaság fejlesztésével a gépipárt emeléséért
Hegedűs András elvtárs beszámolója

18 óra 55 perc

1956. július 23.

I. Fejezet

Tisztelt Központi Vezetőség!
Kedves Elvtársak!

A második ötéves terv irányelveit csaknem kététhetes vita után terjesztette a Politikai Bizottság a Központi Vezetőség elé. A vitában a dolgozók legszélesebb rétegei vettek részt. Az elhangzott sok hozzászólás és javaslat megkönnyítette azt, hogy az ország szükségleteinek és adottságainak mérlegelése alapján, helyesen határozzuk meg a második ötéves terv irányelveit.

A javaslatokat Gerő elvtárs irányításával a Politikai Bizottság által kiküldött - a Központi Vezetőség tagjaiból, szakértőkből álló - bizottságok megvizsgálták és sok javaslatot elfogadásra javasoltak. Tehát a mai napon a Politikai Bizottság a második ötéves tervnek a vita alapján módosított irányelv-tervezetét terjeszti megvitatásra és jóváhagyásra a Központi Vezetőség elé. A Központi Vezetőség által elfogadott irányelvek a Minisztertanács részére alapul szolgálnak majd a végleges ötéves terv elkészítéséhez, amelyet még az idén az Országgyűlés elé kívánunk terjeszteni.

A második ötéves terv irányelveinek elfogadásakor realisan mérlegelnünk kell a bel- és külpolitikai helyzetet, amelyet az előzőekben a Központi Vezetőség részle teszem megvitatott. E folyamatokba kell vennünk továbbá országunk adottságait, népgazdaságunk szerkezetét, belső összefüggéseit, s fel kell használnunk az első ötéves terv, valamint az 1955. év tapasztalatait.

Azok a gazdasági alapok, amelyekre második ötéves tervünket építjük, sokkal szilárdabbak és szilárdabbak, mint amelyekkel az első ötéves terv indulásakor rendelkezünk. Jelentősen előretörték a szocializmus erői: 1955 végén a keresők kétharmada már a szocialista szektorban dolgozott, körülbelül egyharmada kisárutermelő volt, a tőkésök száma pedig az összes keresők 2 százalékát sem érte el.

/Folyt.köv./

H 3. kiadás 1956. július 23.

18 óra 55 perc

Hegedűs András beszámolója, 1. folyt.

Az első ötéves terv során jelentős eredményeket értünk el a szocialista iparosításban. Az ipar nemzeti jövedelméhez való hozzájárulása 1955-ben több mint kétszerese volt az 1949. évinek. Különösen nagy jelentősége van a nehézipar, ezen belül elsősorban a gépipar ugrásszerű növekedésének. Míg a felszabadulás előtt a gépipar a gyáripari termelésnek csupán 1/6-át tette ki, addig az első ötéves terv befejezésekor a gépipar részaránya a gyáripari termelésben megközelítette az 1/3-ot.

A nemzeti jövedelem 1955-ben több mint 50 százalékkal volt nagyobb, mint 1949-ben; növekedése lehetővé tette a lakosság fogyasztásának emelkedését. Az elmúlt 6 év alatt a lakosság fogyasztása több mint 40 százalékkal növekedett. Ennek megfelelően az egy főre jutó fogyasztás növekedése meghaladta a 30 százalékosot. Az egy keresőre eső reálbér azonban csupán 6 százalékkal nőtt, azaz a fogyasztás emelkedése elsősorban a foglalkoztatottak növekedésével függ össze. Következésképpen a jövedelem főleg azokban a családokban emelkedett, ahol megnőtt a keresők száma. Az egy keresőre eső reálbér ilyen módon alakulása az ötéves terv végrehajtásának egyik főhiányossága.

Az elmúlt hat esztendő alatt mintegy 78 milliárd forint beruházás valósult meg; új üzemek, kulturális- és szociális intézmények százai létesültek. A fejlődés azonban nem volt töretlen. Első ötéves tervünk alapján helyes célokat tűzött ki, de a terv 1951-ben végrehajtott felemelésékor sok tekintetben túlzott előirányzatokat fogadtunk el.

/Folyt.köv./

H 2. kiadás 1956. július 23.

A népgazdasági felépítésével a gépiállót analíziséért -
Hegedűs András elvtárs beszámolója

18 óra 55 perc

1956. július 23.

I. Fejezet

Tisztelt Központi Vezetőség!
Kedves Elvtársak!

A második ötéves terv irányelveit csaknem kéthónapos vita után terjesztette a Politikai Bizottság a Központi Vezetőség elé. A vitában a dolgozók legszélesebb rétegei vettek részt. Az elhangzott sok hozzászólás és javaslat megkönnyítette azt, hogy az ország szükségleteinek és adottságainak mérlegelése alapján, helyesen határozzuk meg a második ötéves terv irányelveit.

A javaslatokat Gerő elvtárs irányításával a Politikai Bizottság által kiküldött - a Központi Vezetőség tagjaiból, szakértőkből álló - bizottságok megvizsgálták és sok javaslatot elfogadásra javasoltak. Tehát a mai napon a Politikai Bizottság a második ötéves tervnek a vita alapján módosított irányelv-tervezetét terjeszti megvitatásra és jóváhagyásra a Központi Vezetőség elé. A Központi Vezetőség által elfogadott irányelvek a Minisztertanács részére alapul szolgálnak majd a végső ötéves terv elkészítéséhez, amelyet még az idén az Országgyűlés elé kívánunk terjeszteni.

A második ötéves terv irányelveinek elfogadásakor realitás mérlegelnünk kell a bel- és külpolitikai helyzetet, amelyet az előzőekben a Központi Vezetőség részletesen megvitatott. Ebben kell vennünk továbbá országunk adottságait, népgazdaságunk szerkezetét, belső összefüggéseit, s fel kell használnunk az első ötéves terv, valamint az 1955. év tapasztalatait.

Azok a gazdasági alapok, amelyekre második ötéves tervünket építjük, sokkal szilárdabbak és szilárdabbak, mint amelyekkel az első ötéves terv indulásakor rendelkezünk. Jelentősen előretörték a szocializmus erői: 1955 végén a keresők kétharmada már a szocialista szektorban dolgozott, körülbelül egyharmada kisárutermelő volt, a tőkések száma pedig az összes keresők 2 százalékát sem érte el.

/Folyt.köv./

H 3. kiadás 1956. július 23.

18 óra 55 perc

/Hegedűs András beszámolója, 1. folyt.

Az első ötéves terv során jelentős eredményeket értünk el a szocialista iparosításban. Az ipar nemzeti jövedelméhez való hozzájárulása 1955-ben több mint kétszerese volt az 1949. évinek. Különösen nagy jelentősége van a nehézipar, ezen belül elsősorban a gépipar ugrásszerű növekedésének. Míg a felszabadulás előtt a gépipar a gyáripari termelésnek csupán 1/6-át tette ki, addig az első ötéves terv befejezésekor a gépipar részaránya a gyáripari termelésben megközelítette az 1/3-ot.

A nemzeti jövedelem 1955-ben több mint 50 százalékkal volt nagyobb, mint 1949-ben; növekedése lehetővé tette a lakosság fogyasztásának emelkedését. Az elmúlt 6 év alatt a lakosság fogyasztása több mint 40 százalékkal növekedett. Ennek megfelelően az egy főre jutó fogyasztás növekedése meghaladta a 30 százalékot. Az egy keresőre eső reálbér azonban csupán 6 százalékkal nőtt, azaz a fogyasztás emelkedése elsősorban a foglalkoztatottság növekedésével függ össze. Következésképpen a jövedelem főleg azokban a családokban emelkedett, ahol megnőtt a keresők száma. Az egy keresőre eső reálbér ilyen módon alakulása az ötéves terv végrehajtásának egyik főhiányossága.

Az elmúlt hat esztendő alatt mintegy 78 milliárd forint beruházás valósult meg; új üzemek, kulturális- és szociális intézmények százaai létesültek. A fejlődés azonban nem volt töretlen. Első ötéves tervünk alapján helyes célokat tűzött ki, de a terv 1951-ben végrehajtott felemelésekkor sok tekintetben túlzott előirányzatokat fogadtunk el.

/Folyt.köv./

MTI HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

H 4. kiadás 1956. július 23. 12 óra 57 perc

/Hegedüs András beszámolója. . . 2.folyt./

Tulbecsültük lehetőségeinket és túlságosan gyorsan növeltük a beruházásokat, erőinket meghaladó célokat tűztünk magunk elé az ország szocialista iparosításában. Mindehhez hozzájárult még az is, hogy a feszült nemzetközi helyzet következtében az ország teherbíró képességét meghaladó összegeket fordítottunk a honvédelem erősítésére. Emiatt a közszükségletre gyártó ipar és a mezőgazdaság fejlődése messze elmaradt a nehézipar fejlődése mögött. Ez az aránytalanság vezetett arra, hogy a lakosság életszínvonala az 1951-53-as években nem emelkedett, hanem csökkent.

Az 1953 júniusát követő időszakban sok olyan hibát kijavítottunk, amelyek az előző időszakban az életszínvonal visszacsúszását okozták. Csökkentettük a beruházásokat, átcsoportosításokat hajtottunk végre az iparban, növeltük a közszükségleti cikkek termelését. Fokoztuk a dolgozó parasztok érdekltségét termelésük növelésében. Mindezek következtében 1954-ben, 1955-ben és az év első felében is az előző évekhez képest jelentősen javultak a dolgozók életkörülményei.

A párt és állami életünkben 1953 júniusát követően fellépő jobboldali elhajlás azonban akadályozta népgazdaságunk fejlődését. Háttérbe szorult a nehézipar, ezenkívül az alapanyagok termelésének fejlesztése, meglazult a munkafegyelem, csökkent a munka termelékenység, növekedett az önköltség, félbemaradt sok, a népgazdaság szempontjából rendkívül fontos építkezés, illetve beruházás. Nagyon keveset fordítottunk például az olajkutatóra, aminek hátránya most súlyosan kiütözik. Mindennek következtében a nemzeti jövedelem 1954-ben az előző évekhez képest nem emelkedett, hanem csökkent; megtorpant a mezőgazdaság szocialista átalakítása. Mindez az életszínvonal emelésében elért eredményeket fenyegette.

/folyt. köv./

MTI BELFÖLDI HÍREK

H 5. kiadás 1956. július 23. 12 óra 57 perc

/Hegedüs András beszámolója. . . 3.folyt.

Ezeket a hibákat fel kellett tárniunk és ki kell javítaniunk. A hibákat 1955-ben jórészt kijavítottuk és gazdasági életünk alapjában egzszerűségeken fejlődik.

Népgazdaságunkban azonban a javulás ellenére is vannak még olyan aránytalanságok, amelyek nagy nehézségeket okoznak. Ilyen elsősorban az, hogy a nyersanyagok és félkész áruk termelése elmarad a feldolgozó ipar növekvő szükségletei mögött, ami már eddig is az anyagbehozatal nagyarányú növekedésére vezetett. Ez súlyos anyagellátási zavarokat okoz az ipari termelésben, akadályozza a munka-termelékenységének gyorsabb növekedését. Az anyagellátásban jelentkező hiányosságok miatt még nagyon gyakori a hővégi roham-munka, egyenetlen a termelés, ami sok kárt okoz dolgozóinknak és egész népgazdaságunknak.

Lassan halad iparunkban a műszaki színvonal fejlesztése is, jól lát a Központi Vezetőség ezt a kérdést a múlt év novemberében tartott ülésén megfelelő módon felvetette. A műszaki színvonal lassu előrehaladása miatt sok gyártmányunk nem eléggé korszerű, a technikai és technológiai eljárások egyrésze is elavult.

Bár kezdeti eredmények jelentkeznek a mezőgazdasági termelés fejlesztésében és a lakosság élelmiszerekkel való ellátásában is, még mindig sok ezen a téren a tennivaló. A mezőgazdasági termelés fejlesztése elmarad az iparétól és nem elégíti ki megfelelő mértékben néptünk élelmiszertülszükségletét. A mezőgazdaság elmaradottsága ma is egyik fő oka annak, hogy az életszínvonal növelésében gyorsabban haladjunk előre.

/folyt. köv./

MTI HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

H 6. kiadás 1956. július 3. 19 óra 05 perc

/Hegedüs András... 4. fol t./

A dolgozó életkörülményeinek megjavításában az elmúlt években bekövetkezett fejlődés ellenére is komoly nehézségek vannak, mindenképp a lakásvizonyok megjavításában. Hiányos még a lakosság egyes tartós használati cikkekkel való ellátása is, bár ezen a téren az utóbbi időben biztató javulás tapasztalható.

Gazdasági helyzetünket nehezíti az, hogy a fennálló különböző nemzetközi fizetési kötelezettségek, köztük a korábban keletkezett tartozások törlesztése miatt is, az ötéves terv során a külkereskedelmi áruforgalomban jelentős aktív egyenleget kell biztosítanunk; több árut kell kivinnünk, mint amennyit behozhatunk.

Gazdasági életünk hiányos, objektív gazdasági nehézségeink arra intenek, hogy a második ötéves terv célkitűzéseinek meghatározásánál ne bízzuk el magunkat. A Politikai Bizottság az iráníttervezet előkészítésénél abból indult ki, hogy a második ötéves tervet szilárd megvalósíthatóságnak és józan mértéktartásnak kell jellemeznie. Ugyanakkor számításba kell vennünk minden lehetőségünket, gazdasági erőforrásainkat éppen, mint népünk alkotókészségét, munkálendületét. Olvan célokat kell magunk alá tűznünk, amelyek végrehajtásával biztos léptekkel, céltudatosan haladhatunk előre a népgazdaság fejlődésének, szocialista építésének útján.

/ elv

/Fol. t. köv./

MTI HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

H 7. kiadás 1956. július 23.

19 óra 05 perc

/Hegedüs András... 3. fol t./

II. Fejezet.

A második ötéves terv iránítelveiben kifejezésre jut pártunk gazdaságpolitikája. Kiszármazik a Politikai Bizottság a III. Pártkongresszus határozatából indult ki, amely kimondta, hogy "tovább kell folytatni a szocializmus építését nemcsak a városban, hanem a falun, a mezőgazdaságban is" és aláírta, hogy "... a második ötéves terv alapvető feladata: a magyar munkásoktal, a dolgozó paraszttal, az értelmiséggel, az egész nép jólétének és műveltségének színvonalának további emelése, a fogyasztásra kerülő áruk mennyiségének növelése, minőségének megjavítása, az áruválaszték bővítése, a lakosság szociális ellátottságának, egészségvédelmének, lakás- és kulturális életének fokozott kiépítése útján." /A MDP III. kongresszusának jegyzőkönyve. 3. kötet, 1954. 65-66. oldal/.

Az életzínvonal az mottező emeléséhez mindenképp előtt biztosítanunk kell a nemzeti jövedelem megfelelő növekedését, az ipari és a mezőgazdasági termelés állandó növelését.

Ezért a munkánk első sorban a termelés előirányzatára kell összpontosítanunk, ezt kell vizsgálnunk, hogy kihasználjuk-e lehetőségeinket az ipari és a mezőgazdasági termelés növelésére. Másodó vita lenne a termelési lehetőségek vizsgálata nélkül az életzínvonal emeléséről beszélni.

/Fol. t. köv./

H 8 kiadás 1956 július 23 19 óra 05 perc

/Hegedüs András elvtárs... 6. folyt

Az ipari és mezőgazdasági termelési tervek előirányzatánál abból indultunk ki, hogy a termelés növelésére felhasználjuk mindezeket az adottságokat, amelyekkel rendelkezünk, úgy hogy terveink megvalósíthatók legyenek. Az ipar és a mezőgazdaság fejlesztési irányzásainak meghatározásánál mindenekelőtt igyekeztünk messzemenően figyelembe venni országunk sajátosságait, hazai adottságainkat. Nagy segítséget adott az irányelvek körül kibörtakozott vita is, amely abban az irányban hatott, hogy még jobban összehangba hozzuk az ország szükségleteit az adottságokkal.

A második ötéves terv kidolgozásánál az egyik legfőbb követelmény az volt, hogy a rendelkezésünkre álló anyagot és energiát gazdaságosan használjuk ki és minél értékesebb termékek előállítására fordítsuk.

A második ötéves terv időszaka alatt az iparban arra kell törekednünk, hogy mind nagyobb mértékben gyártunk olyan gépeket és termékeket, amelyekhez viszonylag kevés anyag, de aránylag sok és magas színvonalú munka szükséges. /Híradástechnika, műszeripari gyártmányok, speciális szerszámok, gyógyszerkészítmények stb./ E cél elérésére lehetőségünk van ezért is, mert - ezekben a népgazdasági ágakban kiemelkedő szakembereink és gazdag termelési tapasztalatokkal rendelkező munkásaink vannak. A mezőgazdaságban az a célunk, hogy a termelést belterjesebbé tegyük, azaz a munkacserét gazdaságosan felhasználva a csak korlátozott mértékben hasznosítható mezőgazdasági területen; a lehető legnagyobb értéket jelentő hozamot érjük el.

Az ország talaj és éghajlati adottságai kedvezőek a mezőgazdasági termelés belterjes fejlesztésére; hozzásegít ehhez dolgozó parasztaink és mezőgazdasági szakembereink tudása és termelési tapasztalata is.

/folyt.köv./

H 9. kiadás 1956 július 23 19 óra 05 perc

/Hegedüs András elvtárs... 7. folyt

A munkaigényes termékek növekvő termelésének az iparban és a belterjesség fokozásának a mezőgazdaságban természetesen vannak bizonyos korlátai. Mindenekelőtt határt szab a szükséglet, azaz azt kell termelnünk, amire hazánkban szükség van, ami iránt a szocialista tábor országai részéről igény mutatkozik, illetve amit külföldön kedvező áron értékesíthetünk. Ilyen határok között kell fejleszteni a munkaigényes és kevésbé anyagigényes termékek termelését.

A második ötéves terv ideje alatt ipari termelésünk növelését az eredetileg tervezett 50-52 százalékhelyett, figyelembe véve a tartalékok növelésének szükségességét 47-50 százalékhelyett javasoljuk megállapítani.

Ipari termelésünk nagyobbarányú fejlesztésének elsősorban alapanyag termelésünk szab határt. Az alapanyag behozatalának további növelésére ugyanis csak bizonyos korlátok között építhetünk feldolgozó ipart. Figyelembe kell venni, hogy feldolgozó iparunk már jelenleg is igen nagy mértékben szorul nyersanyag-behozatalra.

Második ötéves tervünknek ezért egyik főfeladata a hazai nyersanyag, fűtő- és alapanyag-termelés gyors növelése, hogy az ipar feldolgozó ágának növekvő szükségletei jobban kielégíthetőek legyenek. Ezért a nyersanyagok és alapanyagok termelését gyorsabban - 57-58 százalékkal - növeljük, mint a feldolgozó ágakét, amelyekét 45-47 százalékkal növelünk. Az eredeti előirányzathoz képest végrehajtott 2-3 százalékos csökkentést is elsősorban a feldolgozó iparban hajtjuk végre. Csak ez teszi lehetővé, hogy anyag-importunkat kisebb mértékben /mint a 35 százalékkal/ növeljük, s ugyanakkor az anyagellátást mégis megjavítsuk és alapjában biztosítsuk a termelés egyenletes menetét.

/folyt.köv./

H 10. kiadás 1956. július 23. 19 óra 10 perc

/Hegedüs András beszámolója . . . 8. folyt./

Pártunk és kormányunk egyik legfontosabb feladatának tartja az anyagellátás gyors megjavítását, mert tudja, hogy a hiányos anyagellátásból származó termelési kiesések egész népgazdaságunknak hatalmas kárt okoznak és jelentősen csökkentik a munkások kereseti lehetőségét is. Az irányelv-tervezet vitája során a hozzájáruló szíjjai erősítették meg az anyagkészletek növelésének és az anyagellátás körüli zavarok megszüntetésének szükségességét.

Az ipar két fő ága - a nehézipar és a könnyűipar - közül a nehézipart kell elsődlegesen fejleszteni, mert ez teremti meg mind a közlekedés, mind a könnyűipar, mind a mezőgazdasági termelés további fejlesztésének elengedhetetlen feltételét. Ez az elv jut kifejezésre a tervezetben, amikor a termelési eszközök gyártásának mintegy 58-60 százalékos és a fogyasztási cikkek termelésének mintegy 38-40 százalékos növelését irányozzuk elő. Ez megfelel országunk adottságainak és szükségleteinek. A termelőeszközök gyártásának gyorsabb ütemű fejlesztése lehetővé teszi a népgazdaság egészének - benne a fogyasztási cikkek termelő iparágak és a mezőgazdasági termelés - gyors fejlesztését és ezzel szilárd alapot teremt az életszínvonal erőteljes növelése számára.

Az első öt éves terv során a felhalmozás és a fogyasztás közötti arány - mint már erről szó volt - nem mindig alakult megfelelően. A második öt éves terv irányelveiben tapasztalásaink alapján nagy gondot fordítottunk a helyes arány kialakítására, azaz úgy irányoztuk elő a fogyasztás és a felhalmozás arányát, hogy ez biztosítsa a lakosság fogyasztásának állandó növekedését, az életszínvonal következetes emelkedését.

/folyt. köv./

H 11. kiadás 1956. július 23. 19 óra 10 perc

/Hegedüs András beszámolója . . . 9. folyt./

Az 1956-60-as évek átlagában a megnövekedett nemzeti jövedelemből a lakosság személyi fogyasztására jóval nagyobb hányad /70.4 százalék/ jut, mint az első öt éves terv éveiben, amikor /64.6 százalék/ jutott. A második öt éves terv éveiben feltétlenül érvényesíteni kívánjuk gazdaságpolitikánknak azt a legfőbb elvét, hogy rendszeresen és érezhetően évről-évre emelkedjék a dolgozó nép életszínvonala.

Az életszínvonal növelését az előirányzat szerint az egy keresetűre jutó reálbér legalább 25 százalékos és a dolgozó parasztság reáljövedelmének 25 százalékos emelésével kívánjuk előlni.

Az életkörülmények ilyen jelentős megjavításának a termelési tervek teljesítésén kívül fontos előfeltétele a felhalmozás, mert ez az ipari és a mezőgazdasági termelés növelésének egyik igen fontos alapja. Alapanyag helyzetünk megjavítása, az ipar és a mezőgazdaság korszerűsítése, új kulturális és szociális intézmények létesítése, stb. az első öt éves tervben megvalósítottnál több beruházást követel meg. Az irányelvek a felhalmozás növelésének olyan ütemét írják elő, amely nem gátolja az életszínvonal előirányzott emelését, s ezért a beruházások összege csak kevesen 15 sz. százalékkal haladhatja meg az első öt éves terv beruházásának összegét.

A vita során számos - a beruházások emelésére irányuló - javaslat hangzott el. Ezek közül csak olyanokat lehet elfogadni, amelyek a beruházásoknak a népgazdaság egyes fő ágazatain belüli átcsoportosításával megvalósíthatók. Nem léphetünk a beruházások növelésének útjára, mert ez átmenetileg szükségszerűen az életszínvonalnak az előirányzottnál kisebb mértű növekedését, esetleg csökkenését okozná. A tartalékok növelése érdekében kívánatosnak tartjuk a beruházások összegének mérséklését, a termelést és a nemzeti jövedelem alakulását lényegesen nem befolyásoló csökkentését és ezért célszerű egy-két milliárddal csökken-

/folyt. köv./

H 12. kiadás 1956. július 23.

17 óra 15 perc

/Hegedüs András beszámolója, 10. folyt.

ten az állami beruházások eredetileg tervezett 78 milliárdos összegét. A terv-viták részvevőinek egyrésze a beruházásoknak ennél nagyobb arányú csökkentését indítványozta. Ez azonban nem lenne helyes, mert veszélyeztetné a termelésnövekedését és rövidesen kedvezőtlenül hatna a nemzeti jövedelem alakulására, nem biztosítaná az életszínvonal további rendszeres emelkedésének feltételeit sem.

Sok javaslat hangzott el a beruházások elosztásával kapcsolatban is. Az irányelv tervezet a beruházásokat első sorban az alapanyag- és a villamosenergia-bázis szélesítésére, a mezőgazdaság fejlesztésére és a lakásépítkezés fokozására összpontosítja.

Elhangzottak olyan javaslatok, hogy az alapanyag-termelés fejlesztésére tervezett beruházások csökkentését velő aléjtsük ki a kultúra vagy a népgazdaság más területének igényeit. Ilyen átcsoportosítás nem valósítható meg. Az elmúlt évek tapasztalatai megmutatták, hogy az alapanyag- és az energiellátás biztosítására nagy gondot kell fordítani; ezen a területen az elmaradás többszörösen kihat a termelésünkre és egy év alatt is nagyon könnyen milliárdos veszteségeket okozhat.

A beérkezett javaslatok és észrevételek alapján azonban indokoltnak látszik bizonyos változtatásokat végrehajtani a beruházások egyes területein belül. Amennyire lehet, elsőbbséget kell biztosítani a termelés minőségét és gazdaságosságát fokozó, az anyag és energiatakarékosságot szolgáló beruházásoknak és lehetőség szerint a beruházások nagyobb hányadát kell a műszaki fejlesztésre fordítani.

/Folyt. köv./

H 13. kiadás 1956. július 23.

17 óra 15 perc

/Hegedüs András beszámolója, 11. folyt. /

III. Fejezet.

Második ötéves tervünk szervesen beilleszkedik a szocialista országok gazdasági együttműködésének rendszerébe. Ez tervünket realisabbá teszi és lehetőséget teremt a népgazdaság gyorsabb fejlesztésére.

A szocialista országok közötti együttműködés a legutóbbi időkig főleg különböző kereskedelmi szerződéseken jutott kifejezésre és egyes területeken a gazdasági segítségnyújtásra, a műszaki tapasztalatcserére terjedt ki.

1955-ben, de főleg a Szovjetunió Kommunista Pártja XX. Kongresszusa után ez a gazdasági együttműködés új, fejlettebb formákat öltött. A K.G.S.T.-hez tartozó országok egyeztettek távlati terveik alapvető előirányzatait, és az egyeztetés alapján egész sor termelési ágban nagy jelentőségű megállapodások jöttek létre az egyes országok közötti szakosítás, munkamegosztás és kooperáció megvalósítására.

Ezeknek a fejlett formáknak az alkalmazása azt jelenti, hogy a szocialista tábor K.G.S.T.-hez tartozó országai rálépnek a nemzetközi munkamegosztás tervszerű megvalósításának útjára.

A nemzetközi munkamegosztás a szocialista tábor országai között különösen fontos olyan kis ország számára, mint Magyarország. A termelés nemzetközi szakosítása és így a termékek nagy csoportok, korszerű technikával történő előállításának lehetőségét teremt arra, hogy a munka termelékenységére terén fokozatosan elérjük és túlszárnyaljuk a fejlett tőkés országokat. Ezt az alapvető célt munkra hagyatva egyáltalán nem érhetnénk el. A nemzetközi gazdasági együttműködés

/Folyt. köv./

MTI HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

H 14. kiadás 1956. július 23.

10 óra 10 perc

/Hedős András...12.folyt./

azonban megmutatván, azaz lehetőségeinket és a szocialista országok számára megkönnnyítve a foglalt többség országokkal folytatott gazdasági versenyt. A nemzetközi gazdasági együttműködésben fejlődő új lehetőségek teljes valórváltása még sok nehézségbe ütközik és csak fokozatosan oldható meg. A K.G.S.T. keretében létrejött megállapodások azonban már kedvezően érintik hatáskörüket: megállapították az új öt éves tervünk tervlátai, fokozódott megalapozottsága azáltal, hogy anyagszükségleteink fedezésében és termékeink értékesítésében szilárdan támaszkodhatunk nemcsak a saját lehetőségeinkre, hanem a K.G.S.T.-hez tartozó országokra is. Az eddiginél sokkal nagyobb mértékben számíthatunk a nikkel, a szén, a pirít, a len és sok más fontos alapanyagokra a többi szocialista országtól történő tervezett szállításra. Olyan anyagokról van szó, amelyekről eddig nagyrészt, vagy kizárólag tőkés országokból hoztunk be. Vasöntőszatunk, és következésképpen gépiparunk, előirányzott fejlődésében nagy szerepe van annak, hogy a nálunk hiányzó vasércet nagyrészt növekvő mennyiségben a Szovjetunió bányászataiból szállítsák, a hazai termés által nem biztosítható közénmennyiséget pedig Csehszlovákia és Lengyelország. Szerves vegy- iparunk fejlesztését a Román Népköztársaságtól szállított földgáza alapozzuk. Jelentős mennyiségű villamosenergia átvitelét tervezzük Csehszlovákiából, Lengyelországból és a Német Demokratikus Köztársaságból. Ez jelentős beruházásoktól mentesít bennünket a lehetővé teszi, hogy javítsuk energiához- tunkat. Mi vezet az egyeztetett kölcsönös szállítások alapján bauxit, timföld, alumínium és más anyagoknak a barati országokba történő kivitelét irányozzuk elő.

Több olyan terméket, amelyek előállítására nálunk kedvező adottságok vannak - elsősorban gépipari gépjárműveket - mi fogunk szakszerűen termelni a K.G.S.T.-hez tartozó más országok számára. Ez

/Folyt.köv./

MTI HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

H 15. kiadás 1956. július 23.

19 óra 15 perc

/Hedős András...13.folyt./

nagy mértékben előmozdítja az ipari termelés mennyiségi és minőségi fejlesztését. Például a népi demokratikus országok közül kizárólag Magyarországot foglaltatni; Magyarország és a Német Demokratikus Köztársaság exportál gabonakombájnt; Magyarország és Románia exportál kukoricakombájnt a többi népi demokratikus ország számára. A szakított lehetőségek teszik számunkra a 600 LE-s és más Diesel-mozdonyok gyártásának rohamos fejlődését.

Export célokra

Második öt éves tervünk előirányzatainak meg- határozásánál természetesen figyelembe vettük, hogy egész sor egyéb- terméket más szocialista országok gyártanak. Lemondtunk több olyan gépjármű bevezetéséről, vagy fejlesztéséről, amelyekhez adottságaink kevésbé kedvezőek. Így például a második öt éves terv időszakában továbbra sem gyártunk személygépkocsikat, nem fejlesztjük a vasúti teher- és hűtőköcsik gyártását. Ezeket a gépjárműveket a szocialista tábor más országaiból szerezzük be.

Nagy tervlátai jelentősége van az egyes országok villamosenergia hálózata összekapcsolásának, valamint a Duna vízi- ereje komplex felhasználásának is. Ezeknek a terveknek a meg- valóztatása - mellyhez valószínűleg két-három öt éves terv szükség- ges - jelentős energiameennyiségeket biztosít és ugyanakkor köz- lődési és öntözési szempontból is új jelentőséget ad a Duná- nak. Ezeknek a terveknek a megvalósítására már a második öt éves terv időszakában megkezdjük az előkészítő lépéseket.

A gazdasági együttműködés nem korlátozódik csak osu- pán a K.G.S.T.-ben résztvevő országokra, hanem egyre inkább kiter- jed a szocializmust építő Kínai Népköztársaságra és a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaságra is.

/Folyt.köv./

H 16. kiadás

1956 július 23

19 óra 15 perc

/Hegedüs András elv társ... 14. folyt.

Magyarország számára különösen nagy jelentősége van a szomszédos Jugoszláviával való gazdasági kapcsolatok megerősödésének. Ez kedvező feltételeket teremt a szorosabb gazdasági együttműködés megvalósítására. Ennek első jele volt a pénzügyi megállapodás megkötése és az áruforgalom növelésén kívül amüszeri-tudományos együttműködési szerződés megkötése. A gazdasági együttműködés kiszélesítésére további lépéseket kell tennünk.

A szocialista országok közötti nemzetközi munkamegosztás egyrészt fontos tényezője a nemzeti adottságok és sajátosságok felhasználásának is. A szocialista országok közötti nemzetközi munkamegosztás egyre inkább lehetővé teszi, hogy ne kelljen egy időben fejleszteni a termelés - főleg a nehézipar - valamennyi ágát. Így minden ország azokra a termelési ágakra összpontosíthatja erőforrásait, amelyek legjobban megfelelnek adottságainak, jellegzetes sajátosságainak.

A szocialista országok közötti gazdasági együttműködésben kifejtett aktív részvételünkkel a proletár internacionalizmus szellemében járunk el, s ugyanakkor meggyorsítjuk, szilárdabb alapokra helyezzük termelőerőink, az egész magyar népgazdaság fejlődését.

IV. Fejezet.

Népgazdaságunk fejlesztésében az iparnak van a legnagyobb jelentősége. Az ipar fejlődésének fő arányairól az előzőekben már szó volt. Az ország iparosításának és az egyes iparágak fejlesztésének néhány sajátos kérdése közül azokat szeretném csak kiemelni, amelyek a vita során felmerültek.

/folyt. köv./

H 17. kiadás

1956 július 23

19 óra 15 perc

/Hegedüs András elvtárs... 15. folyt.

A második ötéves terv egyik legfontosabb sajátossága, hogy az ipari termelés növelését több mint kétharmad részben a munkatermelékenységnek növelésével akarjuk biztosítani. A műszaki fejlesztés anyagi alátámasztását szolgálja az ipar fejlesztésére fordítandó beruházási összegek jelentős része. A második ötéves tervben az ipari beruházásokból nagyobb részt fordítunk a meglévő üzemek korszerűsítésére és bővítésére, mint az első ötéves terv éveiben, amikor a beruházások nagy részét új üzemek létesítésére fordítottuk. A második ötéves terv időszakában a gépek részaránya az összes beruházásokból eléri a 30-32 százalékot, az első ötéves terv időszakában elért 21 százalékkal szemben.

Az irányelvek tervezetéhez számos javaslat érkezett a műszaki fejlesztés különböző kérdéseiről. Sokan felvetették például az öntődök korszerűsítését, új termelési eljárások alkalmazását, új gyártmányok bevezetését. A második ötéves terv irányelvei természetesen nem tartalmazhatják a műszaki fejlesztés részletes, üzemenként is igen sok rétegű célkitűzéseit. Ezért a fejlődést ezen a téren inkább olyan központi intézkedésekkel kívánjuk biztosítani, amelyek az üzemek vezetőit és dolgozóit érdekeltté teszik a műszaki színvonal emelésében.

Milyen egyéb sajátosságai vannak az iparfejlesztés irányelveinek? Abból a ténnyől, hogy országunk ipari nyersanyagokban és energiaforrásokban szegény, egyenesen következik, hogy nagy erőfeszítéseket kell tennünk a nyersanyag- és energiakészletek feltárására, mindezekelőtt a geológiai kutatásokra. Erre a célra a második ötéves tervben előirányzott összegnek csaknem háromszorosát fordítjuk s mindent el kell követnünk, hogy

/ az első ötéves tervben

/folyt. köv./

H 18. kiadás 1956. július 23.

11 óra 15 perc

/Hegedüs András beszámolója, 16. folyt. /

ezt a lehető legelőszőrűbben használjuk fel. Jelentős összegeket biztosítunk a feltárt nyersanyag- és fűtőanyagkincs kiaknázására és megfelelő hasznosítására.

Az ipar fejlesztése szempontjából a nyersanyaghelyzet megjavításán kívül egyik legfontosabb feladat a zavartalan energiaellátás biztosítása. Az ország legfontosabb energiaforrásainak, a szénnek termelése az elmúlt években nagyon gyorsan növekedett. Szénvagyonunk számottevő, de évről-évre aránylag nagy hányadát kell igénybevenni. Ebből a szempontból - sajnos - világviszonylatban az első helyek egyikét foglaljuk el. Szénkincsünk kedvezőtlen geológiai elhelyezkedése miatt majdnem kizárólag mélyműveléssel termelhető, sok és túlnyomóan importból származó bányafát igényel és a kilyásított szén átlagos fűtőértéke viszonylag alacsony. Ilyen körülmények között a szén kilyászat fejlesztése rendkívüli erőfeszítéseket, viszonylag nagy beruházást követel. Ebből következik, hogy különös gondot kell fordítanunk a szénrel való takarékosagra, a szén előkészítésének és felhasználásának megjavítására. Ezenkívül az eddiginél sokkal nagyobb összegeket kell fordítanunk az olaj és földgázvagyon fokozott feltárására és így a szénrel gazdaságosabb energiatermelési lehetőségek kiszélesítésére.

Az energiahelyzet alakulásában fontos helyet foglal el a villamosenergia-termelés, amely a korábbi években nem volt kielőgítő. Különösen nagy zökkenők voltak 1953 végén és 1954-ben. A villamosenergia-termelés fejlesztése elmaradásunk következményeit a második öt éves terv idején sem lehet teljesen felszámolni, bár az elmaradás behozására igen jelentős lépések történnek. Az irányelv tervezet szerint a villamosenergia-termelést 1960-ra 54 százalékkal, az erőművek teljesítő képességét 66 százalékkal, az ország villamosenergia-

/Folyt. köv. /

H 19. kiadás 1956. július 23.

11 óra 30 perc

/Hegedüs András beszámolója, 17. folyt. /

ellátását a külföldről biztosított energia figyelembevételével összesen 64 százalékkal kell növelni, gyorsabban, mint amilyen ütemben ipari termelésünket növeljük. Ez csak szűkösen felel meg az energiában jelentkező szükségletek növekedésének. Ezért csak mérsékelt ütemben lehet emelni olyan energiaigényes termékek termelését, mint például az alumínium vagy az elektroacél. A villamosenergiaellátás zavartalanának biztosítására a tervezés további szakaszában új lehetőségeket kell feltárni. Itt mindenképp az energiavesztések csökkentésére és az energiailport növelésére gondolunk.

Villamosenergia helyzetünk megjavítását nehezíti, hogy vízenergia forrásokban országunk viszonylag szegény. Ha realisan figyelembe vesszük a gazdaságosan kiépíthető vízierőműveket, az ország vízierőenergiájából 3-400 megawattot nyerhetünk. Bár lehetőségünk ezen a téren nem nagy, mégis szükséges, hogy nagyobb erőt fordítsunk vízierőművek létesítésére. Ez a beruházási összeget tekintve többé kerül ugyan, de olcsóbb energiát jelent és üzemeltetése a hőerőművel szemben előnyösebb azért is, mert nem igényel szenet. A második öt éves terv időszakában elsősorban kis vízierőműveket akarunk építeni és ilyen módon felkészülünk arra, hogy - együttműködve a szomszédos baráti országokkal - a harmadik öt éves terv folyamán hozzáfogjunk a nagy dunai vízierőművek létesítéséhez.

Mind ezek után joggal vehetik fel a kérdést: mitől várható energiahelyzetünk javulása? Magyarországon az energiaellátottságban lényeges fordulat előreláthatóan az atomerő hasznosításának megkezdésével, a III. és IV. öt éves terv időszakában következik be. Ezért halaszthatatlan feladat, hogy

/Folyt. köv. /

H 18. kiadás 1956. július 23.

11 óra 20 perc

/Hegedüs András beszámolója, 16. folyt ✓

ezt a lehető legcélszerűbben használjuk fel. Jelentős összegeket biztosítunk a feltárt nyersanyag- és fűtőanyagkincs kiaknázására és megfelelő hasznosítására.

Az ipar fejlesztése szempontjából a nyersanyaghelyzet megjavításán kívül egyik legfontosabb feladat a zavartalan energiaellátás biztosítása. Az ország legfontosabb energiaforrójának, a szénnek termelése az elmúlt években nagyon gyorsan növekedett. Szénvagyonunk számottevő, de évről-évre aránylag nagy hányadát kell igénybevenni. Ebből a szempontból - sajnos - világviszonylatban az első helyek egyikét foglaljuk el. Szénkincsünk kedvezőtlen geológiai elhelyezkedése miatt majdnem kizárólag mélyműveléssel termelhető, sok és túlnyomóan importból származó bányafát igényel és a kinyert szén átlagos fűtőértéke viszonylag alacsony. Ilyen körülmények között a szénkinyerést fejlesztése rendkívüli erőfeszítéseket, viszonylag nagy beruházást követel. Ebből következik, hogy különös gondot kell fordítanunk a szénrel való takarékosagra, a szén előkészítésének és felhasználásának megjavítására. Ezenkívül az eddiginél sokkal nagyobb összegeket kell fordítanunk az olaj és földgázvagyon fokozott feltárására és így a szemmel gazdaságosabb energiatermelési lehetőségek kiszélesítésére.

Az energiahelyzet alakulásában fontos helyet foglal el a villamosenergia-termelés, amely a korábbi években nem volt kielőgítő. Különösen nagy zökkenők voltak 1953 végén és 1954-ben. A villamosenergia-termelés fejlesztése elmaradásunk következményeit a második ötéves terv idején sem lehet teljesen felszámolni, bár az elmaradás behozására igen jelentős lépések történnek. Az irányelv tervzet szerint a villamosenergia-termelést 1960-ra 54 százalékkal, az erőművek teljesítő képességét 66 százalékkal, az ország villamos-
energia-

/Folyt. köv. ✓

H 19. kiadás 1956. július 23.

14 óra 30 perc

/Hegedüs András beszámolója, 17. folyt ✓

ellátását a külföldről biztosított energia figyelembevételével összesen 64 százalékkal kell növelni, gyorsabban, mint milyen ütemben ipari termelésünket növeljük. Ez csak szűkös feladatok az energiában jelentkező szükségletek növekedésének. Ezért csak mérsékelt ütemben lehet emelni olyan energiaigényes termékek termelését, mint például az alumínium vagy az elektroacél. A villamosenergiaellátás zavartalanságának biztosítására a tervezés további szakaszában új lehetőségeket kell feltárni. Itt mindenekelőtt az energiavesztések csökkentésére és az energiainport növelésére gondolunk.

Villamosenergia-helyzetünk megjavítását nehezíti, hogy víziergia forrásokban országunk viszonylag szegény. Ha reálisan figyelembe vesszük a gazdaságosan kiépíthető vízierőműveket, az ország víziergiájából 3-400 megawattot nyerhetünk. Bár lehetőségünk ezen a téren nem nagy, mégis szükséges, hogy nagyobb erőforrásunk vízierőművek létesítésére. Ez a beruházási összeget tekintve többre kerül ugyan, de olcsóbb energiát jelent és üzemeltetése a hőerőművel szemben előnyösebb azért is, mert nem igényel szént. A második ötéves terv időszakában elsősorban kis vízierőműveket akarunk építeni és ilyen módon felkészülünk arra, hogy - együttműködve a szomszédos baráti országokkal - a harmadik ötéves terv folyamán hozzáfogjunk a nagy dunai vízierőműveklétesítéséhez.

Mind ezek után joggal vethetik fel a kérdést: mitől várható energiahelyzetünk javulása? Magyarországon az energiaellátottságban lényeges fordulat előreláthatóan az atomerő hasznosításnak megkezdésével, a III. és IV. ötéves terv időszakában következik be. Ezért hálásan feladat, hogy

/Folyt. köv. ✓

MTI HIVATALOS KÖZLEMENYEK

H 20. kiadás 1956. július 23. 19 óra 25 perc

/Hegedüs András beszámolója. . . 18. folyt./

alkalmazására az illetékes szervek felkészüljenek, hogy az atom-energiát mielőbb beiktassuk energielátásunk rendszerébe. A Szovjetunió tudományos és műszaki segítségére támaszkodva a következő években minden előkészületet meg kell tennünk arra, hogy a harmadik öt éves terv során országunkban már több nagyteljesítményű atomerőmű lépjen üzembe. A Szovjetunió kormánya értesített bennünket arról, hogy minden műszaki segítséget megad ahhoz, hogy az első nagyteljesítményű atomerőmű építését már a jövő évben megkezdhesük. Biztosítani kell - és erre lehetőségünk is van, - az atomerőművek hazai nyersanyaggal történő üzemeltetését. E célból fokozzuk a hazai földben levő hasadó anyagok további felkutatását és feldolgozásukat legcélszerűbb módszereinek tanulmányozását.

Energiahelyzetünk jelenleg és a következő években is, megköveteli az egyszerű gazdálkodást és az összes technikai lehetőségek felhasználását, amelyek révén szűkös energiakészleteinket egyre jobb hatásfokkal hasznosíthatjuk. Ezért a második öt éves terv idején nagy összegeket kell olyan viszonylag gyorsan megtérülő beruházásokra fordítani, amelyekkel jelentékeny energiamegtakarítást lehet elérni. Az eddiginél nagyobb mértékben kell hasznosítani a hulladék-energiákat. Helyesen hívták fel többet is a figyelmet arra, hogy az irányelv tervezet nem tartalmaz előírást a természetes hőenergiaforrások és egyéb helyi, úgynevezett hulladék-energiák hasznosítására. Ezt a hiányosságot a módosított irányelv-tervezetben már pótoltuk. Többet javasolták, hogy emeljük fel a szén- és energiamegtakarítást szolgáló beruházások előirányzatát. A helyes észrevételek alapján

/folyt. köv./

MTI HIVATALOS KÖZLEMENYEK

H 21. kiadás 1956. július 23. 19 óra 45 perc

/Hegedüs András beszámolója. . . 19. folyt./

az energiegazdálkodás megjavítására az eredetileg tervezett 500 millió forint helyett mintegy 500 millió forintot beruházásra, 200 millió forintot felújításra, összesen tehát mintegy 700 millió forintot kell fordítani.

Második öt éves tervünk során a javasolt irányelvek szerint a legnagyobb fejlődés a vegyiparban lesz. A vegyipart azért kell minden más iparágnál gyorsabban fejleszteni, hogy fejlett műanyagipart teremthessünk, amelynek a segítségével megjavítjuk nyersanyaghelyzetünket, kiszélesíthetjük a nehézipar és a könnyűipar hazai nyersanyagbázisát, lehetőségeket teremtünk arra, hogy az ipar több ágában műanyaggal helyettesítsük a külföldről behozott szinesfémeket, részben a fát és több más fontos anyagot. Ugyanakkor a vegyipar fejlesztése lehetővé teszi, hogy a mezőgazdaságot jobban ellássuk műtrágyával és egyéb vegyi anyagokkal. Ez a korszerű mezőgazdasági termelés elengedhetetlen feltétele. A nagyszabású vegyipari program megvalósítása népgazdaságunk fejlődésének egyik igen fontos és rendkívül bonyolult feladata. Három-négy év alatt üzembe kell helyezni a Tiszananti Vegyipari kombinát első lépcsőjét, ahol egy sor teljesen új gyártási eljárást kell nagyüzemileg megvalósítani. Ezen kívül a műtrágyatermelést meglévő üzemek bővítésével és egy új gyár létesítésével évről évre növelnünk kell úgy, hogy az összes műtrágyatermelést 1960-ra csaknem négyszeresére, a nitrogén műtrágya-termelést pedig hétésszeresére emeljük.

/folyt. köv./

/Hegedüs András elvtárs... 20. folyt./

Ezek a feladatok nemcsak a vegyipar erőinek maximális összpontosítását igénylik, de megkövetelik azt is, hogy a népgazdaság többi ága - elsősorban a gépipar és az építőipar - elsőrendű feladatának tekintse a vegyipari beruházások gyorsaságát és a jó minőség követelményeit kielégítő megvalósítását.

Sokak számára talán ellentmondásnak tűnik, hogy a vegyipar mellett a második öt éves terv időszakában a vasipar is viszonylag jelentősen fejlődik, noha nyersanyagaink jelentős részét importálni kell biztosítani. Ezzel kapcsolatban mindenekelőtt azt kell megérteni, hogy a fejlődő gépipar hengereltacél szükségletét döntő részben hazai termelésből kell fedeznünk, nemcsak azért mert az gazdaságosabb, de figyelembe kell vennünk azt is, hogy a kohászati nyersanyagok importját a szocialista országokból lehet biztosítani, a kohászati termékeket viszont csak tőkés országokból hozhatnánk be. Nyilvánvaló, hogy ipari termelésünk fejlesztését nem tehetjük a kapitalista országok függvényévé.

A kohászati beruházásai a meglévő üzemek termelőképességének jobb kihasználásán, korszerűsítésén kívül a Sztálin Vasmű első lépcsőjének befejezését is szolgálják. Az első lépcső teljes befejezése csupán mintegy negyedrészt igényli annak az összegnek, amelyet eddig a Sztálin Vasműbe fektettünk. Ezzel a beruházással elérjük a gépipar gyártás nyersanyagellátásának bővülését és egyben lehetővé válik, hogy a legunkorélyesebb kohászati terméket, a finomlemezt, amelyben nagy hiány van most az egész világon, jelentős mennyiségben állítsuk elő. A Sztálin Vasmű a hengerelésen kívül egyéb fontos létesítményekkel is bővül.

/folyt.köv./

/Hegedüs András elvtárs... 21. folyt./

Az ez évben elkészült első kokszelőblokkon kívül felépül a második is a hozzájuk tartozó vegyiművel együtt. A kohókokszttermelés előirányzott fejlesztése lehetővé teszi, hogy az 1955. évi 2 százalékkal szemben 1960-ban az összes szükséglet felhasználás mintegy 33 százalékát hazai termelésből fedezzük.

A nehézipar már említett ágain a nyersanyag-, alapanyag- és energiatermelésen kívül a népgazdaság többi ágainak fejlesztése különösen nagy követelményt támaszt a gépiparral szemben. Ezért a termelés a gépipar termelésének növekedését mintegy 70 százalékkal irányozza elő.

A gépipar termelésének előirányzott 70 százalékos emelését megköveteli a beruházások öt év alatt mintegy 145 százalékkal növekvő gépszükséglete, a nemzetközi szakosítás és kooperáció által támasztott követelmények, valamint a külkereskedelmi igényei is. A gépipar új gyártmányainak egész sorával, Diesel-mozdonyokkal, korszerű mezőgazdasági gépekkel, híradástechnikai berendezésekkel és műszerekkel jelentős változást kell előidézniük a népgazdaság különböző ágainak technikai színvonalában. A gépiparral szemben támasztott egyik legfontosabb követelmény a második öt éves terv irányelveiben, hogy a gépipar, gyorsabban terjen át új, korszerű gyártmányok termelésére. Ipari vezetésünk egyik legnagyobb hibája, hogy az új és korszerű gyártmányok bevezetésének előkészítése nagyon hosszú időt vesz igénybe, emiatt számos a tervezés időszakában még korszerű gyártmányunk a folyamatos gyártás megindulásakor már elavulttá válik. Emlékeztetőül kell megemlítenünk az egyes nagyüzemekben működő szerkesztő részlegeket, az üzemek vezetőit és dolgozóit messzemenően érdekeltte kell tennünk a korszerű gyártmányokra való áttérésben. Ma az anyagi

/folyt.köv./

H 24. kiadás 1956. július 23.

19 óra 30 perc

/Hegedüs András beszámolója, 24. folyt./

Érdekltség bizonyos mértékben régi termékek további gyártására ösztönöz. Például a Magyar Adócs Gyár új thoriumos wolframatódu adócsövet fejlesztett ki, amely a réginé csaknem harmadát került és élettartama is sokkal hosszabb. Ez a gyártmányfejlesztés az üzemenek egymillió forintos termelési értékkeljesztés eredményezett, mert az új gyártmány ára önköltségi alapon sokkal olcsóbb a réginél. Meg kell változtatnunk ezt a helyzetet és feltétlenül ol kell érnünk, hogy az üzemek érdekeltek legyenek az új korszerű gyártmányok termelésére való áttérésben. Az új gyártmányok fejlesztésében az egyik legfontosabb irányelv kell, hogy legyen - figyelembe véve az ország nyersanyag helyzetét - az anyaghiány csökkentése. Több gyártmányunk sulya a teljesítményhez képest meghaladja a korszerű színvonalat, ami azonkívül, hogy anyagpazarlással vezet, gyártmányainkat bizonyos mértékben korszerűtlenné is teszi. Többek között ez is oka annak, hogy a főlagos anyagfelhasználás országunkban magasabb, mint a fejlett ipari országokban. Ebből kiindulva a második ötéves terv irányelveivel ki tűzik ki az anyaghiány jelentős csökkentését. A gépipar termelésének mintegy 70 százalékos emelkedése mellett a felhasznált anyag értéke hozzávetőlegesen mintegy 50 százalékkal emelkedik. E cél érdekében az alapanyag-termelésben nagy gondot kell fordítanunk a jóminőségű alapanyagok, ötvözött acélok termelésének gyorsabb arányú növelésére és a készletben a minőség és választék megjavítására.

Az anyagtakarékosság természetesen nagy mértékben attól függ, feltárják-e üzemünk a belső tartalékokat, felkarolják-e a dolgozóik és a műszakiak anyagtakarékossági javaslatait. Az anyag - különösen az importanyag - takarékossági mozgalom úrmunkénti megszervezése párt- és tömegszervezeteink, valamint gazdasági vezetésünk egyik legfontosabb feladata kell, hogy legyen.

/Folyt.köv./

H 25. kiadás 1956. július 23.

19

óra 30 perc

/Hegedüs András beszámolója, 23. folyt./

Figyelembevéve országunk nyersanyag-helyzetét, a gépiparon belül gyorsabban kell fejleszteni az elektro- és vácuumtechnikát, a híradástechnikát, valamint a műszeripart, a magyar iparnak ezeket a hagyományos ágait. A második ötéves terv megvalósításában, a beruházások és felújítások kivitelezésében az építőiparra igen jelentős feladatok hárulnak. Ezért biztosítani kell, hogy az építőipar idejekorán felkészülhessen feladatainak elvégzésére, mert számos nagy és bonyolult építkezést viszonylag rövid idő alatt kell befejeznie. Az építkezéseknek az előírt határidőkre való befejezése és az építőipar műszaki színvonalának emelésének érdekében meg kell javítani az építkezési beruházások gazdasági előkészítő munkáját, az építkezéseknél a géposztást, nagyobb súlyt kell helyezni az építőipar kisgéposztására is. Az építőiparban komoly szervező munkát kell végezni az építési, szerelési munkák költségeinek legalább 10 százalékos csökkentésére.

Meg kell gyorsítanunk az építőanyagipar fejlesztését is, ezen belül ki kell emelni a cementipar fejlesztésének népgazdasági jelentőségét. A megfelelően fejlesztett cementipar a korszerű építőanyaggyártás legfontosabb tényezője. A cementipar fejlesztésével biztosítható a vasbeton előgyártóipar további nagyarányú mennyiségi és minőségi fejlesztése is.

Az építőanyagokban mutatkozó hiány pótlására jobban fel kell használnunk építőanyag-termelésre a helyi lehetőségeket - a kőbányákat, a mészkőbányákat, szénporos téglafőzetést, a vályogtéglat és egyébeket.

A második ötéves tervben a könnyűipar termelését - az ipar többi ágaihoz képest - viszonylag lassan, mintegy 25 százalékkal tervezzük emelni.

/Folyt.köv./

/ az építkezések műszaki tervezését. Fokozottabban kell alkalmazni

H 26. kiadás 1956. július 23.

19 óra 35 perc

/Hegedűs András beszámolója, 24. f. l. y.

Könnypipar termeléséből azonban - az export részarányának csökkentése miatt - több jut a hazai szükségletek kielégítésére is. Így módon a lakosság könnyűipari cikkekkel való ellátása öt év alatt mintegy 40 százalékkal emelkedik. Ez a 40 százalékos emelkedés kielégíti a 25 százalékos létszínvonal növekedéséből eredő követelményeket. A könnyűipari cikkek exportját nem növelhetjük azért sem, mert a termelés amennyi is nagyrészt külföldi nyersanyagokra épül és további növelése csak tőkés országokból behozott anyagokkal lenne biztosítható. Ugyanakkor a tőkés piacokon az egyre erősödő túlkínálat miatt a könnyűipar termékeit egyre nehezebb adni. Az export részarányának csökkentése a könnyűipar termelésében a lakosság részére termelt cikkek minőségében is jelentős javulást tesz lehetővé.

A növekvő mezőgazdasági termelés alapján az élelmiszeriparra az a feladat hárul, hogy egyre nagyobb mennyiségben, javuló minőségben, bővített választékban biztosítsa a lakosság élelmiszeripari termékek iránt jelentkező szükségletének kielégítését, fokozza a gyártás higiéniáját, a csomagolás tetszetősségét és az exporton is növelje a kiváló minőségű termékek részarányát. Meg kell kezdeni több mezőgazdasági nyersanyag helyettesítését szintetikus, illetve vegyi alapanyagokkal, elsősorban az ipari szesz és a mosószergyártás területén.

Összefoglalva: az ipar fejlesztését az irányelvtervezet messzemenően a hazai adottságok és szükségletek alapján határozta meg. A Politikai Bizottság véleménye szerint az irányelvtervezet helyesen állítja meg az ipar egyes ágai közötti belső arányokat és figyelembe veszi a műszaki színvonal fejlesztésének követelményeit.

/Folyt.köv./

H 27. kiadás 1956. július 23.

19 óra 35 perc

/Hegedűs András...25. f. l. y./
V. fejezet

A növekvő mezőgazdasági termelés alapján az élelmiszeriparra az a feladat hárul, hogy egyre nagyobb mennyiségben, javuló minőségben, bővített választékban biztosítsa a lakosság élelmiszeripari termékek iránt jelentkező szükségletének kielégítését, fokozza a gyártás higiéniáját, a csomagolás tetszetősségét és az exporton is növelje a kiváló minőségű termékek részarányát. Meg kell kezdeni több mezőgazdasági nyersanyag helyettesítését szintetikus, illetve vegyi alapanyagokkal, elsősorban az ipari szesz és a mosószergyártás területén.

A mezőgazdasági termelés fellendítését lehetővé teszi az, hogy gyorsan fejlődő szocialista iparral rendelkezőnk és hogy mezőgazdaságunkban egyre inkább tört hódít a szocialista gazdálkodás, amely a mezőgazdasági tudományok vívmányait hatékonyan használhatja fel a termelésben.

Az állami gazdaságok fejlődése és a gépállományok segítségével felhasznált termelőszövetkezetek előnye egyre inkább kifejezésre jut terméseredményeikben. Ez elősegíti, hogy a második öt éves tervben további jelentős haladást érjünk el a mezőgazdasági szocialista átszervezésben és a termelőszövetkezetekbe az önkéntes alapon, egyre több és több örvényileg gazdálkodó parasztlépjön be; és illemősen a mezőgazdasági szocialista szektora a második öt éves tervvel szembe lépve elérje az ország szántóterületének 55-60 százalékát.

Az elmúlt hónapokban sok vita folyt a mezőgazdasági termelésről.

/Folyt.köv./

MTI HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

H 28. kiadás 1956. július 23.

19 ór 30 f

/Hegedüs András... 26. folytat./

27. folytatás

irányított/növelésünk lehetőségéről és a mezőgazdaság specialista szervezetében magunk elé tűzött célok elérésének lehetőségéről, azaz arról, hogy a magunk elé tűzött kettős feladatot: a mezőgazdasági termelés fellendítését és a mezőgazdaság szocialista átszervezésében való lényeges előrelépést együtt elérhetjük-e? Néhány mezőgazdasági szakembertünk túlzottan tartotta a mezőgazdasági termelésünk előirányzatát és talán még annak tartja ma is. E cél eléréséért azonban - sok tény bizonyítja ezt - megvan a gazdasági lehetőség. A mezőgazdaságban nagyon sok olyan tartalékkal rendelkezőnk, amelyek felhasználása a mi társadalmi és gazdasági viszonyaink között lehetséges. A mezőgazdasági termelés fellendítéséhez természetesen komoly erőfeszítésre, az erőik összpontosítására van szükség, és arra, hogy a mezőgazdasági termelés fellendítését továbbra is a népgazdaság fejlesztése egyik kulcskérdésének tekintsük.

A mezőgazdasági termelés fejlesztésének anyagi feltételcái között különösen nagy jelentőségű a beruházások növelése. A mezőgazdasági termelés fejlesztésére keréken 14 milliárdot fordítunk a második öt éves terv során, azaz mintegy 50 százalékkal többet, mint az első öt éves tervben. Ez mindenekelőtt a mezőgazdaság korszerűbb ütemű fejlesztését teszi lehetővé. A második öt éves terv csaknem kétszer annyit ír elő az elő gépekre, mint amennyit az első öt éves tervben fordítottunk erre. Az elő gépek között nagymértékben növekszik az univerzál traktorok száma és az előző évekhez viszonyítva a több munkagéphez jut a mezőgazdaság. Mindez növeli a gépesség hatását mind a mezőgazdasági termelés növelésében, mind a munka termelékenységének emelésében.

A gépesség a mi mezőgazdaságunkban - egyes elvtársak véleményével ellentétben - nem teremt munkaerőfeloszlást, hanem megkönnyíti a

/Folyt.köv./

MTI HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

H 29. kiadás 1956 július 23.

10 óra 35 perc

/Hegedüs András elvtárs... 27. folytat./

munkát és lehetővé teszi, hogy a még nem képesíthető munkafolyamatokat jobb minőségben és gyorsabban végezzük el, s ilyen módon bővítsük tovább növénytermelésünket és állattenyésztésünket.

Nagymértékben megjavul a mezőgazdaság műtrágyaellátása. A műtrágya felhasználás növelése a termésátlagok fokozásának igen fontos tényezője, ezenkívül azonban az istállótrágya helyes kezelésével, idejében és megfelelő módon történő alászántásával, a talajművelés további javításával, a talajjavítással még igen sok reális tartalékot szabadíthatunk fel a hozamok növelésére.

A felsoroltakon kívül még különösen jelentősek az új éshagyóbb arányban felhasználásra kerülő növényvédőszer, állati tápszerek, antibiotikumok.

A hozamok növelésében igen nagy jelentősége van a vetőmagvetés minőségének és a vetőmagtermesztés megszervezésének. Az a korábbi határozat, mely szerint a kenyér és takarmánygabona vetésterületeinket négyvenkint nemesített vetőmaggal kell felújítani, eredményesen bizonyult.

Fokozni kívánjuk a fajtahybrid és beltenyésztett hybrid kukoricavetőmag termelését. Csupán ez az intézkedés biztosítja, hogy a kukorica termésátlaga mintegy 15 százalékkal emelkedjék.

Takarmánynövényeink közül a kukoricán kívül elsősorban a lucerna és a vöröshere termelését kívánjuk jelentősen növelni.

Nagyjelentőségű az a tényező is, hogy a második öt éves terv időszakában a vizsgálatok fejlesztésére csaknem kétszer annyi beruházás jut, mint az első öt éves terv időszakában. E téren igen

/folyt.köv./

H 30. kiadás

1956 július 23

19 óra 35 perc

/Hegedüs András elvtárs.... 28. folyt.

Fontos feladatokat kell megoldanunk mint: belvizlevezető hálózatunk rendbehozását, illetve további kiépítését és nem utolsósorban az árvízvédelem fokozását, amelynek elhanyagolása az utolsó években nagyon súlyos károkat okozott. Hazánk értékes - elsősorban tiszántúli - területei sokat szenvednek a szárazságtól. Öntözőgazdálkodásunk fejlesztésével fokozzuk mezőgazdasági termelésünk biztonságát ezeken a területeken.

Fontos feladatunk termőföldjeink mentesítése a belvizektől. Főleg a múlt évben, de az idén is sok kárt okozott nekünk az, hogy a lezuduló hatalmas víztömegek nagy területeken egy-két év fáradtságos munkáját és termését is tönkretették. 1960-ig mintegy 1,5 millió hekt. földet kívánunk a belvizektől mentesíteni. Az ezzel kapcsolatos kiadásokra csaknem 1 milliárd forintot irányítottunk elő. Párt és állami szerveink minél nagyobb társadalmi erőt mozgósítsanak a cél megvalósítására.

A tervezett 27 százalékos termésnövelés lényeges feltétele a talaj termékenységének fokozása. Számításba kell itt vennünk, hogy kb. 1 millió hekt. föld silány homok és csönm 1 millió hekt. föld szikes talajunk van. Fontos feladatunk ezeknek a termővé tétel. Olyan feladat ez, amelynek a végrehajtása az erők megszabású összpontosítást igényli. A kísérletek azt bizonyítják, hogy a földek két-három év alatt elérhetik jó termőföldjeink hozamát és a javítási költségek viszonylag rövid idő alatt bőségesen visszatérülnek. Kutatóink szorgalmas munkájának eredményeként ma már megtaláltuk a talajok megjavításának gépi eszközeit is. A leggyorsabb és legeredményesebb módszernek bizonyul többek

/folyt. 28v./

H 31. kiadás

1956. július 23.

19 óra 40 perc

/Hegedüs András beszámolója... 29. folyt./

között a savanyu talajok meszezése, homoktalajaink zöldtrágyázással összekapcsolt mélyművelése.

A tervezett termésnövelés eléréséhez szükséges, hogy a terméshozamok, a mezőgazdaság minden szektorában, de mindenekelőtt az állami gazdaságokban és a termelői szövetkezetekben növekedjenek. A szántóterület 13 százalékát elfoglaló állami gazdaságok általában megszilárdultak és ma már rendelkeznek a terméshozamok állandó növeléséhez szükséges anyagi feltételekkel. 1955 évi termésátlaguk és minden jel szerint ezévi terméserejük még inkább bizonyítják ezt. Minden reális lehetőség megvan arra, hogy az országosan előirányzott 27 százalékos termésnövekedésen belül az állami gazdaságok legalább 40 százalékos emelkedést érjenek el.

Hasonló a helyzet a korábban megalkult termelőszövetkezeteknél is. Országunkban kéreken 3200 régi termelőszövetkezet van, amelyek már tavaly is minden fő növényféléből többet tudtak termelni hekt. földenkint, mint az egyéni gazdálkodók. Gazdálkodásuk megszilárdulása, erősödése hazánkban kétségtelenül kedvezőbb feltételek között megy végbe, mint a korábbi időszakban, vagy különösen, mint a kollektivizálás idején a Szovjetunióban végbement. Fejlett szocialista iparunk, sokoldalú szervezési tapasztalataink a mezőgazdaságban is megszilárdult szocialista szektorunk, valamint a szocialista országok közötti együttműködés nagymértékű kihasználása, az útszervezésnek olyan feltételei, amelyek kielégítik, reálissá teszik a mezőgazdasági termelés tervezett erőteljes fejlesztését.

A mezőgazdaság rendelkezésére álló gépek felhasználásában, a termelőszövetkezetek gazdasági megerősítésében és fejlesztésében igen nagy szerepük van a gépállomásoknak. A gépállomások munkáját tovább

/folyt. 28v./

MTI HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

H 32. kiadás 1956. július 23. 19 óra 40 perc

/Hegedüs András beszámolója, 30. folyt.

kell j vitanunk, növelni kell befolyásukat és felelősségüket a mezőgazdasági termelés fejlesztésében. A gépállománykezelőit, dolgozóit, anyagilag is érdekelttebbé kell tenni a hozzájuk tartozó termelőszövetkezetek és községek terméseredményeinek növelésében.

A mezőgazdasági termelés fellendítése azonban megköveteli a termelőszövetkezeti szervezés módszerének alapvető megjavítását. A legdöntőbb követelmény, hogy a szervezés során az önkéntesség elvénk betartásával és a mezőgazdasági gazdálkodás előnyeinak meggyőző bizonyításával jöjjenek létre életképes mezőgazdasági gazdaságok, a régebbi termelőszövetkezetek fejlesztése pedig gazdasági alapjaik megszilárdításával, mezőgazdasági szervezeteik kiépítésével történjenek. Annak érdekében, hogy a mezőgazdaság szocialista átszervezésében ne kövessük el az 1953 júniusától előtti hibákat, jobban kell támogatnunk a termelőszövetkezeti csoportokat, az alacsonyabb típusú szövetkezeti gazdaságokat és a dolgozó parasztok különböző termelési társulásait, mely utóbbiakat a legelőszervezőbb a földművelőszövetkezetek kereteiben létrehozni. A fokozatos érvényesítése, különböző termelési társulások, termelőszövetkezeti csoportok fokozottabb támogatása semmiképpen sem jelentheti azonban a termelőszövetkezetek gazdasági megszilárdításának és fejlesztésének az elhanyagolását. A termelőszövetkezeti utat továbbra is a mezőgazdaság szocialista átszervezésének fő útja.

A mezőgazdaság szocialista szektoránál mellett nem szabad elhanyagolnunk az egyéni termelők gazdálkodását sem. A tervezet szerint jelentősen növekszik az egyéni gazdálkodók termelésének fejlesztéséhez szükséges anyagi eszközök, gépek, műtrágya és növényvédőszeres mennyisége, a növekszik az egyéni gazdálkodó dolgozó

és /folyt. köv./

MTI HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

H 33. kiadás 1956. július 23. 19 óra 10 perc

/Hegedüs András beszámolója, 31. folyt./

parasztnak érdeklődése is a hozamok növelésében. Ezeknek az anyagi eszközöknek és az anyagi érdeklődésnek alkalmazása mellett helyes politikával, a dolgozó parasztnak termelési biztonságának növelésével elérhető, hogy az egyéni gazdaságokban is növekedjék a termelés.

Beszélnünk kell még a mezőgazdasági terv néhány sokat vitatott és ténylegesen nem könnyű kérdéséről. Egyik ilyen probléma a tervezett 29-30 millió mázsa kenyérgabona megtermelése 1960-ban. Ez a kérdés szorosan összefügg a takarmánybázis növelésével, illetőleg a mezőgazdaság belterjes irányú fejlesztésével.

Az irányelv tervezetnek ehhez a részéhez számos hozzászólás érkezett a Központi Vezetőség tagjai, a mezőgazdasági vezetők és a termelésben dolgozók köréből is. Az észrevételek és módosító javaslatok lényege a kenyérgabona vetésterületének bizonyos csökkentése a takarmány, az ipari és más munkagényes növények vetésterületének növelése javára.

A kérdés vizsgálatánál abból kell kiindulnunk, hogy országunk kenyérgabona szükségletének biztosítása nem függ a tőkés piacoktól. Az ország kenyérelátásán kívül kenyérgabonából megfelelő tartalékot is képeznünk kell. Az ország lakosságának ellátása kenyérral és liszttel mindaddig a mezőgazdaság előtt álló legfontosabb feladat marad, amíg azt a kérdést országunk belül, vagy a szocialista tábor országai közötti együttműködés keretében véglegesen meg nem oldottuk. Az ország számára szükséges kenyérgabonamennyiséget elsősorban a buza és a rozs terméshozamainak növelésével kívánjuk biztosítani, de amíg ezen a téren szignifikáns eredményt felmutatni nem tudunk, a kenyérgabona vetésterületét jelentősen nem oszthatjuk.

/Folyt. köv./

MTI HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

H 34. kiadás 1956. július 23.

19 óra 45 perc

/Hegedüs András beszámolója, 32. folyt.

Látunk kell azonban azt is, hogy a mezőgazdasági termőterület tervezett arányai a takarmánytermelés jelentős növelése ellenére sem biztosítják kielégítő mértékben a takarmányellátást, figyelembe véve az állatállomány tervezett növekedését. A tervezetben különösen fehérje-takarmányokból mutatkozik bizonyos hiány, bár hozzá kell tennem, ez a hiány kisebb, mint az elmúlt években. A hiány kiküszöböléséért komoly erőfeszítéseket kell tennünk elsősorban a hozamok növelésére, a takarmány betakarításánál mutatkozó nagy veszteségek csökkentésére. Ugyanakkor al kell látnunk, hogy minél kevesebb takarmánynak használható mezőgazdasági terméket használjon fel az élelmiszeripar szeszgyártásra, keményítőkészítésre, műanyaggyártásra, stb. Tekintve, hogy fehérjében hiány mutatkozik, gondoskodni kell arról is, hogy baráti országokból kiegészítő takarmányként fehérjében dus takarmányokat, különösen állati fehérjéket hozunk be.

A takarmánykérdés vizsgálatánál tehát abból kell kiindulnunk, hogy ennek megoldása nem történhetik kenyérgabonatermelésünk rovására.

Felvetődhet a kérdés, hogy 29-30 millió mázsa gabona megtermelése nem mond-e ellent a mezőgazdaság belterjesség irányába való fejlesztésnek. E két követelmény teljesítése nem zárja ki egymást. A mezőgazdaság belterjes irányú fejlesztését mutatja, hogy az előirányzat szerint az állattenyésztés gyorsabban fejlődik, mint a növénytermelés és részaránya valamelyest növekszik. Az állatállományon belül növekszik a szarvasmarha aránya. Növekszik a munkaigényes kultúrák - így különösen a kukorica, cukorrépa, szilaszó takarmányok, hüvelyesek, takarmánygyepek - aránya. A belterjesség növelését teszi lehetővé az öntözött terület mintegy 50 százalékos kiterjesztése is. A tervezet szerint majdnem kétszeresre növekszik a lucernagy termesztés területe és emelkedik a vöröshere magter-

/Folyt. köv./

MTI HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

H 35. kiadás 1956. július 23.

19 óra 45 perc

/Hegedüs András beszámolója, 33. folyt./

termesztés is. A magtermesztés kiterjesztése összefügg nemzetközi megállapodásokban vállalt kötelezettségekkel, melyek szerint Magyarország jelentős mennyiségben szállít a szocialista országoknak különféle magvakat.

Ugyancsak nemzetközi megállapodás tanasztja alá a gyümölcsstermesztés fejlesztését. A nagyjából gyümölcsösök területe a második öt éves terv időszakában a tervezet szerint 85 százalékkal növekszik. Az export- és belföldi fogyasztás céljára szolgáló nagyüzemi gyümölcsstermesztés jelentős fejlesztésén kívül lényegesen megjavítjuk a házikertek gyümölcsfa oltványokkal való ellátását is. Erre a célra a második öt éves terv során mintegy 15 millió gyümölcsfa oltványt hozunk forgalomba.

A szőlő- és borsellátás, valamint export további megjavításának alapvető feltétele szőlőterületeink állagának és termőképességének helyreállítása.

A lakosság ellátása és az export fokozása szempontjából igen jelentős feladat a zöldségfélék termesztésének további fejlesztése is. Ezért meg kell erősítenünk a helyi tanácsoknál a kertészet szakmai irányítását.

A gépesítés fokozása, a talajjavítás, a műtrágya felhasználás növekedése, a mezőgazdasági közeli munkaigényének biztosítása és az irányelvekben felsorolt többi intézkedés olyan tényezők, amelyek együttes hatása lehetővé teszi - a vetésterv arányainak lényegesebb megváltoztatása nélkül is - mezőgazdasági termelésünk belterjességének fokozását, a tervezett termésnövekedés előérését.

/Folyt. köv./

MTI HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

H 36, kiadás 1956. július 23. 19 óra 45 perc

/H. Sedes András...34.folyt./

A közlekedési terv teljesítésének feltételei adva vannak. A teljesítésükhez azonban a párt és a kormány sokoldalú intézkedése, egész dolgozó népünk nagyarányú erőfeszítése szükséges.

VI. fejezet.

A közlekedésnek nagy jelentősége van a növekvő mennyiségű ipari és mezőgazdasági termék elszállításában, a lakosság utazási kényelmének fokozásában. A közlekedésnek a népgazdaságban betöltött nagy szerepe szükségessé teszi mindenekelőtt a vasúti és a tengeri-óceáni szállítás korszerűsítését.

A vasúti közlekedés fejlesztésének fő iránya a dícselcsítés és a villamosítás. Öt év alatt iparunk több mint 300 különböző teljesítményű Diesel, illetve Diesel-elektromos mozdonyt a vasúti közlekedésünk számára. Az irányelvek a vasútvonalak villamosításának viszonylag szerény előirányzatát tartalmazzák. 1960-ra a vasút villamosmozdony-parkja mintegy 30 ezer villamosmozdonynal növekszik. Nagyobb arányú hálózatfejlesztés a második öt éves terv időszakában nem lehetséges, mert az 1960-ra rendelkezésre álló villamosmozdony-park nem lenne elegendő további villamosított vonalak forgalmának lebonyolításához.

A vasúti szállításban jelentős lépést teszünk előre azzal, hogy a java lat szerint öt év alatt mintegy 11.000 darab teherszállítókapot a vasúti, ami a teherszállító állomány összes rakodókapacitását csaknem 30 százalékkal növeli. Még kell azonban mindenünk, hogy ennek ellenére továbbra is még sok, csak az-általánosan üzemben tartható vasúti kocsival rendelkezünk. A vasúti szállítás megújításában a beruházásokon kívül nagy jelentősége van a felesleges szállítások kiküszöbölésének. Ha tervszerűbbé tesszük a szállítást, ha következetes szervezéssel csökkentjük az átlagos szállítási távolságot, csökkennek a vasúttal szemben támasztott szállítási követelmények is.

/Folyt.köv./

MTI HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

H 37, kiadás 1956. július 23.

19 óra 45 perc

/H. Sedes András...35.folyt./

A szállítások gazdaságosságának fokozásában és a közlekedésben jelentősen megnövekedett fuvardíj kiadásaink csökkentésében számottevő jelentősége van a turvbevett n. ole Duna-tengerjáró hajóforgalomba állításnak.

A második öt éves terv során az összes szállításokban növekszik a gépkocsis szállítás részaránya. Ez lehetővé teszi egyrészt a vasúti tehermentesítést a rövidebb távú szállításoknál, másrészt a kevésbé gazdaságos lóerővel járművek fokozatos kicserélését.

Igen nagy szükség van a közutak állapotának javítására, az utak fejlesztésére és korszerűsítésére. Az irányelv-tervezet vitája rámutatott arra, hogy az irányelvek nem számoltak előrelépéssel a követelményekkel. Ezért a közlekedés beruházási keretéből a portmentes, szilárd burkolatú utak építésére fordítandó összeget fel kell említeni.

A városi közlekedés megújításának fő útja a második öt éves terv időszakában a felszíni közlekedés korszerűsítése, főleg a villamosok, az autóbuszok és trolibuszok befogadó képességének a fokozásával. Ezt azért szükséges hangsúlyozni, mert több hozzászóló javasolta a budapesti földalatti vasút építésének gyorsabb felvételét és első szakaszának befejezését a második öt éves terv során. A földalatti vasút megkezdett szakaszának befejezése még több száz millió forint beruházást igényel. Ugyanakkor üzembahelyezése önmagában még nem elegendő a fővárosi közlekedési szükségleteinek megoldására; ehhez mindenképp a felszíni közlekedés fejlesztése szükséges. Mivel a második öt éves terv időszakában a földalatti

/Folyt.köv./

H 38. kiadás

1956 július 23

19 óra 50 perc

/Hegedüs András elvtárs... 36. folyt./

vesut befejezését és a felszíni közlekedés kívánatos mértékű fejlesztését együtt nem tudjuk megoldani, elsősorban a felszíni járműforgalom fejlesztését kell biztosítani. Ezenkívül természetesen gondoskodnunk kell a földalatti vesut eddig megépült létesítményeinek megóvásáról és arról, hogy a felszíni közlekedés sürgető feladatainak megoldása után az építkezés folytatódjék, és első szakasza a harmadik ötéves tervben üzembehelyezhető legyen.

A budapesti közlekedésnek sokat vitatott kérdése még az Erzsébet hid megépítése. A helyzet itt is hasonló: az Erzsébet-hid megépítése kívánatos. Mivel azonban a közlekedés beruházási összegének emelése nincs mód, a hid megépítése a második ötéves terv időszakában csak más közlekedési ágak szintén fontos beruházásainak a rovására lenne megvalósítható. Ezért építéséhez csak a második ötéves terv végén tudunk hozzáfogni.

A második ötéves terv folyamán meghonosítjuk országunkban a hirteladástechnika új és rendkívül gyorsan fejlődő ágazatát - a televíziót. A televízió fejlesztése során két televíziós adóállomást helyezünk üzembe: az egyiket 1957-ben Budapesten, a másikat 1958-ban Miskolcon, 1960-ig biztosítjuk a nemzetközi televíziós-hálózatba való csatlakozást és előkészítjük a színes televízió bevezetését.

A televíziós műsorszóró-hálózat fejlesztésével egyidejűleg megkezdjük a sokcsatornás távbeszélőhálózat fejlesztését is. Öt év alatt Budapest és az ipari és közigazgatási szempontból elsősorban fontos városok között kell vezeték nélküli mikrohullám távbeszélő kapcsolatot létesíteni.

Jelentős lépéseket teszünk a hazai ultra-rövidhullámú hálózat kiépítésére is. Öt év alatt több ultra-rövidhullámú állomást építünk és ezzel a hálózattal az ország területének egy részén külső zavaroktól mentes és kiváló hangminőségű műsorsugárzást biztosítunk.

/folyt.köv./

H 39. kiadás

1956 július 23

19 óra 50 perc

/Hegedüs András elvtárs... 37. folyt./

/ Jelentős

VII. fejezet

A magyar népgazdaságban a külkereskedelemnek igen nagy jelentősége van; ennek egyik legfőbb oka, hogy hazánk ipari nyersanyag-ellátásának részét a külkereskedelem útján kell biztosítani.

Külkereskedelmi helyzetünket megnehezíti az a tény, hogy nemcsak a behozott áruért kell fizetnünk, hanem törleszteniünk kell az elmúlt években megnőtt, főként árubeszerezésből származó külföldi adósságainkat, és eleget kell tennünk egyéb fizetési kötelezettségeinknek is, például a jugoszláv-magyar pénzügyi megállapodásban foglalt 85 millió dolláros, azaz csaknem 1 milliárd devizeforintos fizetési kötelezettségnek. A tervidőszakban

Külföldi tartozásainkkal kapcsolatban sok téves nézet terjedt el. Ezért válaszolni kell arra a kérdésre, hogy miképp keletkeztek ezek az adósságok.

Tartozásaink keletkezéséhez 1953-ig kétségtelenül hozzájárult az, hogy a túlzott iparosítás s az ezzel összefüggő beruházások meghaladták népgazdaságunk tényleges képességét. Ezért országunk külföldi hitelek igénybevételére szorult. 1949- és 1953 között, amikor a nemzetközi helyzet rendkívül kiélezett volt, nagy összeget

/folyt.köv./

MTI HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

H 40. kiadás 1956. július 23. 19 óra 50 perc

/Hegedüs András beszámolója. . . 38.folyt./

kellott fordítanunk a honvédelemre és a honvédelemmel összefüggő beruházásokra. Ez a tény maga is jelentősen növelte import-szükségletünket és újabb hitelek felvételéhez vezetett. De 1953-ig tartozásaink nagyjából szocialista országokkal szemben állottak fenn, csekély évi 2 százalékos kamat mellett.

1953 második felében és 1954-ben fizetési helyzetünk lényegesen rosszabbodott. Ebben az időszakban a tőkés országokkal szemben fennálló tartozásunk jelentősen megnőtt. Ennek legfőbb oka, hogy a jobboldali elhajlás következtében a begyűjtési figyelmünk meglazult és 1955 első felében a mezőgazdasági kivitel csökkent, sőt igen jelentős mezőgazdasági termékbehozatalra szorultunk, amelyet döntően hitelekkel kellett biztosítani. Ugyanakkor a termelés egyhelyben topogása akadályozta az ipari kiviteli terv teljesítését, az export növelését. Ezen túlmenően úszintón meg kell mondanunk azt is, hogy 1953-ban és 1954-ben az életszínvonal emelését a beruházások csökkentésén kívül részint külföldi tartozásunk növeléséből fedeztük.

/igen

A fizetési helyzet 1953-54 évi romlásában ezek szerint fontos szerepe volt a jobboldali opportunizmus érvényesülésének. Egyes közgazdászok olyan nézeteket terjesztettek, hogy a jobboldali elhajlásnak az adósságok keletkezéséhez semmi köze sem lehetett és ezt a megállapítást azzal indokolták, hogy a tartozások összege tovább nőtt 1955-ben is, amikor pedig jobboldali elhajlásról már nem lehet beszélni. A valóság ezzel szemben az, hogy 1955 második felében sikerült megállítani a tartozások további növekedését. 1956-ban már az első félév külkereskedelmi mérlegét is sikerült - hosszú idők óta először - aktív egyenlőggel zárni és külkereskedelmi forgalmunk a tőkés országok viszonylatában is egyensúlyban van.

/folyt. köv./

MTI HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

H 41. kiadás 1956. július 23. 20 óra 05 perc

/Hegedüs András beszámolója. . . 39.folyt./

Noha terhes tőkés tartozásaink évi kivitelünkhöz viszonyítva önmagukban nem képviselnek tulságosan nagy összeget, mégis világosan kell látnunk, hogy a tartozások tervezett csökkentésének lebonyolítása és ezzel egyidejűleg népgazdaságunk nyersanyag-ellátásának biztosítása az elkövetkező években igen nagy erőfeszítéseket követel.

A külkereskedelmi tevékenység megújítása érdekében - a külkereskedelem monopóliumának fenntartása mellett - kísérletképpen bekapcsoltunk több ipari üzemet és egyes állami gazdaságokat áruik külföldön történő közvetlen értékesítésébe. Ezt a formát a tapasztalatok leszűrése után az eredményektől függően tovább terjesztjük.

A külkereskedelmi feladatok teljesítésének biztos alapját képezik a szocialista országokkal létesített együttműködési megállapodások és az idén megkötendő hosszulejártu külkereskedelmi egyezmények. Mindezek 1960-ig előre, növekvő mértékben biztosítják nyersanyag-szükségletünk jelentős részét és a kivitelre szánt gépek nagy tételben történő értékesítését. De a békés egymás mellett élés szellemében jelentősen fokoznunk kell országunk külkereskedelmi forgalmát a tőkés országokkal is. Tovább kell erősíteni és ki kell szeljesíteni gazdasági kapcsolatunkat a nyugat-európai országokkal, a többi európai országgal és továbbra is fokozott figyelemmel kell kísérni az afrikai, ázsiai és délamerikai országokkal való kereskedelmünk fejlesztésének lehetőségét.

/folyt. köv./

MTI KIVATÉLOS KÖZLEMÉNYEK

H 42, kiadás 1956. július 23.

30 óra 05 perc

/Hegedüs András beszéde... 41. folyt./

VIII. fejezet.

Pártunknak az ország felvirágoztatásáért vívott harca, egész tevékenysége arra irányul, hogy jobb és szebb életet biztosítson a magyar nép számára. Második ötéves tervünk központi feladata népünk anyagi jólétének emelése, növekvő kulturális igényeinek fokozott kielégítése.

A második ötéves terv irányelvei a munkások és alkalmazottak egy főre eső reálbérének legalább 25 százalékos, a parasztság pénzbeli és természetbeni jövedelmének mintegy 25 százalékos növelését tűzi ki célul. Az irányelvek a lakosság fogyasztását 1960-ban - 1955-höz képest - 34-35 százalékkal magasabban irányozzák elő. Az irányelvek vitája során több oldalról felvetették azt a kérdést, nem lehetne-e az életszínvonal növelésének előirányzott ütemét továbbfokozni. Azt hiszem, nem szükséges meggyőzni senkit sem arról, hogy helytelen lenne a tervben jelenleg szereplő tartalmakat megszüntetni, vagy csökkenteni, és ezek rovására növelni a reálbérének előirányzatát. Az sem lenne helyes, ha a beruházások rovására növelnők az életszínvonalat, mert ez lassítaná az ipar és mezőgazdaság fejlesztését és nagyon rövid idő alatt gátjává válna az életszínvonal további emelésének. Az életszínvonal növekedése előirányzatának meghatározásánál abból indultunk ki, hogy inkább szélesebb körben tervezünk, de terveinket biztosan valóra váltjuk, sőt lehetőleg túlteljesítjük.

/növekedésének.

/Folyt.köv./

MTI HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

H 43, kiadás 1956. július 23.

30 óra 10 perc

/Hegedüs András... 41. folyt./

Joggal merül fel azonban a kérdés: mi biztosítja, hogy az életszínvonal-emelés az előirányzott mértékben megvalósul, figyelembe véve, hogy az első ötéves tervben éppen ezen a területen maradtunk el leginkább a kitűzött céloktól.

Az életszínvonal tervezett emelésének feltétele, a termelési tervek teljesítésén túl, - minőségi szempontból az, hogy megvalósuljon a munka-termelékenységnek előirányzott emelkedése és az önköltség tervezett csökkentése az iparban és mezőgazdaságban egyaránt. A termelésre, a munkatermelékenységre és az önköltségek csökkentésére vonatkozó tervek az iparban és a mezőgazdaságban is összehasonlíthatatlanul megvalósítottabbak, mint az első ötéves tervben voltak. Ez összességében az előirányzott feladás viszonylag mérsékelt ütemével, a tervek legfontosabb részeinek nemzetközi összehasonlításával, a termelés anyagi feltételeinek fontosabb számbavételével és végül a műszaki színvonal fejlesztésével, a mezőgazdasági termelés fellendítésére irányuló erőfeszítésekkel. Ugyanakkor az irányelvek jelentős, több milliárd forint értékű fogyasztási árutalálékkal számolnak arra az esetre, ha a termelés vagy a termékek összetétele - előre nem látható okokból - a tervezettől eltérően alakulna.

Az életszínvonal javítását szolgáló gyakorlati intézkedéseket, azok bevezetésének időpontját előre meghatározni természetesen nem lehet, ez nagymértékben függ a tervek teljesítésétől, gazdasági helyzetünk alakulásától.

A munkások és alkalmazottak reálbérének emelésének fő módszere a második ötéves terv során a munkabérek emelése lesz. Ezenkívül az irányelvek számolnak a kiakarskedelmi árak további csökkentésével is. A bérek növelése azért szerepel első helyen, mert ezután az életszínvonal

/Folyt.köv./

H 44. kiadás 1956. július 23.

óra - perc

/Hegedüs András beszámolója, 42. folyt.

emelkedésével egy ide jüleg lehetővé válik a jelenleginél helyesebb kereseti arányok létrehozása, a dolgozók egyes csoportjai között. A munka bér emelésére - nem számítva a teljesítménybereknek a termelés növeléséből adódó emelkedését - az ötéves terv idején olyan jelentős összegeket fordítunk, hogy az öt év alatt végrehajtandó bérügyi intézkedések 1960. évi kihatása mintegy hatszorosát teszi ki az 1956-ban elhatározott bérügyi intézkedéseknek. Ebből a legalacsonyabb keresetek emelése mellett mindenekelőtt a magasabb szakképzettséggel rendelkezők és a nagy felelősséggel járó munkát végzők, továbbá a nehéz fizikai és az egészségre ártalmas munkán dolgozók anyagi megbecsülését kell fokozni.

Az életszínvonal emelését szolgálja az irányelvekben szereplő általános munkaidő csökkentés is, melynek első szerény lépése a vegyipar egyes területein és néhány más területen már ez évben megtörtént. A munkaidő csökkentés további munkaerők foglalkoztatását igényli. Le kell azonban szögezni, hogy az ebből eredő termelőkiesést nagyrészt a termelékenység növelésével, első sorban az ezt szolgáló új technika bevezetésével, és csak kisebb részben új munkaerők beállításával kell pótolni. Ha ettől eltekintünk, a munkaidő csökkentés végső soron a realitáramlás rovására menne, mert vagy termelésesökkenéssel járna, vagy annyi új munkaerőt kellene a termelésbe beállítani, hogy a béremelésre rendelkezésre álló összegek nagyrészt a létszámnövekedés következtében szükséges többletbér emésztésére fel. Csökkentett munkaidőt először a legnehezebb fizikai és egészségre ártalmas munkáknál tervezünk bevezetni, de fontos tényező ez a dolgozó nők élet- és munkakörülményeinek megjavítása szempontjából is. Azokban az iparágakban, ahol sok nő dolgozik, törekedni kell az éjszakai munka fokozatos megszüntetésére. A második ötéves tervidőszak végére általánosan meg akarjuk valósítani a 46 órás munkahetet.

H 45. kiadás 1956. július 23.

20 óra - perc

/Hegedüs András beszámolója, 43. folyt./

A bérek közvetlen emelésén és a keresők számának növelésén kívül a sokgyermekes munkás és alkalmattal rendelkező családok jövedelmét növeli a családi pótlék tervezett emelése és a nyugdíjak, továbbá a hadigondozottak járadékainak tervezett rendezése is. A nyugdíjasok helyzetét javító intézkedések nagyrészt már 1957-ben életbe lépnek. Ezek során fel kell emelni a legalacsonyabb régi rendszári nyugdíjakat és az özvegyi nyugdíjakat is. Eleget kívánunk tenni annak a kérésnek, hogy azok a dolgozók, akik az 1951. évi nyugdíjtörvény alapján öregségi nyugdíj folyósítását kérték, de továbbra is munkában maradtak, kerhesék az újrendszerű magasabb nyugdíjat. E módon is kifejezésre kell juttatni a régi dolgozók fokozottabb megbecsülését.

A parasztság realjévedelme a kiskereskedelmi árak leszállításán kívül mindenekelőtt termékeik értékesítéséből származó bevételek emelkedése folytán növekedik. A parasztság ugyanis - figyelembe véve, hogy a kötelező beadás összmennyiségét nem szándékozunk emelni - növekvő termékefelhasználás szerződéses termelés, vagy szabdfelvásárlás keretében értékesíti. Ez messzemenően érdekeltt teszi a parasztságot árutermelésének növelésében.

A lakosság jövedelmének növekedésével összhangban az állami és a szövetkezeti kiskereskedelmi áruforgalom öt év alatt több mint 35 százalékkal emelkedik.

Az élelmiszerellátás megjavítását nemcsak több, hanem értékesebb, első sorban az állati fehérjéket tartalmazó élelmiszerek - hús, tej, tojás, - fogyasztásának a növelésével is kell biztosítani. Ezért az előirányzat szerint az 1 főre jutó évi hús fogyasztást 34,9 kg-ról

/Folyt. köv./

MTI H I V A T A L O S K Ö Z L E M E N Y E K

H 46. kiadás 1956. július 23.

7 óra 25 perc

/Hegedüs András beszámolója, 44. folyt.

1960-ra 42 kg-ra, a tejfogyasztást 109 literről 140 literre, a tejfogyasztást 109 darabról 124 darabra kívánjuk fel emelni.

Az életszínvonal emelkedésének következtében előreláthatóan bizonyos eltolódás következik be a belkereskedelmi forgalomban az iparcikkek javára. Ezért az élelmiszerek forgalmánál gyorsabban kell növegni az iparcikkek forgalmát, különösen vonatkozik ez a jóminőségű ruházati cikkekre, valamint az ugynevezett tartós fogyasztási cikkekre: a butorokra, kerékpárookra, motorkerékpárookra, rádió- és televíziós készülékekre, amelyekben nálunk hiány van. A lakosság köréből érkezett sok javaslat a forgalomba kell hoznunk segédmotoros kerékpárokat, valamint 350 cm³-es motorkerékpár-motorral hajtott is. A lakosság számára - erőnkhez mérten - lehetővé kívánjuk tenni személyautók vásárlását is, ezért a behozott személygépkocsik egy részét a belkereskedelmi útján hozzuk forgalomba. A dolgozó nők számára igen jelentős, hogy lényegesen növekszik a korszerű háztartási gépek, köztük új típusú, olcsóbb gépek, valamint az új szintetikus tisztító- és mosószerek árusítása. Nagy súlyt helyezünk a falu ellátására: a személyes fogyasztási cikkek kivül a falu ut jobban kell ellátnunk műtrágya- és növényvédőszerrel, építőanyagokkal. A legutóbbi, különösen 1953-át megelőző években, gazdaságpolitikánk egyik legnagyobb hiányossága az volt, hogy jórészt áruellátási nehézségek miatt a dolgozó parasztság - beleértve a termelősövetkezeteket is - áruértékesítésből származó jövedelmének csak nagyon kis részét, 1955-ben 10-15 százalékát fordította a mezőgazdasági termeléshez szükséges cikkek vásárlására. Ez természetesen kihatott a mezőgazdasági termelés fejlődésére is. Ezen a helyzeten a mezőgazdasági termelés fellendítése érdekében a második ötéves terv során feltétlenül változtatnunk kell.

/ fedettfűlkés járműveket

/Folyt.köv./

MTI H I V A T A L O S K Ö Z L E M E N Y E K

H 47. kiadás

1956 július 23

7 óra 25 perc

/Hegedüs András elvtárs... 45. folyt.

Népi demokratikus országunkban a dolgozók életkörülményeinek megjavításában igen nagy szerepet játszik a teljes foglalkoztatottság biztosítása. Röviden kell tértünk arra a kérdésre, hogyan biztosítja a tervelőirányzat a munkaképes lakosság teljes foglalkoztatását. Jelenleg vidéken, valamint a tovább nem tanuló általános iskolát végzett városi fiatalok között kétségtelenül van bizonyos számú hasznosítatlan munkaerő. Városokban különösen Budapesten nehézség jelentkezik a nők munkábaállításánál, és nagy gondot jelent az igazgatási apparátusból leépítésre kerülők megfelelő elhelyezése is. Ugyanakkor a népgazdaság egyes ágazataiban - különösen a bányászatban és az építőiparban - komoly mértékű munkaerőhiány van.

Népi demokratikus rendszerünkben biztosítani tudjuk, hogy minden ember munkát kapjon, azaz a gyakorlatban érvényesüljön alkotmányunknak az az előírása, amely szerint minden dolgozónak joga van a munkához. E cél elérését szolgálja, hogy iparunkban a kevésbé anyagigényes, erősebben munkaigényes gyártmányok termelését fejlesztjük és a mezőgazdaságban határozottan a belterjesség növelésére törekszünk. Az irányelvtervezet szerint az állami vállalatokban és intézményekben dolgozók száma öt év alatt mintegy 250.000 fővel növekszik. Figyelembe véve a termelésből kiesőket a szocialista szektorban - a mezőgazdaság nélkül számítva - valójában az ujonnan munkába állók száma ennek több mint két és félszeresére lesz. Az új munkaerőt elsősorban az ifjúság sorából kell biztosítanunk.

A teljes foglalkoztatottság biztosításához jelentősen hozzájárul a mezőgazdasági termelés belterjesebbé tétele. Sok

/ azaz több mint 600.000

/folyt.köv./

H 48. kiadás

1956 július 23.

20

óra 25 perc

/Hegedüs András elvtárs... 46. folyt./

munkaerőt köt le a szántóterületek növekedése, az árvízvédelem és a belvízrendezés. Emellett fel kell karolni a túlnyomórészt helyi anyagok, helyi erőforrások felhasználásával, a népgazdaság számára szükséges termékeknek a tervezettnél nagyobb mértékű növelésére irányuló kezdeményezéseket is, amelyek szintén elősegítik a munkaerő foglalkoztatását.

Az általános iskolát végzett 14-16 éves fiatalok foglalkoztatása érdekében növeljük a technikumokban és az általános gimnáziumokban továbbtanulók számát. A Minisztérium feladata lehetné a Munkaügyi Hivatal rendszerén kívül is a szakmunkásképzést. Egyes ipari üzemekben, a kereskedelemben a 14-16 éves fiatalokat négy órás munkaidővel kisegítő munkára lehet alkalmazni.

A jelenleg munkaerőhiánnyal küzdő népgazdasági ágak helyzetét gépesítéssel is javítani kell, de ezen túlmenően megfelelő kedvezményekkel elő akarjuk segíteni, hogy a munkabíró férfiak a könnyebb munkakörökből ide átlépjenek és helyüket nők, ifjak vagy részben csökkent munkaképességűek foglalhassák el.

A lakosság életkörülményeinek megjavításában különösen égető kérdés a lakáshelyzet. Lakásállományunkban a háború hatalmas károkat okozott; a lakóépületeknek országosan mintegy 20 százaléka, Budapesten pedig 75 százaléka rongálódott meg, illetve pusztult el. Ma már több lakással rendelkezünk, mint a háború előtt, de ez a jelentős szaporulat és az iparosítás következtében az igényektől jelentősen elmaradt. Ezenkívül 1953. júniusáig előtt viszonylag kevés összeget és építkezési anyagot fordítottunk lakásépítkezésekre és tartozásokra. Ugyanebben az időben elsősorban az építőanyagellátás zavara miatt, háttérbe szorult a kislakás-építkezés is. Ezen a helyzeten az elmúlt három évben valamelyest már változtattunk. Az irányelvek a második öt éves

/folyt.köv./

F!

H 49. kiadás

1956. július 24.

20

óra 25 perc

/Hegedüs András... 47. folyt./

terv céljára kétszer annyi - mint a 20 ezer - lakás építést írnak elő, mint amennyit az első öt éves tervben ténylegesen építettünk. A lakásépítettség megkezdésénél Budapest, ahol állami eszközökből 38.000, összesen pedig 60.000 új lakást építünk, ahol 30.000 új lakás épül. Ez utóbbi azt jelenti, hogy 1960-ig csaknem minden harmadik bányász család új lakásba költözik. A lakásépítés jelentős fokozása mellett gondoskodni kell arról, hogy minél több - azelőtt lakás célját szolgáló - területet eljuttassanak a területi rendeltetésének. Ezzel együtt kell tartani a lakóépületek felújítására és tartozásaira is. Biztosítani kell a földterületeket ahhoz, hogy a városi kertbantartási munkások hozzájárulása nélkül, a zöldterületeknek megfelelően kerüljenek elvételekre.

A lakásépítés megkezdésében az előzőnél jobban kell támogatnunk a helyi kezdeményezéseket. Lehetővé kell tennünk, hogy a városi és a városi vállalkozó bizottságok megtartott és az erőforrásokból a lakásépítés számára egyszerű és olcsó lakásokat építhessenek. A lakásépítés megkezdését a második öt éves terv során a szó szoros értelmében közzé kell tenni. A második öt éves terv lakásépítési feladatát olyan programnak tekintjük, amelyet mindenképpen teljesíteni kell, és teljesíteni kell.

A lakosság életkörülményeinek megjavításában nagy szerepe van az egészségügyi ellátás fejlesztésének. E tekintetben a II. ötéves terv a betegségek megelőzésére és a gyógyellátás minőségének megjavítására kell helyezni. Az elmúlt hat év alatt hatalmas mértékben megnőtt a társas alombiztosításban résztvevők száma, azonban az intézmények fejlesztése, a szolgáltatások minősége ezzel nem tartott lépést tartani. A következő öt évben tovább növeljük ugyan a biztosítottak számát - különösen a szülők és a természetvédelmi mozgalom fejlődésével. A ruha-

/folyt.köv./

MTI HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

H 50. kiadás 1956. július 23. 20 óra 30 perc

/Hegedűs András...48. folyt./

mosan- azonban a fő feladat a szolgáltatások színvonalának emelése. Ennek érdekében, számos hozzászólás alapján, a gyógyintézeti és szülészeti ágyak számát a tervezett 7.500 helyett 8.500-zal kell felmenni. Az orvosok és az egészségügyi személyzet létszámának emelése lehetővé teszi nemcsak a város, hanem a falu egészségügyi helyzetének jelentős javítását is. A 10.000 lakosra jutó orvosok száma tekintetében Magyarország a második öt éves terv során nemcsak előri, hanem a legtöbb esetben túl is haladja a legfejlettebb kapitalista országok jelenlegi színvonalát.

Különös gondot fordítunk az anyák és kisgyermek-
ek egészségének védelmére. Ezt a célt szolgálja a szülési szabadság két héttel történő meghosszabbítása is. Több észrevétel alapján az irányelveket ki kell egészíteni azzal, hogy az anyák három éven aluli beteg gyermekük ápolása esetén meghatározott időtartamra táppénzt kapjanak.

Szocialista építésünk nagy célkitűzései megkövetelik népünk műveltségi színvonalának további emelését. Az elmúlt években az általános iskolákban, a közép- és felsőfokon tanulók száma jelentősen megnőtt; a felszabadulás előttéhez képest 1955-ben több mint háromszor annyi diák tanult a közép- és felsőfokú iskolákban.

Jelenleg komoly nehézségeink vannak az iskolák tantermekkel és korszerű tanszerekkel való ellátásában. Ezen a helyzeten csak fokozatosan segíthetünk. Nyíltan megmondjuk, hogy egy-két év alatt minden nehézséget nem tudunk leküzdeni. Az alapműveltséget nyújtó általános iskola fokozott fejlesztéséért - az igen sok hozzászólásban kifejtett jogos igényeket méltányolva - az irányelvek tervezetében szereplő 4.100 helyett 4.500 általános iskolai tantermet kell létesíteni, azaz több mint kétszer annyit, mint az

/Folyt. köv./

MTI HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

H 51. kiadás 1956. július 23. 20 óra 30 perc

/Hegedűs András beszámolója... 49. folyt.

első öt éves terv idején. A tantermek számának növelését nemcsak újak építésével, hanem volt iskoláépületek oktatási celokra történő visszarendelével is biztosítani kell.

Évről évre emelkedik a középiskolai oktatásban résztvevők és ezen belül elsősorban a technikumokban tanulók száma. Az általános iskolákban és a gimnáziumokban fokozatosan be kell vezetni a politechnikai oktatás elemeit. Ennek során az ifjúság megismerkedik a fontosabb termelési ágak sajátosságaival, készségeket szerez a korszerű munkaeszközök használatában, hozzá szokik a természeti törvényeknek, az elméleti ismereteknek a termelésben történő alkalmazásához. Ezenkívül az eddiginél nagyobb gondot kell fordítani az ifjúság esztétikai nevelésére is.

Több észrevétel alapján szükséges az irányelvek kiegészítése a gyermekvédelemre vonatkozó feladatokkal. A gyermekek fokozottabb védelme érdekében bővítjük a gyermekotthonok hálózatát és fejlesztjük a gyógypedagógiai oktatást szolgáló intézményeket is.

A főiskolai oktatás területén a hallgatók létszámának az elmúlt években végrehajtott csökkentése után ismét bizonyos emelésre van szükség, különösen a műszaki egyetemeken. A mérnökök aráyszámát például a fejlett ipari országokhoz képest országunkban még mindig alacsony. Az előttünk álló nagy feladatok a "kiváltott emberfők" sokaságát követelik meg s jelentős részben az egyetemektől és főiskoláktól függ, hogyan tudunk ennek az igénynek eleget tenni. A főiskolai létszám növekedésének azonban feltétlenül együtt kell járnia az oktatás színvonalának lényeges emelésével és a gyakorlati oktatás lehetőségének kihasználásával. A felsőoktatási intézmények tanszerekkel, műszerekkel, kísérleti eszközökkel való ellátására a második öt éves terv folyamán évi átlagban mintegy 65 százalékkal nagyobb összeget fordítunk, mint 1955-ben. Az egyetemi ifjúság nevelésének meggyőzően kiváltóssá teszi a jelenlegi diákotthonoknak fokozatosan kollégiumokká történő fejlesztését. Külön gondot kell fordítani arra, hogy a főiskolát végzettek szakképzésüknek megfelelő munkakörökbe kerüljenek, ahol megfelelően érvényesíthetik tudásukat és ezzel együtt biztosítva van továbbfejlesztésük is.

/folyt. köv./

H 52. kiadás 1956. július 23. 20 óra 30 perc

Hegedüs András beszámolója. . . 50. folyt./

IX. Fejezet

Az első öt éves terv időszakában végbenment fejlődés jelentősen megváltoztatta az ország egyes megyéinek arculatát, sok területen szánott iparosodás és kulturális átalakulás ment végbe. Mégis a társadalmi-gazdasági viszonyok és a természeti sajátosságok különbözősége miatt, valamint a fejlesztés bizonyos aránytalanságai következtében ma is lényeges különbségek vannak az ország egyes területeinek ipari és mezőgazdasági fejlettsége, munkaerő-helyzete, kulturális ellátottsága között.

A második öt éves terv irányelvei az ország egyes területeinek fejlesztésénél abból indulnak ki, hogy folytatni kell az iparilag elmaradott területek iparosítását és a termelőerők fejlesztésénél gondosan figyelembe kell venni a helyi adottságokat, jobban kell hasznosítani a helyi erőforrásokat.

Az ipar területi kiterjesztésének gátat szab az a körülmény, hogy a beruházási eszközök hatékonyabb felhasználása érdekében, a második öt éves terv során viszonylag kevés új üzem létesül, a termelés bővítését elsősorban a meglévő üzemek fejlesztése és újjáalakítása, - rekonstrukciója - biztosítja. Emellett gazdasági okokból számos új üzemét célszerű a nyers- és fűtőanyag lelőhelyek közelsége, vagy egyéb tényezők miatt, a már amúgyis iparosított vidékekre telepíteni. Ennek következtében az irányelvek tervezete viszonylag kevés célkitűzést tartalmaz egyes területeknek, így mindenképp a Nyírségnek, az Alföld déli részének és a Dunántul egyes vidékeinek iparosítására vonatkozóan. Annak ellenére, hogy a második öt éves terv során nem valósítható meg gyökeres fordulat ezeknek a területeknek a fejlesztésében,

e kérdésnek az eddigiéknél

/folyt. köv./

H 53. kiadás 1956. július 23. 20 óra perc

Hegedüs András beszámolója, 51. folyt./

sokkal nagyobb figyelmet kell szentelnünk.

A második öt éves terv során további erőfeszítéseket kell tennünk annak érdekében, hogy nagy és tulzsufolt ipari városainkat - első sorban Budapestet - tehermentesítsük. Minden esetben, amikor budapesti üzemek korszerűsítésére kerül sor, meg kell vizsgálni, nem lenne-e célszerűbb, ugyanezen összegből, új üzem létesíteni vidéken. Budapest tehermentesítése elősegítene a főváros lakás-, közlekedési és ellátási nehézségeinek megoldását.

A második öt éves terv - főleg kisebb - létesítményeinél nem történt még meg a telephelymegválasztás. Ezeknél irányelvül kell megvizsgálni az illetékes miniszterek számára azt, hogy új üzemeket - figyelembe véve a helyi nyersanyag-szükségleteket - a kevésbé iparosított és munkaerővel jól ellátott helységekből létesítsenek.

A beérkezett javaslatok alapján az Országos Tervhivatal és a kiküldött bizottság számos ilyen lehetőséget felülvizsgált. E vizsgálatok eredménye alapján kitűnt, hogy az eredetileg tervezettől nagyobb lépés tehető a Nyírség iparosítása felé. A nyírségi fejlesztett gyümölcsstermelés jobb hasznosítása érdekében Nyíregyházán célszerű élelmiszeripari üzem létesíteni és fokozott mértékben biztosítani a gyümölcs tárolásához, csomagolásához és feldolgozásához szükséges berendezéseket. Tovább kell bővíteni a nyírbátori növényolaj-üzemet és fejleszteni a kisvárdai öntödét.

A csempetermelés bővítését, a Budapesti Porcelángyár eredetileg tervezett újjáalakítása helyett, indokolt lenne egy Sátoraljaujhelyen létesített új üzemmel megoldani. A költségkülönbség viszonylag csekély, ugyanakkor Sátoraljaujhely környékén jóminőségű nyersanyag és a városban elegendő munkaerő áll a gyár rendelkezésére.

Tovább kell vizsgálni a Tiszántul, valamint a Dunántul különböző területeinek iparosítási lehetőségeit. A kevésbé iparosított területek ipari fejlődésének elősegítésére a helyi erőforrásokat felhasználó, viszonylag rövid idő alatt megtérülő ipari beruházások céljaira a Nemzeti Banknak 100 millió forint hitelt kell biztosítania, amelynek hovaforrására a helyi tanácsok tegyenek majd javaslatokat.

/folyt. köv./

H 54. kiadás 1956. július 23.

70 óráig percre

/Hegedüs András beszámolója, 52. folyt.

Az eddiginél jobban figyelembe kell vennünk a mezőgazdaság fejlesztésénél is az egyes területek sajátos adottságait. A természeti adottságokon kívül különös gondot kell fordítani arra, hogy elsősorban a kevésbé iparosodott vidékeken valósítsuk meg a belterjesebb gazdálkodást. Például elsősorban a Tiszán túl van erre lehetőség, mivel itt a második öt éves terv során jelentős öntözőtelepek lépnek üzembe. A mezőgazdaság gépesítését viszont elsősorban a munkaerőhiánnyal küzdő, erősen iparosodott területeken kívánatos gyorsabban előrevinni.

További lényeges kérdés egyes vidékek és települések iskoláinak fejlesztésének a megvalósítása. Az eddigi vizsgálatok alapján helyesnek látszik Budapesten 600 helyett 700 tanterem, Miskolcon 3000 lakás helyett mintegy 5000 lakás építése állami eszközökből, illetve állami hozzájárulással. Az Alföld egészségügyi helyzetének megjavítása érdekében karácsony rendelőintézzettel egybekötött kórház építése látszik szükségesnek. Jobban el kell látni kulturális intézményekkel egyes, az irányelv-tervezetben nem szereplő városokat is. Tatabányán új mozi kell létesíteni. Mindez természetesen megközelítően sem moritíki az egyes területek fejlesztésére fennálló lehetőségeket. A lakásépítésre, a szociális és egészségügyi, valamint kulturális intézmények létesítésére előirányzott összegek pontos területi elosztása még nem történt meg és nem is nyerhet addig jóváhagyást, amíg a főváros és valamennyi megyei tanács nem dolgozta ki részletesen indokolt tervjavaslatát. A tervjavaslatok kidolgozása után nagyobb lehetőségünk lesz az ország különböző területeinek fejlesztésében előttünk álló konkrét feladatok meghatározására.

/Folyt.köv./

20 óra 35 perc

/Hegedüs András elvtárs...53. folyt
X. fejezet

A második öt éves terv folyamán meg kell teremteni hazánkban a tudomány, a kutatómunka további felvirágztatásához, kibontakoztatásához szükséges feltételeket. Az első öt éves tervben anyagi lehetőségeinkhez képest jelentős összegeket áldoztunk az egyes tudományágak fejlesztésére, erőforrásainkat azonban nem mindig oda összpontosítottuk, ahova leginkább kellett volna. Sok esetben fölöslegesen szétforgácsolt, elaprózott, egymástól elszigetelten működő kutatási területeken folytattunk kísérleteket olyan tudományágakban, amelyekben a Szovjetunió, vagy a szomszédos népi demokratikus országok egyike-másika már komoly eredményeket tudott felmutatni, s melyek átvételével jelentős mennyiségű "iskolapénzt" tudunk volna megtakarítani. Az ilyen hibák kiküszöbölése szükségessé teszi a tudományos kutatómunka távlati, 10-15 éves, és a szocialista országokéval összehangolt fejlesztési tervének elkészítését.

A párt és a kormány tudatában van a tudományok fejlesztése fontosságának, és ezért a második öt éves tervben is jelentős összegeket javasol erre a célra fordítani; nem számítva az ipari, mezőgazdasági és az egyetemi kutatásokat, a Magyar Tudományos Akadémia céljaira fordított beruházásokat mintegy 370 millió forintban javasljuk megállapítani. Ugyelnünk kell azonban arra, hogy ne ismételjük meg az előző években elkövetett hibát, azaz a tudomány fejlesztésére szolgáló összegeket mindenképp országunk legfontosabb gazdasági és kulturális kérdéseinek tudományos megoldására fordítsuk.

/Folyt.köv./

H 56. kiadás 1966. július 23. 20 óra 35 perc

/Hegedüs András elvtárs... 54. folyt./

Hangsúlyoznunk kell a tudomány és a gyakorlat kapcsolatának fontosságát, azaz elsősorban az olyan tudományos kutatást kell támogatnunk, amely az országunk előtt álló gazdasági és kulturális kérdések megoldását szolgálja. Ezt azonban nem szabad leszűkítve értelmezni, nagy jelentőséget tulajdonítunk az elsőrendű fontosságú elméleti és kísérleti kérdésekben, a fizikában, a kémiában, a matematikában, a biológiában kifejtett tudományos munkáknak, ha ezek egy részének nincs közvetlen kapcsolatuk a termeléssel. Látnunk kell, hogy ha az ipari, mezőgazdasági, orvostudományi és egyéb kutatások nem tudnak megfelelő elméleti alap kutatásokra támaszkodni, elvesztik tudományos perspektívájukat és egyre kevesebb segítséget adnak a gyakorlatnak. Tudomány és a gyakorlat szoros kapcsolatának a hangsúlyozása tehát nem jelentheti az alap kutatások elhanyagolását.

Az alap kutatás fontos területe a fizika. A magfizika bővített energiaterjedőkörét és a rádióaktív izotópok alkalmazása révén a kémiában, biológiában és a tudomány más területein lehetővé tette a folyamatok behatóbb megismerését. A szilárd testek fizikája, az elektromos fizika fejlődése pedig az elektrotechnikában, híradástechnikában és a műszeriparban hozott létre hatalmas fejlődést. A második öt éves terv során hazánkban is megépülő atomreaktor módot ad arra, hogy szakembereink széleskörű kutatásaik eredményeivel gazdagíthassák ezt a nagyjövőjű tudományágat.

Az ilyen irányú alap kutatások mellett természetesen nem hanyagolhatjuk el azokat a kutatási területeket sem, amelyek nagy szerepet játszanak iparunk műszaki fejlesztése mindennapi feladatainak megoldásában.

/folyt.köv./

H 57. kiadás 1966. július 26. 20 óra 40 perc

/Hegedüs András... 55. folyt./

Az ipari kutatás szempontjából az ipar területén nagy jelentőséget kell tulajdonítani az olyan tudományos kutatásoknak, amelyek elősegítik a termelés és energiaszellítés hatékonyságát, a gazdasági színvonalat, a termelési eljárások fejlesztését, a szerszámgyártásra való áttérést stb. A mezőgazdasági tudományoknak az élelmiszeripar területén is fontos szerepet kell szentelniük a mezőgazdasági termelés színvonalának emelését. A kutatás legfontosabb feladata az ország gazdasági termelésének - a mezőgazdaságtól a nehéziparig - a legújabb és legfejlettebb géntechnikai műszerek kidolgozása. E feladatok megoldásánál is el kell vetni a komoly és szakszerű tevékenység, a műszaki, a technikai és a gyakorlati tudományok és technikák szoros együttműködését.

Az emberrel való kapcsolatok jelenleg eddig nem elégségesen feltételek közé tartoznak a megfelelő színvonalának a biztosítása, ami csak akkor érhető el, ha a múlttal rendelkező orvostudományunkat is tovább fejlesztjük. Különösen fontos a tudományok segítségével a jobb egészségügyi ellátás biztosítása, a megelőző orvosi tevékenység előállításával, a megelőző és megelőző tevékenység előállításával.

Jelentősen növelni kell a természettudományok szerepét a tudományok területén. A természettudományok, ezen belül különösen a közgazdasági tudományok, a valószínűségszámítás, a matematikai elemzés alapjainak kell járniuk a nemzeti demokrácia fejlődésének sajtóvonalán, határozottan kell adniuk a part és a kormány politikájának kialakításához. Ezért is minden erővel azon kell lenni, hogy a természettudományok és általában a tudományokban lekössük a személynézetet, a személynézetet minden megvalósulásának és ne engedjünk teret a marxizmus-leninizmus től is.

/folyt.köv./

H 60. kiadás 1956. július 23. 20 óra/perc

/Hegedüs András beszámolója, 58. folyt./

Ez azt jelenti, hogy hazánkban a termelés célja a nép anyagi jólétének, kulturájának állandó emelése, továbbá, hogy a termelés növelésének legfőbb módja a technika folytonos tökéletesítése. Ezek a követelmények kifejezésre jutnak az irányelvekben is, amelyek főfeladatul tűzik ki a népjólét emelését, a termelésnek elsősorban a műszaki színvonal emelésére épülő fejlesztése útján. Ez továbbá azt jelenti, hogy különös figyelmet kell fordítanunk a társadalmi termelés olyan irányainak kialakítására, amelyek a fejlődés adott szakaszában egyre inkább megfelelnek a népjólét emelésre, a technikai színvonal tökéletesítésre irányuló követelményeknek.

Mindezt elősegíti a tervezdálkodás, amely óriási előnyt biztosít rendszerünknek a kapitalizmussal szemben. Ezért mi nem csupán javítani akarjuk tervezési módszereinket, hanem ennél többet akarunk: egész tervezdálkodásunkat kívánjuk tovább erősíteni. A tervezdálkodás megújításáért mind elméleti, mind gyakorlati síkon kétoldalú harcot kell folytatni: küzdeni kell egyrészt a voluntarizmus, az olyan feltevések ellen, amelyek szerint terveinket kívánságaink szerint, a gazdasági törvényektől és a gazdaság objektív helyzetétől függetlenül határozzuk meg, másrészt küzdenünk kell az ösztönözés, azaz a tervezdálkodás, a tervek jelentőségének lebecsülése ellen.

A voluntarizmus érvényesülése veszélyének felismerése vezetett bennünket, amikor országunk társadalmi helyzetének tudományos felmérésére törekedtünk, és erre építve tüztük ki a népgazdaság ötéves fejlesztésének legfőbb feladatait. Azt akaruk elérni, hogy terveink az eddiginél jobban számoljanak az ország lehetőségeivel, teherbíró képességével, hogy a termelés, a beruházás, a fogyasztás tervezése területén kiküszöböljük azokat a hiányos-

/Folyt. köv./

H 61. kiadás 1956. július 23. 20 óra/perc

/Hegedüs András beszámolója, 59. folyt./

ságokat és hibákat, amelyeket az első ötéves terv elkészítése és végrehajtása során elkövettünk.

Ugyanakkor nem engedhetünk a gazdaság vezetésében az ösztönözésnek sem, s szembe kell szállnunk azokkal a nézetekkel és gyakorlati javaslatokkal, amelyek a tervezdálkodást valami mással, például értéktörvény szabad érvényre juttatásával, a piac erőinek szabadjára engedéssel akarják felcserélni.

Tervezdálkodásunkat, tervezési módszereinket természetesen lehet és kell is javítani. Központi szerveinknek nem szabad annyira részletekbe menő tervelőírásokat adniok, mint ahogy az eddig történt. Nagyobb lehetőséget kell biztosítani a helyi szerveknek, vállalatoknak, hogy kezdeményezéseik maximálisan érvényre jussanak. Ez azonban nem gyengíti, hanem erősíti a népgazdaság tervszerű irányítását azáltal, hogy nagyobb lehetőség nyílik a népgazdaság összérdekeinek, a fejlesztés főirányának a helyi érdekekkel való összekapcsolására.

Eddigi fejlődésünk tapasztalata azt mutatja, hogy népgazdaságunkban a szocializmus sajátos gazdasági törvényei a fejlődés egész menetét meghatározó törvények és nem a spontánul érvényesülő értéktörvény uralkodik. Ha a fejlődés alapvető menetét nálunk a spontánul érvényesülő értéktörvény határozná meg, akkor népgazdaságunkra az lenne jellemző, ami a kapitalista gazdaságokra: túltermelési válságok, az újtermelés ciklikus menete, a tömeges munkanélküliség, stb. Senki sem tagadhatja, hogy népgazdaságunk eddigi fejlődése - noha nem volt hibáktól és nehézségektől mentes - alapjában tervszerű, a dolgozó nép alapvető érdekeit kifejező fejlődés volt.

/Folyt. köv./

MTI H I V A T A L O S K Ö Z L E M É N Y E K

H 62. kiadás 1956. július 23. 20 óra 57. perc

/Hegedüs András beszámolója... 60. folyt.

Ha az értéktörvény érvényesülése elé nem szabnánk olyan korlátokat, mint például azt, hogy az állami és szövetkezeti kereskedelemben az áruk zömét szilárd fogyasztói áron hozzák forgalomba, veszélybe jutna sok fontos célkitűzésünk, mindenekelőtt az életszínvonal előirányzott emelésének a biztosítása. Amikor nagy erőfeszítéseket teszünk a társadalom sokrétű szükségleteinek egyidejű kielégítésére, akkor a kereslet-kínálat, vagy a jövedelmezőség korlátlan érvényesítése, mint egyetlen és legfontosabb célkitűzés előtérbe állítása - közvetve, vagy közvetlenül - az árak emelkedésére vezetne és végső fokon a termelés anarchiáját idézné elő.

Ugyanakkor ki kell hangsúlyoznunk az értéktörvény jelentős szerepét a mi viszonyaink között is. Nagy károk származnának abból, ha a terveinkben, a gazdasági vezetés során nem számolnánk azzal, a ténnyel, hogy népgazdaságunkban viszonylag széleskörű az árutermelés, sőt a mezőgazdaságban a kisárutermelés. Ha nem számolnánk az értéktörvény létezésével, ha figyelmen kívül hagyjuk az értéktörvény követelményeit - gátolnánk a szocialista építés menetét, lassítanánk a szocializmus sajátos törvényeinek hatásának kibontakozását. Ebből következik, hogy gazdaságpolitikánkban egyre tudatosabban és hozzáértőbben kell alkalmazni az értéktörvényt és ezzel összefüggésben az anyagi érdekelttség elvét.

A vezetés gyakorlati munkáját erre kell építeni, hogy fejlődésünket alapjában a szocializmus törvényei szabják meg, de ezek kibontakozása nem áll ellentétben, sőt feltételül az értéktörvény eddiginél helyesebb és nagyobb mértékű alkalmazását. Eppen az ilyen elvi megfontolásokból indult ki a kormány akkor, amikor az állami gazdaságok területén az önköltség alapulvételével rendezte az árakat, amikor széleskörű munkálatokat indított az

/folyt. köv./

MTI H I V A T A L O S K Ö Z L E M É N Y E K

H 63. kiadás 1956. július 23. 19 óra 57. perc

/Hegedüs András beszámolója... 61. folyt.

1957 elején bevezetendő új ipari termelői árrendszer kidolgozására, továbbá amikor olyan intézkedéseket hozott, amelyek vállalatinkat az eddiginél jobban serkentik a gazdaságosabb és eredményesebb munkára.

Az értéktörvény fokozottabb érvényesítése elősegíti, hogy nagyobb mértékben építhessünk az egyes dolgozók, gazdasági vezetők, egyes üzemek és vállalatok kollektíváinak anyagi érdekelttségére. Az anyagi érdekelttséget hosszú idő óta több területen helyesen és sikerrel alkalmazzuk. Így bér- és prémiumrendszerünk sok vonatkozásban eredményesen mozditja elő a népgazdasági tervek teljesítését. Sok és egyre több azonban az olyan eseteknek a száma, amikor az anyagi érdekelttség érvényesül ugyan, de hatása jó esetben csak gyengén támasztja alá, rossz esetben egyenesen keresztbezi a népgazdasági terv célkitűzéseit. Gépgyáraink végzetlenkedésében pl. az állam elsősorban abban érdekelt, hogy a szerszámgépek szerelése jó minőségben történjen. A szerelők viszont, akiknek a fizetése a teljesítmény százaléktól függ, abban érdekeltek, hogy a minőség rovására is gyors munkát végezzenek. Az eredmény: a terv számszerű teljesítése, s ugyanakkor a termékek minőségének sokszor nem kielégítő alakulása.

/azonban

Az a tény, hogy a személyek, vállalatok anyagi érdekelttsége nem mindig egyezik a társadalmi érdekekkel, az adminisztratív intézkedések tömegét "eredményezi". A gyárakban pl. sokszorosára kellett emelni a minőségi ellenőrök, az u.n. MEO-sok számát. A Klement Gottwald gyárban pl. jelenleg több mint 230 MEO-s dolgozik, azaz háromszor annyi, mint 1949-ben. A minőség négyen javult. Hiába emelnék tovább az ellenőrök számát: ha a dolgozók és a vezetők, az egyes üzemek nem érdekelték anyagilag is abban, hogy a népgazdaság érdekeinek megfelelően dolgozzanak - nem számíthatunk javulásra.

/folyt. köv./

H 64 kiadás 1956 július 23 20 óra 55 perc

/Hegedüs András elvtárs... 62 folyt

Már Lenin felhívta a figyelmet arra, hogy "Ne közvetlenül a lelkesedésre építsük, hanem a nagy, forradalom-szülte lelkesedés mellett a személyes érdekeltiségre, a személyes érdekre."

Megfelelő ösztönző módszerek alkalmazásával egyre inkább meg kell közelíteni azt a célt, hogy az egyes dolgozók egyéni jövedelme közvetlenül attól az eredménytől függjön, amellyel hozzájárult az egész társadalom anyagi erősítéséhez. Olyan mechanizmust kell kialakítani, amelynek segítségével az egyes dolgozók munkáját közvetlenül a népgazdasági terv célkitűzései irányíthatják.

Vajon nem mond-e ellent a helyesen alkalmazott anyagi érdekeltiség elve a szocialista tervezgátlakodásnak, nem fekezi-e a tervvel erejét, a terv-utasítások kötelező végrehajtását? Ellenkezőleg! Világosan kell látni, hogy a népgazdasági terv nem öncél, nem észlelésül, hogy az önálló cselekvés, a gondolkodás és kezdeményezés terhet levegye a terv végrehajtójának válláról. Nem az a feladata, hogy az élet minden mozzanatát mutatják, keretek és előírások önzővel szabályozza, hanem az, hogy meghatározott időre megszabja a népgazdaság fejlesztésének irányát, arányait, meghatározza a társadalomban termékek megfelelő elosztását legfontosabb területek között.

Az anyagi érdekeltiség alkalmazása egyben nagy segítség a túlzott központosítás elleni harcban is. Elősegíti, hogy csökkentsek a bürokratizmust, operatívabbá tegyék a gazdasági irányító munkát. A második ötéves terv ir nyelvenben lefektetett célkitűzések megvalósítása nagy mértékben függ ennek a feladatnak a sikeres megoldásától.

/folyt.köv./

H 65 kiadás 1956 július 23 11 óra — perc

/Hegedüs András elvtárs.... 63 folyt. /

Hogyan alakult ki nálunk a túlzott központosítás?

A felszabadulást közvetlenül követő években, a hároméves terv időszakában, sőt még az ötéves terv első éveiben is, amikor a hatalom megragadása és megszilárdítása, a termelési eszközök és a különböző gazdasági szervezetek állami tulajdonbavétele, az állam gazdasági, szervező funkciójának a kiépítése volt a főfeladat — a vezetés nagymértékű központosítására volt szükség, emelkül sem az állam tulajdonába került gazdasági egységek — iparvállalatok, bankok, stb. — sem az államigazgatás szocialista átalakítása nem lett volna megvalósítható.

Ezekben az években a párt részével állított különböző parancsnoki posztokra olyan elvtársakat, akik közvetlenül a termelésből, a munkapád mellől kerültek fontos funkcióba, s ezért az újfajta munkában kevés tapasztalatuk volt.

Számolni kellett a különösen 1949–1953 között egyre feszültebbé váló nemzetközi helyzetből eredő feladatokkal is. Gyors ütemben kellett kiépíteni néphadseregünket, az ország felkészítését egy esetleges imperialista agresszió visszaverésére. Mindez megint csak erősen központosított gazdálkodást tett szükségessé.

Az időközben fellépő gazdasági nehézségek a népgazdaság számára szükséges nyersanyagok és termékek egy részénél viszonylagos hiányt okoztak. Ez utóbbi a meglévő, de a szükségleteket teljes mértékben ki nem elégítő anyagi eszközökkel való túlzottan központosított gazdálkodásra vezetett.

Természetesen nemcsak ilyen objektív tényezők játszottak közre a túlzott központosításban, hanem gazdasági vezetésünk hibái is. A gazdaság irányításban általánosan olyan szemlélet alakult ki,

/folyt.köv./

H 66. kiadás 1956. július 23. 27 óra - perc

/Hegedűs András... 64. költ./

hogyan az állami érdekek figyelembevételét csak akkor lehet biztosítani, ha különféle rendeletekkel és szabályokkal aprólékosan körülírjuk az elsőbb szervek vezetői ténylegességének minden mozzanatát.

Ebben a helyzetben a gyakorlatban nagy szerepet játszott és ezzel a helyzetben mértékű központosítás jellegzetes szervezeti formájává lett az ún. nevezett funkcionális szervezés, a tervezéssel, a pénzgazdálkodással, a ber- és anyaggazdálkodással, az ellenőrzéssel és számvittel foglalkozó különböző osztályok és országos szervek tulzott felújítása.

Gyakran hibáztunk azzal is, hogy a gazdasági vezetői és területi a külföldi tapasztalatokat mechanikusan vettük át. Tagadhatatlan, hogy a jó külföldi tapasztalatok nélkül sokkal nehezebben és lelassabban jutottunk volna előre a szocializmus építésében. Nem egyszer elkövettük azonban azt a hibát, hogy a baráti országok tapasztalatait olyan kérdésekben is - mechanikusan, a hazai sajátosságok figyelembe vétele nélkül - átvettük, amelyek nem a szocializmus építésének alapvető módszereire, hanem az egyes gazdasági területeken alkalmazott részintézkedésekre vonatkoztak. Előfordult ez is, hogy az ilyen tapasztalatok kellően át nem gondolt alkalmazása után került ki, hogy a tapasztalatokat átadó országban az illető intézkedés helytelenül bizonyult és módosították.

Partunk III. kongresszusa felismerte a gazdasági vezetésben rejlő hibákat. Azóta a part és az állami szervek számos nagy jelentőségű határozatot hoztak a hibák kijavítására és a határozatok végrehajtására sok hasznos intézkedés történt. Az 1954-55-ben végrehajtott egyszerűsítések eredményeként valamelyest csökkent az

/Folyt. köv./

H 67. kiadás 1956. július 23. 24 óra - perc

/Hegedűs András... 65. költ./

igazgatási munkában foglalkoztatottak száma. Meg kell azonban állapítani, hogy a kitűzött célokat sok vonatkozásban még meg sem közelítettük; több fontos és szerencsés jellegű intézkedés csak részben valósult meg, a nevezett kiemelt jelentésű és mutatók mellette igen gyakran ugrik fölfelé.

A Minisztertanács az elmúlt hónapokban a Politikai Bizottság iránymutatásának megfelelően több fontos határozatot hozott az új vitel egyszerűsítésére. Ezen intézkedéseknél abból indult ki, hogy mindenekelőtt az ügymenetet kell egyszerűsíteni és csak azután lehet szervezeti intézkedéseket és létszámcsökkentést végrehajtani.

A már végrehajtott és tervezett egyszerűsítések gyakorlati megvalósítása nem mindig megy könnyen. Először is attól tartanak, hogy a nagyobb önállóság, a ténylegesen a tanácsokra, vállalatokra történő fokozatos átruházás a veszélyeztetni a népgazdasági terv teljesítését. Nem mindegyik elégséges vállalatoknál, az intézményeknél, a tanácsoknál dolgozó elvtársak felkészültségében, képességében. Vannak, akik iróniáson a jövőben is a szabványosított, a részletes utasításokkal való vezetéssel szemben az egyszerűsítés előtt csupán néhány tétel, vagy jelentés elutasítását értik. Találhatók olyan vezetők is, akik a rájuk bízott munkaterület, intézmény jelentőségét és tekintélyét kizárólag vagy elsősorban a hozzájuk tartozó ügydarabok és dolgozók számával mérik. Attól tartanak, hogy ha ők nem látják mindent, akkor megáll a világ és a dolgok feltétlenül rosszabbul mennek. Az ilyen elvtársaknak meg kell magyarázni, hogy az ügyek és ügyiratok számának a csökkentése megkönnyíti saját munkaterületük áttekinthetővé tételét, hogy a tulzott központosítás nem eszköze, hanem akadály a szocialista tervezésközvetítésnek.

/Folyt. köv./

MTI H I V A T A L O S K Ö Z L E M E N Y E K

H 68. kiadás

1956 július 23

21 óra 05 perc

/Hogedüs András elvtárs.... 66 folyt./

Ugyanakkor fel kell lépni azok ellen is, akik kapkodva akarják az egyszerűsítést végrehajtani. Az új intézkedések alapos, körültekintő előkészítéséhez és bevezetéséhez idő kell. Ha - mint egyesek javasolják - az összefüggések gondos vizsgálata és mérlegelése nélkül vezetnénk be egy sor intézkedést, ez - ha még oly tetszetős lennének is, ezek a rendszabályok - óhatatlanul zavarra vezetne és alkalmas lenne egybek közt arra is, hogy éppen az új intézkedéseket járassa le.

A gazdasági vezetés új módszerének egyik közös jellemvonása a széleskörű demokratizálás. Ez azt jelenti, hogy a gazdasági irányításban az eddiginél sokkal nagyobb szerepet kell biztosítani a dolgozók kezdeményezéseinek, javaslatainak, sokkal inkább meg kell hallgatni és figyelembe kell venni mindazoknak a véleményét, akik szakértelmük, a nagy összefüggések, vagy a konkrét helyi feladatok alapos ismerete révén gyakorlati segítséget nyújthatnak a nagy, közös célok megvalósításához.

Nagyobb mértékben kell támaszkodni az üzemek kollektívájára. E téren kezdeti lépést jelent az üzemek egy részének az ötéves terv kidolgozásába való bekapcsolása, de ebben az irányban lényegesen tovább kell menni. Nagyobb szerepet kell biztosítani az üzem kollektívájának számára a gazdasági feladatok meghatározásánál. Fokozni kell a termelő vállalatok értékesítési tevékenységét és a jelenleg túlnyomórészt az irányító szervek között fennálló beszerzési és értékesítési kapcsolatokat helyett fokozatosan a termelő és kereskedelmi, illetve felhasználó vállalatok közvetlen szerződéses kapcsolatát kell megvalósítani. Erdemibb tartalmat kell adni a termelési értekezleteknek és szervezetekben kell hasznosítani a dolgozók javaslatait. A gazdasági vezetés demokratizálása, a hatáskörök decentralizálása, az utasítások számának csökkentése, az anyagi érdekelttség

/folyt.köv./

MTI H I V A T A L O S K Ö Z L E M E N Y E K

H 69 kiadás

1956 július 23

21 óra 05 perc

/Hogedüs András elvtárs... 67. folyt./

következetesebb érvényesítése minden szinten az önállóság és felelősség lényeges fokozásával jár együtt. Ez sok tekintetben új követelményeket támaszt a káderekkel szemben. A különböző munkaterületeken dolgozó elvtársaink hozzáértése ma összehasonlíthatatlanul magasabb mint néhány évvel ezelőtt volt. Az új feladatok ezért tűzhetőek ki, mert a kommunista és pártönkivüli vezetők döntő többsége már megfelel az új követelményeknek is.

Nem szabad azonban lebecsülni azokat a nehézségeket, amelyek a vezetés módszerének megjavítása során átmenetileg előállhatnak. A túlságosan központosított vezetés, a sok bürokratikus utasítás, a munka feltételeinek részletes előírása, sok vezetőt rászoktatott arra, hogy mindent felülről kap, mindenre utasítást vár. Jobban meg kell becsülnünk a jövőben azokat, akik kezdeményeznek, önállóan cselekszenek még akkor is, ha időnként kisebb-nagyobb hibákat követnek el. Ugyanakkor keményen kell bírálni és ha ez nem segít, le kell váltani azokat a vezetőket, akik nem jutnak tovább az aktatologatásnál, az utasítások mechanikus végrehajtásánál, akik nem vétenek ugyan egyetlen paragrafus, egyetlen jogszabály ellen sem, de nem is tesznek semmit, hogy a rájuk bízott munkát öntevékenyen előbbre vigyék.

Összefoglalva: a gazdasági vezetés megjavítása, a gazdasági törvények helyesebb alkalmazása nemcsak a túlzott központosítás megszüntetését, a bürokratizmus csökkentését, a helyi kezdeményezés kifejlesztését követeli meg, de szükségesé teszi a központi irányítás megerősítését, az állami fegyelmet megszilárdítását is. E feladatok együttes végrehajtása teszi lehetővé, hogy népi demokratikus államunk teljes mértékben betöltse a gazdaság vezetésében reá háruló feladatokat.

/folyt.köv./

H 70. kiadás 1956. július 23.

21 óra 5 perc

/Hegedüs András beszámolója, 68. folyt./

XII. fejezet

A második ötéves terv megvalósítása jelentős mértékben a pártszervezetektől, a párttagoktól függ. Sikere azon múlik, hogy párttagjaink megértik-e és helyes következtetéseket vonnak-e le abból a megállapításból, hogy a pártmunkában a gazdasági kérdéseket, a marxizmus-leninizmusnak a gazdasági oldalát kell ma előtérbe állítani. Ennek a megállapításnak nem szabad üres szólamra válnia, hanem döntő változást kell előidéznie a pártmunka módszeriben és stílusában.

Párttagjainknak - és különösen a pártmunkásoknak - többet kell foglalkozniuk a gazdasági kérdésekkel, bizonyos mértékig saját munkaterületük gazdasági szakértőivé kell válniuk. A tanfolyamok és a levelező oktatás különböző formái elősegítik ezt, de a legfontosabb, hogy a pártmunkások napi munkájuk szerves részeként elemezzék a gazdaságot, ismerjék meg annak megoldásra váró kérdéseit.

Erre annál is inkább fel kell hívni a figyelmet, mert még mindig sok az olyan pártfunkcionárius, aki nem ismeri a rábízott munkaterület gazdasági viszonyait és emiatt vezetése legtöbbször nem jut tovább az általános szövegekhez. Nem dolgozt jól az üzemi párttitkár, aki nem ismeri az üzem gyártmányait, előállításuk technológiáját, az anyaggyártást, a bérézés rendjét, a vállalat pénzügyi kérdéseit, stb. Ugyanígy nem végezhet jó munkát az a járási titkár, aki nem ismeri megfelelően járása mezőgazdaságának sajátosságait, a növénytermelés összetételét, a fontosabb növények természetét, a haszonállatok hozamait. A pártmunkásoknak azonban nem elég csak a tényleges helyzetet ismerniük, hanem szükséges, hogy helyes elgondolásaik legyenek a gazdaság fellendítésére, az egyes gazdasági kérdések megoldására is. Ehhez, a helyzet ismeretén kívül mindenekelőtt elengedhetetlen, hogy a pártmunkások jól ismerjék a gazdasági kérdésekben hozott párt- és kormányhatározatokat és a határozatok szellemében alakítsák ki saját véleményüket. Ezt azért is ki kell hangsúlyozni, mert gyakran tapasztaljuk, hogy pártmunkások azért alakítanak ki helytelen véleményt egy-egy kérdésben, mert nem ismerik az ezekkel foglalkozó párt- és állami határozatokat.

/Folyt. köv./

H 71. kiadás 1956. július 23.

21 óra 5 perc

/Hegedüs András beszámolója, 69. folyt.

A pártmunkások egyik legfontosabb feladata, hogy megismerjék a párt- és kormányhatározatok végrehajtását, ez azonban üres, tartalmatlan ugyanevezett "szervező munkáék" válik, ha részletesen nem ismerik és nem értik meg ezeket a határozatokat.

Azt a tényt, hogy nem ismerik a gazdasági helyzetet, egyes pártmunkások az utóbbi időben gyakran nagy szavakkal és demagógiával igyekeznek palástolni. Ez ellen feltétlenül fel kell lépniük. A dolgozók sorából jövő kritikára - különösen a pártmunkások részéről ahhoz szükséges, hogy ez konkrét, a helyzet ismeretén alapuló bírálat legyen.

A helyi igazgatási szervek önállóságának megnövekedése gazdasági kérdésekben megköveteli, hogy a pártmunkások kezdeményezzen lépjenek fel - és ismerve a helyzetet - mindent elkövessenek a helyi lehetőségek felhasználására. A pártmunkások kezdeményező képesség, az elmúlt időszakban is nagy segítséget adott a gazdaság fejlesztéséhez, pedig - őszintén meg kell mondanunk - ezt sok helyen gazdasági kórtól a túlzott központosítás. Mindez azonban nem jelentheti azt, hogy a pártmunkások és a pártszervezetek az állami feladatok végrehajtását átvegyék az állami szervektől, a tanácsoktól, az üzemek igazgatóitól, a hivatalok vezetőitől. Ez a veszély - az állami szervek feletti gyámokodás - a gazdasági kérdések a pártmunkákban történő előtérbe kerülésével megnő, és érvényesülése, ha nem szabnánk neki gátot, komoly zavarokat okozna.

A pártmunkások és a pártszervezetek elsősorban azokon a kommunistaokon keresztül érvényesítsék a pártirányítást, akik állami, gazdasági funkciókban dolgoznak. Segítsék és bírálják munkájukat, neveljék őket, biztosítsák, hogy kommunista módra dolgozzanak. A pártmunkások és a pártszervezetek támogassák azokat a kommunistaokat és pártönkivülieket, akikben megvan a szilárdság és képesség a gazdasági feladatok megoldására, segítik fejlődésüket.

/Folyt. köv./

MTI HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

H 72. kiadás 1956. július 23. 21 óra/perc

/Hegedüs András beszámolója, 7o.folyt./

A pártszervezetek a tömegszervezetekben dolgozó kommunistákon keresztül használják fel ezen szervezetek által adott lehetőségeket a gazdasági feladatok megoldására.

E tömegszervezetek segítségével segítsék kibontakoztatni és sok tekintetben új tartalommal megtölteni a szocialista munkaversenyt, amelyet nem annyira a termelési tervek teljesítésére kell szervezni, hanem a minőség megjavítására, az anyagtakarékosságra, az önköltség csökkentésére. Ezek a felkötések nehezebben mérhetőek, mint a normateljesítés számai, ezért a verseny szervezése a szakszervezetek részéről is nagyobb hozzáértést és alaposabb munkát követel.

A Központi Vezetőség előző napirendi ponttal kapcsolatos határozata megerősíti a párt egységes fellépéséhez szükséges politikai előfeltételeket, a második öt éves terv pedig pártunk második programja lesz és helyesen egészíti ki a párt előzőleg hozott nagyjelentőségű határozatait.

A pártszervezetek, a kommunisták, valamint minden becsületes pártonkívüli hazafival, kövessenek el mindent azért, hogy második öt éves tervünk irányelvei maradéktalanul megvalósuljanak, hogy népegyesületünk - szoros együttműködésben a szocialista tábor többi orszávéval - egészségesen fejlődjen, hogy további jelentős sikereket érjünk el a szocialista iparosításban, a mezőgazdaság szocialista átszervezésében, s hogy mindezek eredményeként jelentősen növekedjen dolgozóink jóléte és erősödjék népi demokratikus országunk társadalmi rendje. /MTI/

MTI HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

H 73. kiadás 1956. július 23. 21 óra 15 perc

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa

1956. július 23.

a külügyminiszter előterjesztésére Szarvas Pál rendkívüli és meghatalmazott nagykövetet a tisztje, valamint a Magyar Népköztársaság phenjani nagykövetsége vezetésére kapott megbízatasa alól felmentette. A Népköztársaság Elnöki Tanácsa egyidejűleg Prat Karolyt, külügyminisztériumi főosztályvezetőt rendkívüli és meghatalmazott nagykövetté nevezte ki, s megbízta a phenjani nagykövetség vezetésével. /MTI/

-o-o-o-